

**รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ฉบับสมบูรณ์**

**โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในกลุ่มเยาวชน NDR**

โดย

นางลัดดาวัลย์ ชัยนิลพันธุ์

นางสาวสุรชาติพ ลาภสมทบ

และคณะ

กันยายน 2548

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป" กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อ ท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ "คน" ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงอยู่ที่ "กระบวนการ" มากกว่า "ผลลัพธ์" เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหาของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย "เวที" (การประชุม เสวนา พูดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ "ปัญญา" ในกระบวนการวิจัย

"กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น" หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ "คำถาม" หรือ "ความสงสัย" บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น "คำถาม" ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะ ประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา "ข้อมูล" ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ "วางแผน" การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ "บันทึก" มีการ "ทบทวน" ความก้าวหน้า "วิเคราะห์" ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ "ถอด" กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ "สรุปบทเรียน" ตอบคำถามที่ตั้งไว้แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย "ผู้ที่สงสัย" ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวคนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึก และวิเคราะห์อย่างเป็นระเบียบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.สำนักงานภาค ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าว มาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงาน เป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้นักวิจัยเป็นอย่างมาก ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.สำนักงานภาค จึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเขียนรายงานวิจัย ให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนอออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมาย

สำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัยสู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.สำนักงานภาค

กิตติกรรมประกาศ

"แก๊งชาบูไร" "แก๊งหัวแดง" หรือ "แก๊งวัยรุ่นนทวณเมือง" เป็นชื่อที่คนทั่วไปใช้เรียกกลุ่มเด็กวัยรุ่น NDR หรือ กลุ่มหน้าคาราซึ่งเป็นกลุ่มเด็กวัยรุ่นที่อาจจะเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดและดังที่สุดในจังหวัดเชียงใหม่ ชื่อเหล่านี้แสดงถึงภาพลักษณ์ในด้านลบของกลุ่มวัยรุ่นที่มีต่อสังคม แต่ทั้งนี้เราก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเด็กกลุ่มนี้ไม่มีพฤติกรรมที่รุนแรงตามที่คนทั่วไปเข้าใจ ตรงข้ามพฤติกรรมรุนแรงโดยเฉพาะในเรื่องการทะเลาะวิวาทกลับเป็นปัญหาใหญ่ภายในกลุ่ม NDR นางลัดดาวัลย์ ชัยนิลพันธุ์ เป็นผู้หญิงซึ่งมองเห็นและตระหนักในปัญหาเหล่านี้ จากปณิธานเริ่มแรกคือการเข้าไปดูแลหลานชายว่ามีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไรในกลุ่มหน้าคาราและมีการใช้ยาเสพติดในกลุ่มหรือไม่ แต่สิ่งที่นางลัดดาวัลย์หรือ "ยายแอ๋ว" เข้าไปพบคือกลุ่มเด็กวัยรุ่นผู้ชายที่มีพฤติกรรมรุนแรงและยายแอ๋วก็ตระหนักได้ว่าสิ่งนี้คือปัญหาใหญ่จนไม่สามารถปล่อยปละละเลยให้เด็กๆอยู่กันเพียงลำพังโดยปราศจากการดูแลจากผู้ใหญ่ได้ ดังนั้นนางลัดดาวัลย์จึงกลายเป็นยายแอ๋วที่มีหลานชายเป็นร้อยละคนไปโดยปริยาย เมื่อเวลาผ่านไปจำนวนสมาชิกเริ่มมีมากขึ้นเรื่อยๆจนยายไม่สามารถดูแลเด็กอย่างทั่วถึงจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะในเรื่องของการศึกษาวิจัยในกลุ่มเด็กอย่างจริงจัง

การนำกลุ่ม NDR เข้าสู่กระบวนการวิจัยเป็นการทำให้คนในสังคมโดยเฉพาะบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนรับเรื่องราวความเป็นไปของ NDR การนำเสนอเรื่องราวของพวกเขา กลับไม่ใช่เรื่องของความเป็นอันธพาลหรือเป็นนักเลงหัวไม้เพียงอย่างเดียว แต่เรากลับพบว่าพวกเขาก็เป็นเพียงเด็กวัยรุ่นธรรมดาที่มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มตามธรรมชาติของเด็ก จะต่างก็ตรงที่ว่าพวกเขามีพฤติกรรมที่มีความรุนแรงกว่าเด็กทั่วไป โครงการวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่จะลดพฤติกรรมรุนแรงภายในกลุ่ม NDR โดยอาศัยทัศนคติที่ว่าเด็กเป็นเหยื่อของระบบสังคมและครอบครัว เด็กเหล่านี้ไม่ใช่ตัวปัญหาของสังคมแต่เป็นผลของปัญหาที่เกิดจากสังคม

นอกจากนี้ทีมวิจัยยังหวังว่างานการศึกษาวิจัยชิ้นนี้จะทำให้สังคมรู้จักและเข้าใจกลุ่มเด็กวัยรุ่นมากขึ้น เราหวังว่าสังคมควรจะเลิกตีตราเด็กกลุ่มนี้ (รวมถึงกลุ่มอื่น) ว่าเป็นชาบูไรหรือเป็นอันธพาลแต่ควรมองว่าพวกเขาเป็นเพียงเด็กที่สามารถทำอะไรผิดพลาดได้เสมอและบางครั้งพวกเขา也不能หาทางออกให้กับชีวิตได้ เนื่องจากทั้งที่พึ่งละที่ปรึกษาที่เข้าใจเขา สิ่งที่เขาต้องการไม่ใช่การประนามจากสังคมแต่เป็นการช่วยเหลือให้พวกเขาหาทางออกให้กับชีวิตของเขาได้

งานวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้เลยถ้าปราศจากความช่วยเหลือของผู้ทรงคุณวุฒิ
หลายท่านที่กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. สิทธิรัฐ ประพุทธ
นิตินสาร อาจารย์สมบัติ คาปัญญา

ขอขอบคุณคุณอนงค์ ปะนะทั้ง ผู้จัดการศูนย์หอเทคโนโลยีสำหรับความช่วยเหลือในหลายๆ
ด้าน โดยเฉพาะคุณปิ่นทิพย์ ชะเอมสำหรับคำแนะนำและความช่วยเหลือทุกๆด้าน สำหรับ
คำแนะนำ คณะกรรมการ CY – Net หน่วยงานและองค์กรต่างๆที่ให้ความร่วมมือ

ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัยหรือสกว.ภาคเหนือ และที่ขาดเสียมิได้คือ
เด็กในกลุ่มเอ็นคิอาร์ทุกๆคนที่ให้ความร่วมมือในงานวิจัยเชิงพัฒนาเล่มนี้

กันยายน 2548

ทีมวิจัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน NDR มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ 1) เพื่อช่วยลดอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงของสมาชิกกลุ่ม NDR 2) เสริมสร้างศักยภาพของแกนนำและสมาชิกกลุ่ม NDR ในการที่จะเข้าใจปัญหาของกันและกัน โดยให้เกิดการวิเคราะห์ปัญหาหรือสาเหตุของอันตราย เพื่อนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหานั้นได้ 3) สนับสนุนเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบที่เป็นอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงของสมาชิก NDR

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่ม NDR เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มที่ชัดเจน มีวัฒนธรรมย่อย เอกลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่เป็นของตนเอง ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวเป็นตัวเชื่อมโยงกลุ่มใหญ่กับกลุ่มย่อยต่างๆ ไว้โดยมีกฎเหล็กที่ไม่ให้มียาเสพติดเป็นข้อตกลงร่วมกันของกลุ่ม การวิจัยเชิงพัฒนาร่วมกันระหว่างแกนนำกับทีมวิจัยนั้นนอกจากจะค้นพบแนวทางการทำงานและการเข้าถึงกลุ่มเด็กวัยรุ่นในลักษณะนี้แล้ว สมาชิก NDR เองสามารถตระหนัก/รับรู้ถึงปัญหาเรื่องความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มวัยรุ่นในเชียงใหม่และได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับนักวิจัยได้เป็นอย่างดี กฎเหล็กและแกนนำที่ได้รับการพัฒนาแล้วนับว่าเป็นจุดแข็งของกลุ่มที่สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาคาใจรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กเอง เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่กลั่นกรองมาจากแนวทางความคิดของผู้ที่เคยใกล้ชิดกับปัญหามาก่อน

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ

บทคัดย่อ

หน้า

บทที่ 1 หลักการและเหตุผล

ความเป็นมาของโครงการ	1
กรอบคิดในการศึกษาวิจัย	2
กรอบคิดของกระบวนการทำงาน	3
คำถามการวิจัยและพัฒนา	4
วัตถุประสงค์ของโครงการ	4
วิธีการวิจัย	5

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น	6
- ความหมายของวัยรุ่นตามแนวทางจิตวิทยา	6
- พัฒนาการทางบุคลิกภาพของวัยรุ่น	7
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนและทฤษฎีการ ประหัตถ์ตรา	
- แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน	9
- ทฤษฎีการประหัตถ์ตรา	11
แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อย	12

บทที่ 3 กระบวนการวิจัยในระยะเวลา 1 ปี

กระบวนการวิจัยในระยะ 6 เดือนแรก : เพื่อค้นหา โครงสร้างและความเป็นกลุ่มของ NDR	15
- ขั้นตอนที่ 1	15
- ขั้นตอนที่ 2	26
- ขั้นตอนที่ 3	29
- ขั้นตอนที่ 4	31
- รายละเอียดการดำเนินงานในระยะ 6 เดือนแรก	33

แผนดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนใน เมืองเชียงใหม่ ระยะที่ 2 ตุลาคม 45 – มีนาคม 46	37
- กลุ่มเด็กและเยาวชน	37
- กลุ่มองค์กรด้านเด็กและเยาวชน	42
กระบวนการวิจัยในระยะ 6 เดือนหลัง :	44
การดำเนินกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมจากแผนงานที่ได้วางไว้ใน 6 เดือนแรก	
1. กิจกรรมการเก็บข้อมูลกับวัยรุ่นกลุ่มอื่น	44
- ตัวอย่างแบบฟอร์มในการเก็บข้อมูลภาคสนาม	45
- ตารางข้อมูลภาคสนาม : วัยรุ่นกลุ่มอื่นๆในเมืองเชียงใหม่	49
- สิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรม	52
2. กิจกรรมค่าย : สร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มย่อย	53
2.1 ค่ายออกแบบ (NDR, ชากุระ และหญ้าคา)	53
2.2 ค่าย TCP (ทางช้างเผือก) กับบินลาเดินที่น้ำตกหมอกฟ้า	56
2.3 สิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมค่ายสร้างความสามัคคี	58
3. กิจกรรมทั่วไป	59
3.1 กิจกรรมแข่งขันฟุตบอลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง กลุ่มย่อย	59
3.2 การเพนท์เสื้อรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	60
3.3 เลี้ยงอาหารที่บ้านเด็กอ่อนเวียงพิงค์	60
3.4 อบรมทักษะการให้คำปรึกษากับแกนนำ	60
3.5 กิจกรรมค่าย: แกนนำให้ประสบการณ์เป็นบทเรียนในการให้ คำปรึกษารุ่นน้อง	60
4. สิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม	66
สรุปกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PRA)และการดำเนิน กิจกรรม	68
บทที่ 4 บริบทของกลุ่ม NDR	
กลุ่ม NDR ในอดีต	71
- รูปที่ 1 พัฒนาการของ NDR	74

- รูปที่ 2	74
กลุ่ม NDR ในปัจจุบัน	75
- โครงสร้างกลุ่ม NDR ในปัจจุบัน	76
บริบทของกลุ่มย่อยต่างๆใน NDR	78
- กลุ่มชากระ	78
- กลุ่มทางช้างเผือก (TCP)	79
- พระราม – พระลักษณ	79
- กลุ่มวังดาล	80
- กลุ่มหน้าคา	81
- กลุ่มหลังมอ	82
ตารางสรุปบริบทของกลุ่มต่างๆใน NDR	84
ภาพรวมของกลุ่ม NDR	86
บทที่ 5 วิเคราะห์กระบวนการในการพัฒนาแกนนำและสมาชิก	
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม PRA ในระยะเวลา 1 ปี	89
1. นักวิจัยเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่ม	89
2.การทำ PRA: ทีมวิจัยและกลุ่มร่วมกันค้นข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหา	90
3.นักวิจัยและสมาชิกร่วมกันคิดวิธีแก้ปัญหา	92
4.ร่วมมือกับเครือข่ายประสานงาน (ทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม)	93
การพัฒนาภายในตนเองของแกนนำ NDR	101
- ความเปลี่ยนแปลงในตนเองของแกนนำและสมาชิก NDR	103
บทเรียนที่ได้รับจากการวิจัย	106
ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเด็กวัยรุ่น	
- บุคลิกของคนี่เข้าถึงกลุ่มเด็ก	106
- วิธีการเข้าหากกลุ่มเด็ก	109
การก่อตัวของกลุ่มวัยรุ่นในเมืองเชียงใหม่	112
การคัดเลือกแกนนำ	112

ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นมารวมกลุ่มกัน	113
ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มแข็งหรืออ่อนกับสถานการณ์	113
วัฒนธรรมย่อยของกลุ่มวัยรุ่น	113
การประเมินสถานการณ์ของทีมวิจัย	113
 บทที่ 6. สรุปบทเรียนโครงการวิจัย	114
การลดพฤติกรรมความรุนแรงภายในกลุ่ม	114
กฎเหล็กเพียงอย่างเดียวของกลุ่มไม่สามารถลดพฤติกรรมเสี่ยงได้	115
สุรากับพฤติกรรมความรุนแรง	115
อุปสรรคสำคัญในการทำงานกับกลุ่ม NDR	116
พัฒนาการทางความคิดและการประเมินศักยภาพของเป้าหมาย	116
สิ่งที่ทีมวิจัยนั้นสามารถทำได้และได้กระทำไปแล้ว	116
แนวคิดทฤษฎีกับผลการวิจัย	117
สรุปบทเรียนของ NDR	122
 บรรณานุกรม	124
ประวัติผู้วิจัย	126
ภาคผนวก	

บทที่ 1

หลักการและเหตุผล

ความเป็นมาของโครงการ

กลุ่มเยาวชน NDR หรือ กลุ่มหน้าดารา หรือกลุ่ม No Drug Rulers ได้เริ่มรวมตัวกัน ตั้งแต่ปี 2541 โดยมีอุดมการณ์ที่จะไม่ให้สมาชิกในกลุ่มยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด สมาชิกเริ่มแรกมี ประมาณ 20 คนส่วนใหญ่เป็นเด็กวัยรุ่นชายอายุประมาณ 13 – 18 ปี ภายในกลุ่มใช้ระบบอาวุโส (รุ่นพี่รุ่นน้องดูแลกัน) โดยมีแกนนำกลุ่มเป็นผู้ควบคุมสมาชิกภายในกลุ่มไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและดูแลความสงบเรียบร้อยไม่ให้เกิดการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น ปี 2544 สมาชิกในกลุ่มเพิ่มขึ้นเป็น จำนวนประมาณ 300 – 400 คน โดยแบ่งเป็นเครือข่าย 5 เครือข่าย เช่น กลุ่มหน้าโรงเรียนดารา วิทยาลัยเชียงใหม่ อ.เมือง เชียงใหม่ กลุ่มในหมู่บ้านการเคหะหนองหอย อ.เมือง เชียงใหม่ กลุ่มบริเวณทำนอยเชิงสะพานรัตนโกสินทร์ ฟากตะวันออก อ.เมือง เชียงใหม่ กลุ่มบริเวณหลัง ออป. (ที่ทำการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้) ถ.แก้วนารัฐ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ และกลุ่มบริเวณหลัง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซอยวัดอุโมงค์ อ.เมือง เชียงใหม่ เป็นต้น

การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของสมาชิกส่งผลให้กลุ่ม NDR ในปัจจุบันมีขนาดใหญ่และมี สมาชิกหลากหลายมาก อุดมการณ์ที่ได้ตั้งไว้แต่เดิมว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเริ่มไม่เป็นไป ตามเป้าหมายเพราะแกนนำกลุ่มไม่สามารถดูแลสมาชิกได้อย่างทั่วถึง ก่อปรกับสมาชิกในกลุ่มเริ่ม มีปัญหาและมีพฤติกรรมเสี่ยงเช่น การยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หนีเรียน การทะเลาะวิวาท เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้สืบเนื่องมาจากปัญหาสิ่งแวดล้อมทางสังคม/เศรษฐกิจที่กระทบต่อครอบครัวของ เด็กวัยรุ่น การรวมกลุ่มกันของเด็กวัยรุ่นก็เป็นวิถีทางการแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง แต่ด้วย ประสิทธิภาพที่ยังน้อยก่อก่อปรกับยังไม่มีความรู้มากพอ การแก้ปัญหาของเด็กวัยรุ่นด้วยตนเองจึงไร้ ทิศทาง หนทางการแก้ปัญหาจึงไม่ควรที่จะเป็นการปราบปราม แต่ควรจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจกับปัญหา วิถีชีวิต และความเป็นกลุ่มของเด็กวัยรุ่นกลุ่มนี้

นักวิจัยตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากทางราชการและองค์กรพัฒนาเอกชนจะ เข้าไปให้ความช่วยเหลือในแง่ของการเป็นที่ปรึกษา (อย่างไม่เป็นทางการ) ในการแก้ไขปัญหา โดย ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกับแกนนำกลุ่มเยาวชนเพื่อให้เข้าใจภูมิหลังของปัญหา และอันตรายที่ เกิดกับกลุ่ม NDR ทั้งหมด (ยาเสพติด การทะเลาะวิวาท) จากนั้นจึงนำความรู้ที่ได้ขบคิดร่วมกัน ระหว่างเยาวชน นักวิจัย และกลุ่มที่ปรึกษา (อย่างไม่เป็นทางการ) ไปปรับเข้าสู่วิถีชีวิตของกลุ่ม เยาวชนเพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหาที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติของพวกเขามากที่สุด

กรอบคิดในการศึกษาวิจัย

แนวทางในการดำเนินงานศึกษาวิจัยกลุ่มวัยรุ่น NDR นี้จะเป็นการประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรมมาทั้ง 3 แนวคิด คือ

1. แนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น
2. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนและทฤษฎีการประทุษร้าย
3. แนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อย

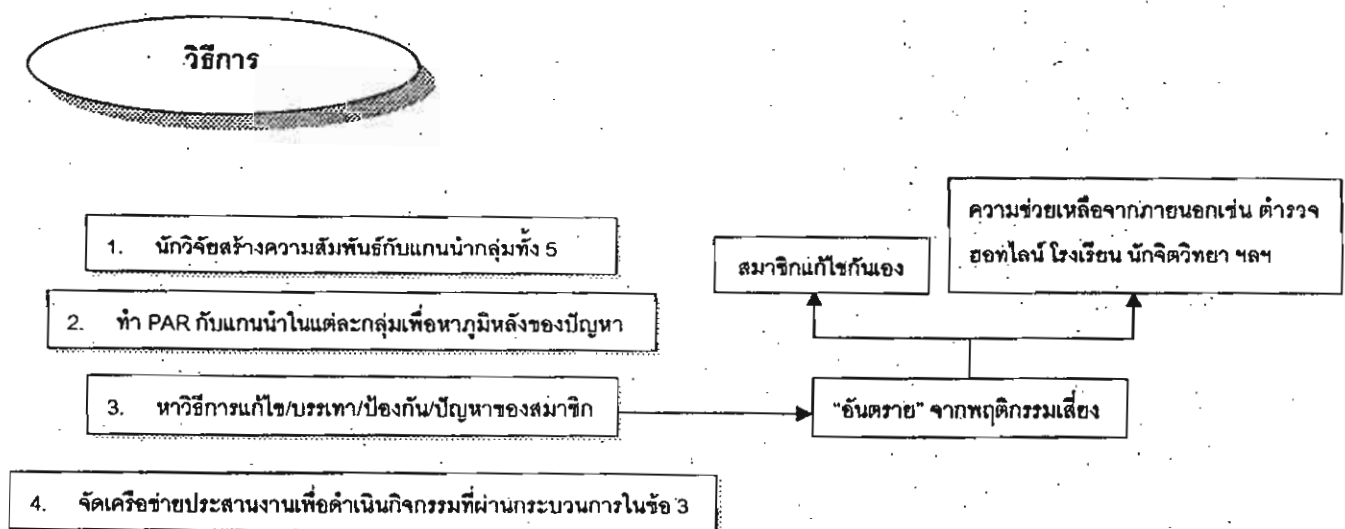
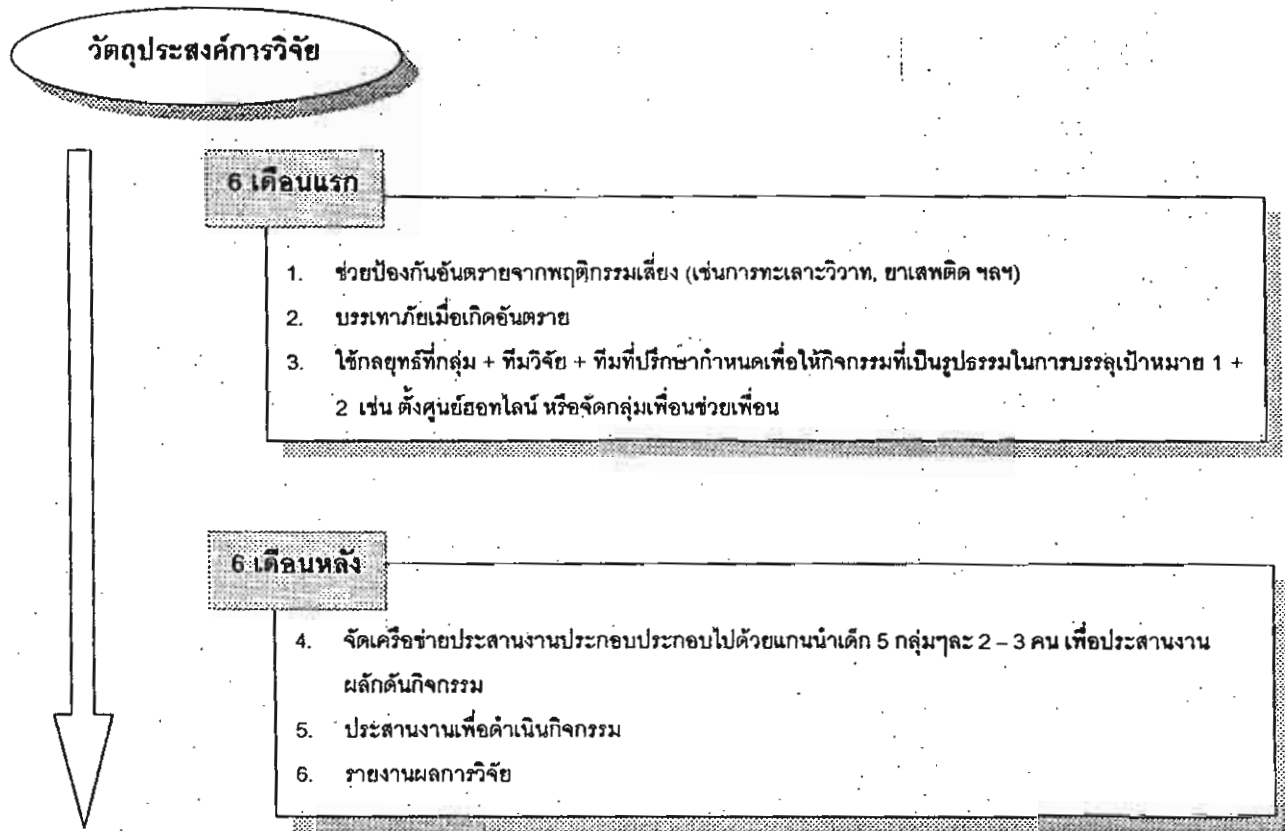
การประยุกต์แนวคิดทั้ง 3 แนวคิดนี้จะเป็นการสร้างความชัดเจนในการทำงานศึกษาวิจัยและพัฒนาของนักวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

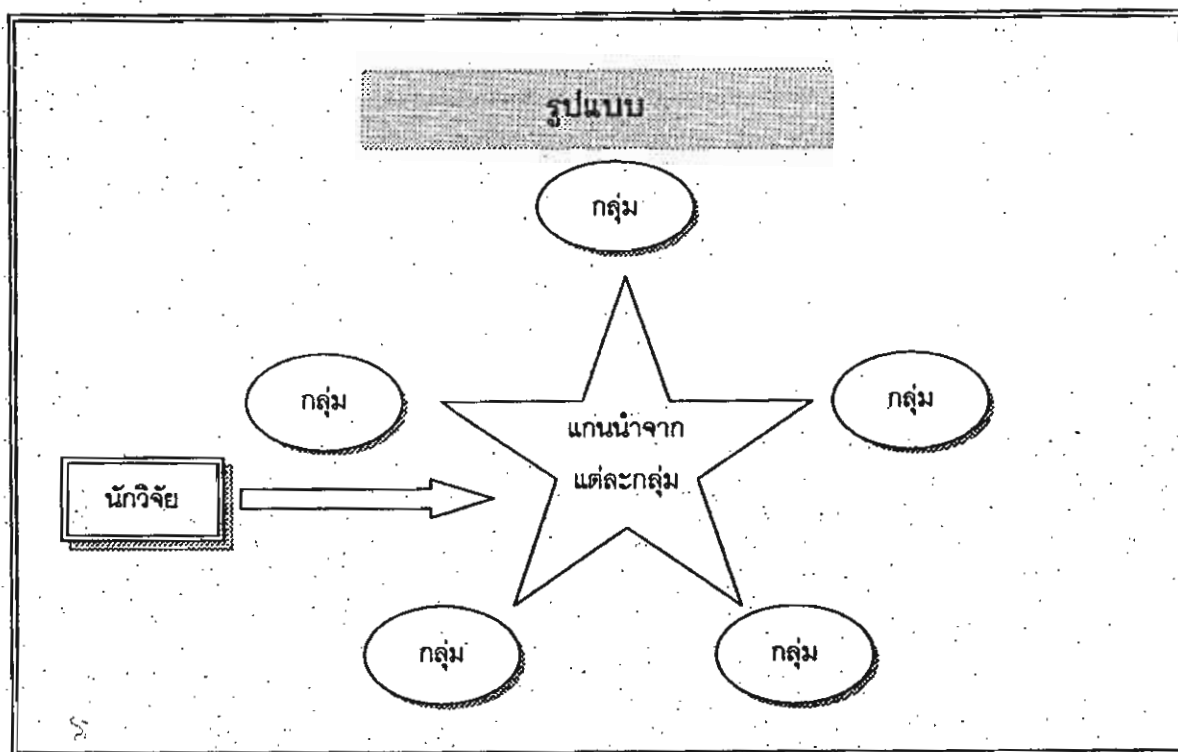
1. เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีลักษณะเฉพาะที่คาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ กอปรกับมีความสับสนทางอารมณ์ ความคิด และจิตใจสูงกว่าวัยอื่นๆ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาแนวความคิดทางจิตวิทยาวัยรุ่น เพื่อทำความเข้าใจกับบุคลิกหรือลักษณะนิสัยตามธรรมชาติของวัยรุ่น โดยที่สามารถดำเนินการศึกษาวิจัยได้โดยไม่ขัดแย้งกับธรรมชาติของพวกเขาได้

2. มุมมองของผู้วิจัยที่มีต่อวัยรุ่นกลุ่ม NDR จะอยู่บนพื้นฐานแนวคิดที่ว่า วัยรุ่นเป็นเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ พฤติกรรมของเด็กและวัยรุ่นเป็นผลมากกว่าจะเป็นต้นเหตุของปัญหาและปัญหาที่เกิดจากวัยรุ่นคือปัญหาที่เป็นผลกระทบที่เกิดจากระบบสังคม พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กวัยรุ่นเป็นรูปแบบของปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสังคมที่กระทำต่อเขา

3. ผู้วิจัยจำเป็นที่จะต้องเข้าใจวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มวัยรุ่น เพราะวัฒนธรรมย่อยคือการผสมผสานระหว่างธรรมชาติของวัยรุ่น และปฏิบัติการที่เป็นปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสังคม รูปแบบของวัฒนธรรมย่อยจะมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา แต่รูปแบบของวัฒนธรรมย่อยดังกล่าวก็มักจะมีมิติที่เป็น "อันตราย" เช่น การทะเลาะวิวาท หรือการเสพยาเสพติด ดังนั้นนักวิจัยจึงจำเป็นต้องเข้าไปปรับเปลี่ยนมิติที่เป็น "อันตราย" ของวัฒนธรรมย่อย โดยที่ยังคงความเป็นธรรมชาติของวัยรุ่นและวัฒนธรรมย่อยของพวกเขาไว้

กรอบคิดของกระบวนการทำงาน

คำถามการวิจัยและพัฒนา

1. เหตุใดการแก้ปัญหาต่างๆเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มสมาชิก NDR ของหน่วยงานต่างๆตลอดจนสมาชิกในกลุ่มเองจึงไม่สามารถลดอันตรายที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงเหล่านั้นได้
2. นักวิจัย แกนนำกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม NDR จะร่วมมือกันหาทางออกของปัญหาที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติหรือวิถีชีวิตของเยาวชนกลุ่ม NDR ได้อย่างไร
3. อะไรคือเครื่องมือในการดำเนินการแก้ปัญหาอันเลวร้ายที่สมาชิก NDR กำลังประสบ และสมาชิกกลุ่มจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยปราศจากพฤติกรรมเสี่ยงได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อช่วยลดอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงของสมาชิกกลุ่ม NDR (การทะเลาะวิวาท การเที่ยวกลางคืน ยาเสพติด ฯลฯ) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบ PAR หรือการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของทั้งผู้วิจัยและสมาชิกในกลุ่มในการทำความเข้าใจกับปัญหาของสมาชิกกลุ่ม NDR

2. เสริมสร้างศักยภาพของแกนนำและสมาชิกกลุ่ม NDR ในการที่จะเข้าใจปัญหาของกันและกัน โดยให้เกิดการวิเคราะห์ปัญหาหรือสาเหตุของอันตราย เพื่อนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหาที่เลวร้ายได้ เช่น กลุ่มบำบัดเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง การสร้างกฎเกณฑ์เฉพาะสมาชิก NDR เพื่อลดอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยง

3. สนับสนุนเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบที่เป็นอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงของสมาชิก NDR เช่น ทักษะในการใช้ชีวิตในสังคม การให้คำปรึกษา/แนะนำจากหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง(เจ้าหน้าที่ตำรวจ พระ ครู นักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยา)

วิธีการวิจัย

1. ใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม PAR โดยให้ผู้วิจัยและวัยรุ่นมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ปัญหาและการแก้ปัญหาโดยกลุ่ม

2. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลังหรือความเป็นมาของแกนนำ/สมาชิกอย่างลึกซึ้งตามธรรมชาติ โดยประยุกต์จากการสัมภาษณ์หรือการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการแบบตัวต่อตัวและเป็นกลุ่ม (Focus Group) รวมถึงการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation)

3. เสริมสร้างศักยภาพของแกนนำโดยนักวิจัยเข้าไปพูดคุยกับแกนนำของแต่ละกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ ในเรื่องของปัญหาและอันตรายของพฤติกรรมเสี่ยงที่สมาชิกในกลุ่ม NDR กำลังประสบ

4. สนับสนุนให้แกนนำมีความสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มย่อยของตนเองและกลุ่มย่อยอื่นๆ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา/อันตรายเนื่องมาจากพฤติกรรมเสี่ยงของสมาชิก NDR ตลอดจนร่วมกันคัดเลือกวิธีการแก้ปัญหาเช่น จัดตั้งกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง และการสร้างกฎเกณฑ์ภายในกลุ่ม NDR เพื่อควบคุมอันตรายอันจะเกิดจากพฤติกรรมเสี่ยง

5. สร้างคณะที่ปรึกษาจากหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก เช่น ศูนย์ฮอตไลน์ ตำรวจ หน่วยงาน ศปผด. NGOs ที่เกี่ยวข้อง นักจิตวิทยา หรือ นักสังคมสงเคราะห์ โดยให้อยู่เบื้องหลังการสนับสนุนการแก้ปัญหาที่ได้จากการคิดร่วมกันกับแกนนำเยาวชนและทีมวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมในการศึกษาวิจัยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน NDR นี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการนำเสนอแนวคิดต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจกับกลุ่มวัยรุ่นและสภาพสังคมตลอดจนถึงบริบทของกลุ่ม NDR ไว้ดังต่อไปนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น
2. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนและทฤษฎีการประทุพบุรุษ
3. แนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อย

1. แนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น

- ความหมายของวัยรุ่นตามแนวความคิดทางจิตวิทยา

Hurlock อธิบายคำว่าวัยรุ่นว่าตรงกับคำว่า "adolescence" ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรากศัพท์เดิมมาจากภาษาละตินว่า "adolescere" ซึ่งมีความหมายว่าเจริญเติบโต หรือเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ

(Maturity) การที่เด็กจะบรรลุถึงวุฒิภาวะนี้ไม่ใช่จะเจริญแต่ร่างกายด้านเดียวเท่านั้น ทางจิตใจก็จะเจริญเป็นเงาตามตัวไปด้วย นั่นคือจะต้องมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆ กันได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม

และ Hurlock ยังได้กล่าวถึงวัยรุ่นว่า วัยรุ่นที่เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัวทางสังคม และเป็นวัยแห่งปัญหา เป็นวัยที่มีความเคร่งเครียดทางอารมณ์ ตัดสินใจรวดเร็ว และรุนแรง สาเหตุเพียงเล็กน้อย อาจเป็นเรื่องใหญ่ได้ ทักษะคติในการมองโลกและสังคมของพวกเขา เด็กวัยรุ่นอาจมีการขัดแย้งกับผู้ใหญ่ และผู้ใหญ่อาจจะไม่เข้าใจความคิดของวัยรุ่น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาได้

สุชา จันทรโสม ให้ความหมายของวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก เป็นวัยที่เป็นสะพานไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ไม่มีเส้นที่แน่นอนว่าเริ่มเมื่อใดและสิ้นสุดเมื่อใด แต่กำหนดเอาความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและรูปร่างเป็นสำคัญ และจะกำหนดลงไปว่าเริ่มเมื่อใด และสิ้นสุดเมื่อใด แต่กำหนดเอาความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและรูปร่างเป็นสำคัญ และจะกำหนดลงไปว่าเริ่มเมื่อใดก็ถือเอาตอนที่เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือน (Menstruation) ส่วนเด็กชายถือเอาตอนที่มือสุจิ (Sperm)

ราศี ธรรมเนียม กล่าวถึงวัยรุ่นว่า วัยรุ่นเป็นเวลาของการเจริญเติบโตทางกาย เป็นช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เป็นช่วงเวลาที่เด็กจะแสวงหาเอกลักษณ์ของตน เป็นช่วงเวลาแห่งสติปัญญา พัฒนาการ และประสบการณ์ทางสันทนาการต่างๆ เป็นช่วงเวลาของพัฒนาการและการประเมินค่านิยมต่างๆ จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นนี้เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ (อ้างใน น้อยนา, 2530)

- พัฒนาการทางบุคลิกภาพของวัยรุ่น

อีริกสัน Erikson แบ่งตลอดช่วงชีวิตของมนุษย์เป็น 8 ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนมนุษย์ต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางสังคมและจิตใจ (Psychosocial crisis) ซึ่งหมายถึงความเครียดหรือความขัดแย้งเนื่องจากมนุษย์ต้องพยายามปรับตัวให้เหมาะสมกับความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มสังคมและวัฒนธรรมที่มนุษย์ผูกพันอยู่ด้วย วิกฤตการณ์ทางสังคมและจิตใจที่เกิดขึ้นนำทั้งประสบการณ์ชีวิตที่ดีและไม่ดีมาสู่มนุษย์ บุคคลต้องพบกับประสบการณ์ชีวิตทั้ง 2 แบบ แต่ผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตที่ดีมากกว่าจะเกิดบุคลิกภาพที่มั่นคงตามวัย และจะมีศักยภาพสำหรับรับมือกับวิกฤตการณ์ขั้นตอนต่อไปได้ดีกว่าผู้ที่พบแต่ประสบการณ์ชีวิตที่ไม่ดีในอัตราส่วนที่มาก พัฒนาการทั้ง 8 ขั้นตอนของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดมีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 1 ขวบ ถ้าได้รับการดูแลเอาใจใส่ตอบสนองจากบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูทารกจะพัฒนาความไว้วางใจขึ้นมา ในทางตรงกันข้ามทารกจะระแวงเคลงใจไม่เชื่อใจใครถ้าถูกปล่อยปละละเลย

ขั้นตอนที่ 2 วัยทารกตอนปลาย มีความกระตือรือร้นที่จะกระทำสิ่งใหม่ๆ ด้วยตนเอง อยู่ตลอดเวลาแต่ถ้าถูกผู้ใหญ่ห้ามกระทำการเหล่านั้นสิ่งนี้มากเกินไป ทารกจะเกิดความสับสนไม่มีความแน่ใจ ทำให้ไม่สามารถคิดได้ด้วยตนเองว่าควรทำอะไร ในทางกลับกันถ้าผู้ใหญ่เปิดโอกาสให้เขาได้กระทำในสิ่งที่เขาต้องการก็จะพัฒนาสู่ความเป็นตัวของตัวเอง

ขั้นตอนที่ 3 วัยเด็กตอนต้น เป็นวัยที่เริ่มรู้จักการตัดสินใจและมีความคิด มีจินตนาการในการที่จะสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ขณะที่ร่างกายและจิตใจมีความสัมพันธ์กันมากขึ้นคือสามารถทำงานได้สอดคล้องกัน เป็นวัยที่มีความซุกซนและเริ่มเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ไม่ควรห้ามปรามในเรื่องจินตนาการและการเล่นมากเกินไป อันอาจจะส่งผลให้เด็กรู้สึกผิดในสิ่งที่ตนได้กระทำลงไปและหมดโอกาสที่จะพัฒนาบุคลิกภาพในเชิงสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 4 วัยเด็กตอนปลาย รู้จักควบคุมความคิดฝันและเป็นวัยของการเข้าโรงเรียน พร้อมทั้งจะเรียนรู้การทำงานต่างๆ รู้ผลลัพธ์ที่จะได้รับหากมีความเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน หากมีผู้ใหญ่คอยให้การดูแล การแนะนำ กำลังใจ และไม่คาดหวังในตัวเด็กมากเกินไป เด็กจะพัฒนาไปสู่การเอาการเอางาน ส่วนความรู้สึกว่ามีปมด้อยจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กขาดผู้ใหญ่คอยดูแล แนะนำให้กำลังใจและคาดหวังจากเด็กมากเกินไป

ขั้นตอนที่ 5 วัยรุ่น คือช่วงเวลาของการค้นหาตนเอง ต้องการรับรู้ถึงศักยภาพและความต้องการของตนเอง วัยรุ่นที่ยอมรับตนเองได้ในฐานะที่เป็นผู้ที่มีทั้งความดีและความบกพร่องนั้น อิริคสันให้คำอธิบายว่าบุคคลผู้นั้นเป็นวัยรุ่นที่มีอัตลักษณ์ (Identity) ส่วนวัยรุ่นที่สามารถยอมรับตนเองได้คือผู้ที่ความสับสนในอัตลักษณ์ของตนเอง (Identity confusions)

ขั้นตอนที่ 6 วัยผู้ใหญ่ตอนต้น วัยของการผูกสัมพันธ์แน่นแฟ้น เพื่อใช้ชีวิต เพื่อความเชื่อใจ และเพื่อการนับถือซึ่งกันและกันกับคนในสังคม ผู้ที่ไม่สามารถสนิทสนมกับใครจะเกิดความรู้สึกอ้างว้าง (Isolation)

ขั้นตอนที่ 7 วัยกลางคน ระยะเวลาของการแบ่งปันดูแลเอื้อเฟื้อและอาหารผู้อื่น คนในวัยนี้จะทำหน้าที่ถ่ายทอดแนะนำสิ่งที่ตนรู้ให้กับคนรุ่นใหม่ คนในวัยกลางคนที่ไม่สามารถแบ่งปันอาหารผู้อื่นได้จะกังวลคิดถึงแต่ตนเอง

ขั้นตอนที่ 8 วัยสูงอายุ ขั้นสุดท้ายของทฤษฎีพัฒนาการของอิริคสัน เป็นวัยของการมองย้อนดูชีวิตในอดีต พัฒนาการที่พึงปรารถนาคือการมีความมั่นคงทางจิตใจ สามารถยอมรับทุกสิ่งที่ผ่านมาได้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวก็ตาม และในขณะเดียวกันก็ยอมรับสิ่งที่จะเกิดในอนาคตโดยเฉพาะความตายได้เช่นกัน ตรงข้ามกับคนที่ไม่มีความมั่นคงทางใจคือคนที่สิ้นหวัง ทำใจยอมรับความแปรผันขึ้นลงของชีวิตที่ผ่านมาไม่ได้

ขั้นตอนที่สำคัญของขั้นตอนที่ 5 คือช่วงระยะเวลาของวัยรุ่น ซึ่งเป็นระยะที่กำลังจะเปลี่ยนจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ ในวัยนี้จำเป็นต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งการเปลี่ยนแปลงภายในตนและจากกลุ่มที่คาดหวังว่าวัยรุ่นควรจะมีคุณสมบัติชอบและมีบทบาทเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ และเป็นระยะเวลาที่วัยรุ่นมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของตนเอง ต้องการหาความหมายสำหรับตัวเอง วัยรุ่นมักจะนิยามตนเองได้ด้วยการตอบคำถามว่าตนคือใครต้องการอะไรบ้าง มีสาระสำคัญคือ อุดมคติ ค่านิยม และทัศนคติสำหรับการดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไร ค่านิยมเกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่นนี้ต้องประกอบขึ้นจากความหมายของตนเองในปัจจุบัน ร่วมกับตนที่ต้องการจะเป็นในอนาคตและความคาดหวังของกลุ่มสังคมอีกด้วย ซึ่งกลุ่มสังคมนี้ได้แก่

ครอบครัว สถาบันการศึกษา ประเทศชาติ เพื่อน และบุคคลที่มีความสำคัญต่อตัววัยรุ่นเอง เป็นต้น (กาญจนา, 2537)

ความสับสนทางอารมณ์ ความคิด และจิตใจที่เกิดในวัยรุ่นในแนวคิดทางจิตวิทยานี้ นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับวิถีทางการดำเนินชีวิตของผู้ใหญ่หรือสังคม โดยส่วนใหญ่ได้ง่ายกว่าในช่วงวัยอื่นๆ เช่น ปัญหาทางด้านความรุนแรง การทำร้ายร่างกาย และการทะเลาะวิวาท เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมและสภาพสังคมที่เด็กเหล่านั้นเติบโตมาที่มีผลทำให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากสังคมได้ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

2. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนและทฤษฎีการประทุบตรา

- แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน

การให้คำอธิบายในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือความเบี่ยงเบนทางสังคมนั้นได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้หลายแนวทางด้วยกัน ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงการนิยามและคำจำกัดความผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้พอสังเขปโดยจะแบ่งเป็น 3 แนวทางใหญ่ดังนี้

แนวคิดที่ 1 ในกลุ่มผู้ที่ทำงานด้านสังคมสงเคราะห์และจิตแพทย์จะมองว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นพยาธิวิทยาเป็นเชื้อโรคและจะมีการกล่าวถึงอาการของโรคซึ่งสามารถที่จะวินิจฉัยทำการรักษา และสามารถที่จะรักษาให้หายได้ในบางกรณี ในกลุ่มนี้จะเสนอแนวคิดเกี่ยวกับกับจิตใจแบบอาชญากร บุคลิกภาพแบบอาชญากร หรือชนชั้นที่เป็นอาชญากร เป็นต้น (วารุณี, 2543)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้มักจะอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนบนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า การกระทำผิดเกิดจากการที่บุคคลนั้นมีความผิดปกติจากคนอื่นในสังคม ความผิดปกตินั้นอาจจะเป็นเพราะมีสภาพทางสรีระบางอย่างที่นำไปสู่การกระทำผิด ดังเช่น ทฤษฎีของซีซาร์ ลอมโบโซ (Cesare Lombroso) เออร์เนส ฮูดตัน (Ernest Hooton) และวิลเลียม เชลดอน (William Shedon) เป็นต้น (อ้างแล้ว)

แนวคิดที่ 2 แนวคิดเชิงบรรทัดฐาน (Normative Definition) แนวคิดนี้เน้นความสมานฉันท์ (Consensus) ในสังคม มองว่าในกลุ่มหรือสังคมจะมีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับว่า พฤติกรรมใดที่จะเหมาะสมและสอดคล้องกับความค่านิยมของสมาชิก และผู้เบี่ยงเบนก็คือผู้ที่ละเมิดความสมานฉันท์ทางบรรทัดฐานของสังคมนั่นเอง (พงษ์สวัสดิ์, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) ทฤษฎีในแนวคิดเชิงบรรทัดฐานจะพยายามวิเคราะห์สาเหตุของสภาพแวดล้อมซึ่งนำไปสู่การเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคม ทฤษฎีในแนวนี้นี้ได้แก่ ทฤษฎีอันอมี (Anomie Theory) ของเมอร์ตัน

(Robert K. Merton) (1957) เป็นทฤษฎีที่อธิบายในระดับโครงสร้างทางสังคมโดยรวม ซึ่งอธิบายถึงความกดดันของโครงสร้างสังคมในแงุ่มที่เป็สาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือการกระทำผิด คือในขณะที่สังคมได้กำหนดเป้าหมายแห่งความสำเร็จให้กับคนสังคม จะมีคนกลุ่มที่ไม่สามารถไปถึงจุดมุ่งหมายนั้นตามวิถีทางที่ควรจะเป็น จำต้องเดินไปในทางที่บีบให้ได้มาซึ่งจุดหมายที่สังคมกำหนดและวิธีนั้นก็จะขัดแย้งกับบรรทัดฐานทางสังคม (วารุณี, 2543) เช่น การทุจริตในการสอบ หรือการคอร์รัปชันของนักการเมือง เป็นต้น

ส่วนทฤษฎีที่อธิบายในระดับโครงสร้างทางสังคมที่เล็กลงมาได้แก่ ทฤษฎีของซัทเธอร์แลนด์ (Edwin H. Sutherland) ทฤษฎีการสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association Theory) โดยมุ่งสนใจไปที่สภาพแวดล้อมในวงแคบของกลุ่มที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน โดยวิเคราะห์ว่าทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เบี่ยงเบนได้รับอิทธิพลจากกระบวนการสื่อสาร (พงษ์สวัสดิ์, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) ตลอดจนการปะทะสังสรรค์กับบุคคลที่กระทำผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

แนวคิดที่ 3 แนวคิดเชิงสัมพัทธ์ (Relativistic Definition) การใช้แนวคิดเชิงสัมพัทธ์ในการวิเคราะห์พฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นแตกต่างจากแนวคิดเชิงบรรทัดฐาน โดยให้ความสำคัญในการพิจารณาถึงข้อเท็จจริงพื้นฐานของชีวิตทางสังคมว่ามีความหลากหลาย ไม่ใช่ความสมานฉันท์ดังที่แนวคิดเชิงบรรทัดฐานได้กล่าวมา การมองว่าการจัดระเบียบทางสังคมอยู่บนพื้นฐานของการสมานฉันท์เชิงบรรทัดฐานร่วมกันเป็นสิ่งที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เพราะสังคมสมัยใหม่มีลักษณะที่ซับซ้อนและมีความหลากหลาย ในทางตรงกันข้ามคนและกลุ่มคนต่างมีผลประโยชน์ที่ขัดแย้งและแข่งขันกันมากกว่าที่จะมีผลประโยชน์หรือเป้าหมายร่วมกัน เพราะฉะนั้นพฤติกรรมทางสังคมที่ได้รับการจัดระเบียบจึงเป็นผลของการต่อรองเชิงผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มตรงข้าม หรือจากการบินบังคับของฝ่ายที่มีอำนาจมากกว่า (สุลีมาน, 2537)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเชิงสัมพัทธ์มองข้อเท็จจริงรากฐานของชีวิตทางสังคมว่ามีความหลากหลาย ความซับซ้อนของผู้คน และพฤติกรรมท่ามกลางกลุ่มต่างๆ ที่มีกฎเกณฑ์ของตนเอง ความสัมพันธ์ทางสังคมจึงไม่ได้กำหนดอย่างเข้มงวดจากความคาดหวังทางบรรทัดฐานที่ตายตัวแต่ก่อรูปและเปลี่ยนแปลงไปภายใต้กระบวนการปฏิสังสรรค์ทางสังคมที่มีลักษณะเป็นพลวัต ดังนั้นความเบี่ยงเบนจึงไม่ได้เกิดจากเพียงการละเมิดบรรทัดฐาน แต่เป็นกระบวนการที่คนในสังคมหรือผู้ชมทางสังคมนิยามการกระทำของผู้กระทำผิดว่าเบี่ยงเบน จะเห็นได้ว่าแนวคิดเชิงสัมพัทธ์ได้มุ่งจุดสนใจในปรากฏการณ์ทางสังคมไปที่ กระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการนิยามความเบี่ยงเบน รวมทั้งศึกษาถึงผลจากปฏิกิริยาของผู้ชมทั้งต่อบุคคลผู้ถูกนิยามว่าเบี่ยงเบนและต่อสังคมโดยทั่วไป (อ้างแล้ว)

- ทฤษฎีการประทับตรา (Labeling Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่อยู่ในแนวความคิดเชิงสัมพัทธ์ซึ่งนิยมใช้กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือการกระทำผิดของวัยรุ่น

Tannebaum (1938) เป็นผู้ให้คำอธิบายในรุ่นแรกๆเกี่ยวกับทฤษฎีการประทับตรา เขากล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่ทำให้บุคคลกลายเป็นผู้เบี่ยงเบน คือ “นาฏกรรมแห่งความชั่วร้าย” (Dramatization of evil) อันเป็นกระบวนการของปฏิกิริยาที่ประเมินค่าเชิงลบของชุมชนที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กที่ถูกรับรู้ว่าเป็นผู้ละเมิดกฎ (เบี่ยงเบน) Tannebaum เห็นว่าปฏิสังสรรค์ทางสังคมมีบทบาทต่อการสร้างอาชญากร โดยการกระทำพฤติกรรมที่เจ้าหน้าที่นิยามว่าเบี่ยงเบน และจะถูกประเมินค่าตามค่านิยมนั้น ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เล็กลงน้อยจากการนิยามพฤติกรรมที่ชั่วร้ายมาเป็นการนิยามและปฏิบัติต่อบุคคลนั้นว่าเป็นคนชั่วร้าย เพื่อว่าพฤติกรรมทั้งหมดของเขาจะได้รับการมองว่าเลวร้ายด้วยจากสายตาของชุมชน

ผลที่ตามมาจากการที่ชุมชนลดคุณค่าของเขา คือ เด็กถูกแยกโดดเดี่ยวออกจากสังคม และจะมองตนเองตามที่ชุมชนทำนาย ทำให้คำทำนายนั้นบรรลุผลในตนเอง ซึ่งจะเข้าร่วมกับกลุ่มที่ถูกนิยามคล้ายๆกัน กลุ่มจะสร้างกฎเกณฑ์ของตนขึ้นมาเพื่อสร้างความมั่นคงแก่สมาชิกขณะเดียวกัน สมาชิกจะมีความยึดมั่นผูกพันต่อพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน และมีผลต่อพัฒนาการของความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางที่เบี่ยงเบนภายใต้วัฒนธรรมที่เบี่ยงเบนนั้น (อ้างแล้ว)

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เมื่อเด็กวัยรุ่นถูกสังคมนิยามหรือให้ความหมายว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เด็กเหล่านั้นก็จะถูกเบียดขับออกจากสังคมกระแสหลักและกลายสภาพไปเป็น “คนนอก” ของสังคมในที่สุด

ดังตัวอย่างในงานของ Howard Becker (1963) จากหนังสือ “คนนอกคอก” (Outsider) อธิบายว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นเรื่องของปัจจัยทางสังคม กลุ่มสังคมเป็นคนสร้างสิ่งที่เรียกว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนขึ้นมา สังคมจะสร้างกฎเกณฑ์ข้อกำหนดต่างๆเพื่อนำมาเป็นมาตรฐานกำหนดว่าสิ่งใดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน นอกจากนี้สังคมยังใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวกับกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม และตราหน้ากลุ่มบุคคลต่างๆเหล่านั้นว่าเป็น “คนนอก” เบคเกอร์ได้แบ่งพฤติกรรมเบี่ยงเบนในชั้นปฐมภูมิ คือพฤติกรรมที่ทำลายกฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมโดยที่ไม่มีใครรู้และชั้นทุติยภูมิซึ่งเป็นชั้นที่คนในสังคมนับว่ามีความผิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน บุคคลเหล่านั้นหรือกลุ่มนั้นก็จะถูกตราหน้าจากสังคมทันที (อ้างใน ภูษงค์ ภูษทลบุตร, 2542) เช่น การทะเลาะวิวาทของเด็กวัยรุ่นในกลุ่ม NDR ในระยะแรกจะไม่มีใครล่วงรู้ถึงแม้ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากกฎเกณฑ์ทางสังคม จนกระทั่งเด็กเหล่านั้นถูกตำรวจจับกุมและถูกส่งเข้าสถานพินิจเข้าสถาน

พินิจฯ สังคมจึงได้รับรู้ถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็ก และวัยรุ่นกลุ่ม NDR จึงถูกตราหน้าจากสังคมว่าเป็นอันธพาลไปทั้งกลุ่ม

การประทับตราเด็กวัยรุ่นว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือเป็นผู้กระทำความผิดในสังคม มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กวัยรุ่น คือมีเด็กถูกตีตราไปในชั้นแรกแล้วว่าเป็น “อันธพาล” “ขี้ยา” แล้วเด็กจะไม่สามารถกลับเข้าไปในสังคมได้อีก อันเป็นเหตุให้เด็กวัยรุ่นที่ถูกตีตราเหมือนกันต้องไปรวมกลุ่มกันเองและมีโอกาสที่จะกระทำความผิดซ้ำโดยที่การกระทำผิดนั้นอาจจะมี ความรุนแรงมากกว่าเดิม (เช่น จากการทำร้ายร่างกายสู่การฆ่าคนตาย หรือเด็กที่เคยเสพยาบ้าแม้เพียงครั้งเดียว แต่เมื่อถูกตีตราไปแล้วจึงไม่มีโอกาสกลับมาสู่สังคมปกติ อันเป็นเหตุให้กลับไป เสพอีก)

การถูกเบียดขับออกมาจากสังคมนี้ทำให้เด็กต้องไปสร้างสังคมของตนเองที่มีลักษณะ ทวนกระแสจากสังคมปกติ อันมีวัฒนธรรมในกลุ่มเป็นที่มีลักษณะเฉพาะหรือเรียกได้ว่าเป็นกลุ่ม ที่มีวัฒนธรรมย่อยที่พวกเขาสร้างขึ้นมายากที่บุคคลภายนอกจะเข้าถึงได้ดังจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

3. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อย

ในหนังสือหลักมานุษยวิทยาของงามพิศ สัตว์สงวน ได้แบ่งวัฒนธรรมในสังคมมนุษย์ เป็น 2 ระดับ คือ วัฒนธรรมทั่วไปและวัฒนธรรมย่อย วัฒนธรรมทั่วไป (General Culture) และ หรือที่เรดฟิลด์เรียกว่า วัฒนธรรมใหญ่ (Great tradition) นั้นหมายถึงวัฒนธรรมที่เป็นหลักในการ ดำเนินชีวิตทั่วไปของสมาชิกจำนวนมากของสังคม หรือเป็นวัฒนธรรมที่คนจำนวนมากในสังคมมี อยู่ร่วมกัน

ส่วนวัฒนธรรมย่อยหรือที่ลิตตันและนันทาเรียกว่า “วัฒนธรรมเฉพาะ”(Cultural Specialties) เรดฟิลด์เรียกว่า “Little Tradition” (วัฒนธรรมเล็ก) และที่กามส์และนอร์เบค เรียกว่าวัฒนธรรมย่อย (Sub specific) หมายถึงส่วนต่างๆของวัฒนธรรมที่ใช้กันในบางกลุ่มคน เท่านั้นไม่ได้ใช้กันในทุกกลุ่มคนหรือโดยคนจำนวนมากในสังคม วัฒนธรรมย่อยมักเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทั่วไปและมักเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทั่วไป แต่ในเวลาเดียวกันมันก็มักแตกต่างไป จากวัฒนธรรมทั่วไปด้วย วัฒนธรรมย่อยดังกล่าวแบ่งเป็นประเภทต่างๆได้หลายประเภท ตาม สถานภาพทางสังคมประเภทต่างๆคือ สถานภาพทางเพศ สถานภาพอายุ สถานภาพทางอาชีพ สถานภาพทางชนชั้นหรือวรรณะ สถานภาพเชิงซ้อนหรือชนกลุ่มน้อยต่างๆหรือสถานภาพทาง ศาสนา

อายุเป็นวัฒนธรรมย่อยที่สำคัญอีกอย่าง ในแต่ละสังคมประกอบไปด้วยสมาชิกในวัยต่างๆกันนับได้ 5 วัยด้วยกันคือ วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา กลุ่มคนในแต่ละวัยดังกล่าวจะเป็นวัฒนธรรมย่อยประเภทหนึ่ง เพราะแต่ละกลุ่มจะมีความคิด ความเชื่อ ภาษาสำนวน การแต่งกาย และพฤติกรรมที่เป็นของกลุ่มตัวแตกต่างไปจากกลุ่มคนในวัยอื่นๆของสังคม เรียกว่าเอกลักษณ์ของตัวเองโดยเฉพาะ (งามพิศ, 2534)

งามพิศได้ให้คำอธิบายวัฒนธรรมย่อยไว้เพียงภาพรวมแต่ไม่ได้ลงลึกไปถึงเรื่องของวัยรุ่นเท่าสตรีชัย หวันแก้ว ซึ่งกล่าวถึงประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อยของวัยรุ่น (Youth Subculture) ในฐานะที่เป็นคนกลุ่มหนึ่งที่ถูกลดทอน/กีดกันออกจากวัฒนธรรมใหญ่ของสังคมเมือง ในงานวิจัยเรื่องกระบวนการทำให้เป็นชายขอบ (Marginalization) โดยอ้างถึงงานการศึกษาวัยรุ่นอังกฤษยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ของศูนย์วัฒนธรรมร่วมสมัย (Center for Contemporary Culture Studies) มหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม (Birmingham) ที่อยู่ในหนังสือรวมบทความของศูนย์ที่ศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่นในสังคมอังกฤษที่ชื่อว่า Resistance Through Ritual (1976/1991) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า วัฒนธรรมวัยรุ่น (Youth culture) ของวัยรุ่นแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกันเองและต่างจากสังคมส่วนใหญ่ของอังกฤษ เป็นปรากฏการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อันเป็นผลผลิตของการฟื้นฟูเขตเมือง การเติบโตของสื่อ วัฒนธรรมสมัยนิยม กระแสวัฒนธรรมแบบอเมริกัน (Americanization) และการเสื่อมถอยของวัฒนธรรมชนชั้น (ในกรอบความหมายชนชั้นนายทุน – ชนชั้นกรรมกร)

ในทางสังคมวิทยา วัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Subculture) เป็นสิ่งสำคัญในการนิยามความเป็นวัยรุ่นมากกว่าอายุหรือลักษณะทางสรีระ โดยที่วัฒนธรรมในที่นี้เป็นเหมือน “map of meaning” ที่พวกเขาใช้ร่าง (shape) ความสัมพันธ์ในกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม โดยที่แต่ละกลุ่มจะมีแบบแผนและประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นสังคมที่พวกเขาตีความและเข้าใจจึงมีความหมายแตกต่างกันออกไปด้วย

งานการศึกษาวัยรุ่นของสำนักเบอร์มิงแฮมในยุคแรกยังยึดถือว่าภายใต้สังคมสมัยใหม่พื้นฐานความสัมพันธ์หลักทางสังคมเป็นความสัมพันธ์ทางชนชั้น (Class Relation) ที่มีชนชั้นของผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ความเป็นวัฒนธรรมย่อยเป็นเพียงองค์ประกอบที่มีความแตกต่างไปตามท้องถิ่นหรือโครงสร้างสังคมเล็กๆที่ยังคงอยู่ภายใต้เครือข่ายของวัฒนธรรมชนชั้นของสังคมโดยรวม ดังนั้นวัฒนธรรมของกลุ่มวัยรุ่นยังคงมีความสัมพันธ์กับเครือข่ายความสัมพันธ์ทางชนชั้นอยู่ค่อนข้างมาก วัฒนธรรมวัยรุ่นจะผูกพันอยู่กับชนชั้น 2 ส่วนคือ ส่วนแรกผูกพันอยู่กับผู้ให้กำเนิดและชนชั้นหลักของสังคม

สุริชัยยกตัวอย่างกรณีศึกษากลุ่มวัยรุ่นอังกฤษ Ted, Mod, Skinhead ที่สำนักการศึกษานี้เห็นว่าเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่พยายามถอยห่างจากวัฒนธรรมชนชั้นกำเนิดพวกเขาซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนชั้นแรงงาน แต่พวกเขาไม่สามารถเข้าไปร่วมกับวัฒนธรรมกระแสหลักในเมืองได้ ด้วยเหตุนี้ map of meaning ของวัฒนธรรมกลุ่มย่อยที่พวกเขาร่างขึ้นมาจึงกลายเป็นส่วนที่อยู่ชายขอบ (Marginality) ของสังคม พวกเขาจึงต้องสร้างเอกลักษณ์ให้กับกลุ่มของตนเองผ่านการแสดงออกในชีวิตประจำวัน (everyday life) วัฒนธรรมย่อยของวัยรุ่นแบบนี้เปรียบเสมือนเป็นการประกาศความเป็นตัวตนของพวกเขาเองผ่านการพิธีกรรมสมัยใหม่อาศัยการแสดงออกผ่านทางเรือนร่างของเขาเอง ไม่ว่าจะเป็นแฟชั่นเสื้อผ้า ดนตรีหรืออากัปกิริยาท่าทางซึ่งเป็นกระบวนการต่อต้าน (resistance) ต่อรอง (negotiation) หรือการต่อสู้ พวกเขาสามารถประกาศอาณาเขต (territory) ขึ้นมาได้จริงเช่น คลับ ถนน มุมถนน ย่านค้าขาย สนามฟุตบอล ซึ่งส่วนใหญ่มักมีพื้นที่เป็นสถานที่พักผ่อน

แต่นักวิชาการของสำนักเบอร์มิงแฮมยุคหลังอย่าง Sarah Thornton เขียนเรื่อง Club Cultures ที่ศึกษาความนิยมการไปคลับได้ดินของวัยรุ่นอังกฤษ ได้แย้งว่างานศึกษาในยุคแรกได้แบ่งแยกการครอบงำและการต่อต้านออกเป็นสองขั้วเด็ดขาดมากเกินไป เธอเห็นว่าการศึกษาวัฒนธรรมกลุ่มย่อยของวัยรุ่นไม่ควรที่จะแบ่งว่ามีส่วนชายขอบหรือทางเลือกร่วมกับส่วนกระแสหลักไม่ควรแบ่งเป็นการต่อต้านกับการถูกครอบงำ และการศึกษากการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมนั้นไม่มีพื้นที่ที่แน่นอน กระแสหลักอาจเป็นวัฒนธรรมทางเลือกในวันข้างหน้า หรือ ชายขอบของวัฒนธรรมหนึ่งอาจเป็นกระแสหลักของอีกรัฒนธรรมหนึ่ง ดังนั้นการศึกษาวัยรุ่นจึงควรที่จะศึกษาถึงต้นทุนทางวัฒนธรรมย่อย (subculture capital) ของแต่ละกลุ่มว่าแสดงบทบาทอย่างไรทั้งต่อตัวเองและต่อกลุ่มอื่นในสังคม ซึ่งทุนวัฒนธรรมย่อยนี้มีบทบาทเป็นได้ทั้งการผลิตซ้ำและการต่อต้านพร้อมกันไปในตัว แล้วแต่ว่าคนกลุ่มไหนในสังคมจะมีอำนาจในการสร้างวาทกรรมนิยามกลุ่มนี้กลุ่มนั้นว่าเป็นเช่นไร

ลักษณะพิเศษของทุนวัฒนธรรมย่อยนี้คือการเป็นชายขอบที่ไม่จำเป็นต้องมีศูนย์กลางไม่ได้ตั้งใจต่อต้านอำนาจอะไรเสมอไป เพียงแค่ไม่นิยมที่จะเป็นแบบผู้อื่นหรือการเลือกที่จะแยกตัวเองออกไป (Distinction) การศึกษาในเรื่องวัยรุ่นของสำนักเบอร์มิงแฮมยุคหลังนี้จึงเป็นการศึกษาชายขอบในฐานะที่เป็นหน่วยย่อยของวัฒนธรรม (sub - culture) มากกว่าจะเป็นการศึกษาวัฒนธรรมย่อย (subculture) แบบของนักวิชาการเบอร์มิงแฮมยุคแรกได้ทำการศึกษาไว้ (สุริชัย, 2543)

บทที่ 3

กระบวนการวิจัยในระยะเวลา 1 ปี

กระบวนการวิจัยในระยะ 6 เดือนแรก เพื่อค้นหาโครงสร้างและความเป็นกลุ่มของ NDR

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างทีมวิจัยกับสมาชิก NDR

วัตถุประสงค์

กระบวนการวิจัยในขั้นตอนนี้จะเน้นไปที่การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยกับสมาชิกกลุ่ม NDR ในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาหรือเป็นที่เลี้ยงของกลุ่ม เพื่อที่จะช่วยสมาชิกบรรเทาและป้องกันปัญหาชีวิตที่จะเกิดขึ้นกับสมาชิก แม้ว่าปัญหาเหล่านั้นจะเกิดขึ้นแล้วนักวิจัยจะได้เข้าไปเพื่อช่วยสมาชิกขบคิดวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

วิธีดำเนินการ

โดยตามแผนการที่ได้วางไว้ในครั้งแรกนักวิจัยจะเข้าไปพูดคุยกับสมาชิกในกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ ประมาณ 3 ครั้ง โดยแบ่งเป็นกลุ่มละ 15 – 20 ครั้งที่ 1 ทำการพูดคุยกับแกนนำ, ครั้งที่ 2 ร่วมกันค้นหาปัญหาของสมาชิกกลุ่ม และครั้งที่ 3 ค้นหาทางแก้ไขปัญหา/หาเครือข่ายทำคณะกรรมการแก้ไขปัญหของแกนนำ แต่เมื่อดำเนินการวิจัยจริงนักวิจัยไม่สามารถเข้าไปแบ่งกลุ่มสมาชิกเป็นกลุ่มละ 15 – 20 คนได้เอง เนื่องจากโครงสร้างภายในของกลุ่ม NDR มีกลุ่มย่อยอยู่แล้ว นักวิจัยจึงเข้าไปพูดคุยกับสมาชิกและแกนนำในแต่ละกลุ่มย่อยของ NDR เป็นจำนวน 7 กลุ่ม วังตาล หลังมอ พระราม – ลักษณะ-ทางช้างเผือก กล้วยาคา ชากูระ และ NDR เดิม ในแต่ละครั้งของการพูดคุยก็จะมีสมาชิกของแต่ละกลุ่มเข้าร่วมประมาณ 10 – 15 คน

นักวิจัยเริ่มต้นโดยการเข้าไปทำ Focus Group หรือการเข้าไปพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับประเด็นเรื่องประวัติความเป็นมาของแต่ละกลุ่ม และปัญหาต่างๆที่สมาชิกกลุ่มกำลังประสบอยู่ รวมไปถึงการทำให้สมาชิกตระหนักถึงปัญหาที่พวกเขา กำลังเผชิญ บางครั้งสมาชิกไม่ทราบว่าพฤติกรรมบางอย่างของพวกเขาคือพฤติกรรมเสี่ยง เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่พวกเขากระทำทุกวันจนกลายเป็นชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการทะเลาะวิวาท เที่ยวกลางคืน หรือการแข่งรถมอเตอร์ไซด์ ซึ่งสามารถทำให้สมาชิกได้รับอันตรายจากพฤติกรรมเหล่านี้ได้โดยมีรายละเอียดดังนี้ (เรียงตามลำดับวันที่)

1) กิจกรรมกลุ่มสนทนากับกลุ่ม NDR ครั้งที่ 1 วันที่ 16 เมษายน 2545

จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วม 12 คน

วัตถุประสงค์

การสนทนากลุ่มในครั้งนี้ทีมวิจัยมุ่งประเด็นคำถามไปที่ประวัติและปัญหาส่วนตัวของสมาชิกแต่ละคน

วิธีดำเนินการ

1. เริ่มจากการถามชื่อ อายุ ประวัติการศึกษา
2. สภาพครอบครัว
3. ปัญหาชีวิตของสมาชิก (ที่สมาชิกแต่ละคนคิดว่าเป็นปัญหาสำคัญของตนเอง)
4. ความคาดหวังที่มีต่อ NDR ชีวิตในอนาคตของตนเอง

ผลการดำเนินการ

- สมาชิกที่เคยมีปัญหาเรื่องยาเสพติด 1 คน แต่ปัจจุบันเลิกได้แล้วด้วยกำลังใจจากเพื่อนๆ และครอบครัวทำให้สมาชิกผู้นี้สามารถเลิกยาเสพติดได้ด้วยตนเองมากกว่าจะใช้ยาจากสถานบำบัดผู้ติดยาเสพติด

- สมาชิก 3 คน มีปัญหาทางด้านอารมณ์โดยเฉพาะแกนนำมีปัญหาเรื่องของอารมณ์รุนแรง หงุดหงิดง่าย และมีการใช้ความรุนแรงเมื่อมีอารมณ์โกรธบ่อยครั้ง สมาชิกอีก 2 คนซึ่งเป็นผู้หญิงจะมีปัญหาความเหงา เก็บกด สับสน

ข้อสังเกตที่เป็นบทเรียน

การสนทนากลุ่มในครั้งนี้เป็นไปอย่างเป็นทางการเนื่องจากว่าทีมวิจัยและสมาชิกเพิ่งรู้จักกันยังไม่มีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกัน กอปรกับสมาชิกที่เข้าร่วมยังไม่มีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมการมากนัก กล่าวคือมีกลุ่มแกนนำรุ่นพี่ที่ค่อนข้างมีอิทธิพลในกลุ่มกับสมาชิกรุ่นน้องที่เพิ่งเข้ากลุ่ม NDR มาใหม่ นั่งพูดคุยอยู่ด้วยกันทำให้สมาชิกรุ่นน้องไม่กล้าที่จะพูดเรื่องของตนเองมากนัก สมาชิกแกนนำรุ่นพี่เองก็ยังไม่ไวใจทีมวิจัยและสมาชิกรุ่นน้องพอที่จะเปิดเผยข้อมูลของตนเองมากกว่าที่เป็นอยู่ การสนทนากลุ่มครั้งนี้จึงได้เพียงข้อมูลเบื้องต้นของสมาชิกแต่ละคนเท่านั้น

2) กิจกรรมกลุ่มสนทนากับกลุ่มชากระ วันที่ 10 พฤษภาคม 2545

วัตถุประสงค์

การสนทนากลุ่มในครั้งนี้ทีมวิจัยได้หาแนวทางในการตั้งประเด็นคำถามใหม่โดยเน้นไปที่ความเป็นกลุ่มหรือเอกลักษณ์ของกลุ่ม ประวัติความเป็นมา ปัญหาส่วนตัวของสมาชิก เป้าหมายของกลุ่มและของสมาชิก เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกว่าการทำสนทนากลุ่มในครั้งแรก ทีมวิจัยจึงเลือกผู้เข้าร่วมที่เป็นเพื่อนสนิทกลุ่มชากระเท่านั้นไม่มีสมาชิก NDR จากกลุ่มย่อยอื่นเข้ามาปะปน

วิธีดำเนินการ

1. การสนทนาเริ่มจากการพูดคุยเรื่องความเป็นกลุ่มของกลุ่มชากระโดยให้สมาชิกกล่าวถึงสิ่งที่ทำให้นึกถึงกลุ่มของตนเอง
2. พูดคุยเกี่ยวกับประเด็น “ความเป็นมาของกลุ่ม”
3. พูดคุยในประเด็น “เป้าหมายของสมาชิกที่มีต่อกลุ่ม”
4. พูดคุยในประเด็น “ปัญหาส่วนตัวของสมาชิก”

ผลที่ได้รับ

ภาพของกลุ่มชากระในความรู้สึกของสมาชิกกลุ่ม

- ความยิ่งใหญ่
- ความสามัคคี
- ดอกไม้ชากระ (แข่งแกร่ง)
- กฎหมาย
- ความสงบ (ไม่ทำความเดือดร้อนให้คนอื่น)
- กีฬาฟุตบอล
- ดนตรี วงดนตรีชากระ (เคยรับจ้างเล่นตามงานต่างๆ)
- ความมันส์ (เที่ยวด้วยกันกินนอนด้วยกัน)
- โดนแก๊ง
- อาหารปลา (สมาชิกชอบตกปลา)
- ดอกไม้ที่สวยงาม/ความโอเน่

ความเป็นมาของกลุ่ม

เริ่มต้นจากประมาณปี พ.ศ. 2540 ก่อนที่จะมาเป็นกลุ่มชากระ มีการรวมกลุ่มของสมาชิกกันที่หน้าหอพักแห่งหนึ่งต่อมาปี พ.ศ. 2542 จึงไปรวมกลุ่มใหม่ที่เซ็นทรัลลาดพร้าว แต่อยู่มาได้ระยะหนึ่งสมาชิกก็กระจัดกระจายออกไปตั้งกลุ่มใหม่เพราะมีกลุ่มอื่นเข้ามาล้มแกนนำ จนมาเมื่อปี 2543 รวมกลุ่มกันภายใต้ชื่อ NTR หรือ หน้าโรงแรมราตรี สมาชิกส่วนใหญ่เป็นญาติหรือเพื่อนบ้านกันไปไหนมาไหนด้วยกันมีความสนิทสนมกันจนรวมกันเป็นกลุ่ม โดยมีแกนนำคนปัจจุบันเป็นผู้รวบรวมเพื่อนฝูง ในปีเดียวกันนี้กลุ่มอารามบอยซึ่งเป็นเพื่อนเก่าของสมาชิกในกลุ่มเริ่มเข้ามามีบทบาท เหตุเพราะกลุ่มชากระเข้าไปช่วยกลุ่มอารามบอยเวลาที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้คนมองว่ากลุ่มชากระในขณะนั้นและกลุ่มอารามบอยเป็นพวกเดียวกัน แต่กลุ่มอารามบอยมีพฤติกรรมเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมายอยู่บ่อยครั้งเช่น ดิทยาเสฟติด ทะเลาะวิวาท วิวาท วิวาทกระบี่ เป็นต้น ทำให้สมาชิกในกลุ่มโดยเฉพาะแกนนำไม่พอใจจึงแยกตัวออกและตั้งชื่อกลุ่มของตนว่า "ชากระ" (ตามชื่ออาหารปลาเพราะสมาชิกส่วนใหญ่ชอบตกปลา)

เป้าหมายของสมาชิกและกลุ่ม

- ต้องการให้สมาชิกมีความรัก ความสามัคคี ความรับผิดชอบ มีอนาคตที่ดี และไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- ต้องการมีทีมฟุตบอลและวงดนตรีที่มีชื่อเดียวกับกลุ่ม

ปัญหาส่วนตัวของสมาชิก

พบปัญหาของสมาชิกประมาณ 4 ราย ส่วนใหญ่เป็นปัญหาครอบครัวที่มาจากการที่พ่อแม่หย่าร้าง หรือมีคนใดคนหนึ่งเสียชีวิตไปจนทำให้เด็กต้องไปอยู่กับครอบครัวของญาติและมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการปรับตัว เด็กขาดความอบอุ่นจนต้องใช้กลุ่มเพื่อนเป็นที่พึ่ง

ข้อสังเกตที่เป็นบทเรียน

จากการทำสนทนากลุ่มในครั้งนี้นอกจากข้อมูลของกลุ่มที่ทีมวิจัยได้รับแล้ว ทีมวิจัยยังพบว่าแกนนำกลุ่มสามารถเป็นที่พึ่งให้แก่สมาชิกรุ่นน้องได้เห็นได้จากการที่แกนนำเป็นคนบอกทีมวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัญหาส่วนตัวของสมาชิกแต่ละคนอันแสดงว่าแกนนำเองมีความสนใจในปัญหาของสมาชิกคนอื่นๆ และพร้อมที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้เนื่องจากมีอายุมากกว่าและผ่านประสบการณ์ชีวิตมามาก

3) กิจกรรมกลุ่มสนทนากับกลุ่มทางช้างเผือก วันที่ 17 พฤษภาคม 2545

จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วม 10 คน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบความเป็นมา วิธีการรวมกลุ่ม และความรู้สึกที่มีต่อกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

ทีมวิจัยเริ่มต้นการสนทนากลุ่มอย่างเป็นทางการกับกลุ่มทางช้างเผือกในประเด็นคำถามเดียวกับที่พูดคุยกับกลุ่มชากระ โดยให้สมาชิกทบทวนหรือคิดถึงความเป็นกลุ่มเอกลักษณ์ ความเป็นมาและกิจกรรมที่ทำร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่มเป็นประจำ

ผลที่ได้รับ

ความเป็นมาของกลุ่มทางช้างเผือก

กลุ่มทางช้างเผือกเดิมชื่อกลุ่ม “ทางสายใหม่” มีสมาชิกประมาณ 70 คนโดยสมาชิกจะหมุนเวียนกันเข้าออกตลอดเวลา เป้าหมายแรกของการรวมตัวกันคือ เพื่อช่วยกันซ่อมรถ และแต่งรถแข่ง เพราะสมาชิกชอบแข่งรถ แต่ปัจจุบันการแข่งรถเริ่มลดน้อยลง โดยจะไปสังสรรค์หรือไปขับรรถเที่ยวเล่นกันมากขึ้น แกนนำของกลุ่มสายใหม่ถูกจับดำเนินคดีนางลัดดาวัลย์หรือยายแ้วจึงให้แกนนำจาก NDR เดิม 2 คนมาช่วยดูแลสมาชิกรุ่นน้องในกลุ่มและเปลี่ยนชื่อเป็น “ทางช้างเผือก” กิจกรรมการแข่งรถจึงลดน้อยลงเพราะแกนนำใหม่ไม่ค่อยแข่งรถแต่ก็ยังมีสมาชิกบางคนยังคงแข่งรถอยู่

เอกลักษณ์ของกลุ่ม

ชื่อ “ทางสายใหม่” มาจากถนนตัดใหม่ที่สมาชิกใช้แข่งรถ การแข่งรถมอเตอร์ไซค์ถือว่าเป็นกิจกรรมประจำที่สมาชิกชื่นชอบจึงถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของสมาชิกกลุ่มเลยทีเดียว การแข่งมอเตอร์ไซค์มีการแข่งรถทั้งในและนอกสนามแข่งรถ แต่สมาชิกชอบแข่งรถนอกสนามมากกว่า เพราะท้าทายและอิสระ ไม่ต้องเสียเงินเอง เพราะร้านแต่งรถลงทุนให้ โดยผู้เข้าแข่งขันต้องมีคุณสมบัติดังนี้ ขับรถได้ มีรถ มีเงิน มีหมวกกันน็อก มีใจกล้า ออกตัวดี (เป็นความชำนาญส่วนตัว) และขึ้นอยู่กับการแต่งเครื่องยนต์รถ ต่อมาเมื่อเปลี่ยนชื่อจาก “สายใหม่” มาเป็น “ทางช้างเผือก” การแข่งรถก็ลดน้อยลงเนื่องจากตำรวจเข้มงวดประกอบกับ ที่ถนนสายใหม่รถมี

ปริมาณมากขึ้นทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย และการเที่ยวเข้ามาแทนที่ (เนื่องจากการแนะนำคนปัจจุบันชอบเที่ยวหรือสังสรรค์มากกว่า)

เป้าหมายของกลุ่มในอนาคต

- ต้องการให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเพื่อลดจำนวนศัตรู
- สมาชิกจะต้องเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น กล่าวคือสมาชิกทางช้างเผือกไม่ควรจะเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นในเวลาเดียวกัน
- เล่นกีฬาฟุตบอล/แข่ง ไกลยาเสพติด กลุ่มมีมาตรการเมื่อพบว่าสมาชิกติดยาจะซ้อมขึ้นตอนต่อมาก็จะซ้อมพร้อมกับขับไล่ออกจากกลุ่ม บางครั้งก็มีการแจ้งตำรวจ หรือฟ้องพ่อแม่ของเพื่อนที่ติดยา

4) กิจกรรมกลุ่มสนทนากับกลุ่ม NDR ครั้งที่ 2 วันที่ 18 พฤษภาคม 2545

กลุ่ม NDR เดิมถือว่าเป็นกลุ่มแกนนำของ NDR ในปัจจุบันซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกรุ่นพี่ที่ก่อตั้งกลุ่ม NDR มาด้วยกัน เนื่องจากเรื่องราวของกลุ่ม NDR มีมาก ทีมวิจัยจึงทำสนทนากลุ่มกับกลุ่มนี้ถึง 3 ครั้งในวันที่ 18, 20 – 21 พ.ค. 2545 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่จะนำมาวิเคราะห์ถึงการก่อร่างสร้างตัวของกลุ่ม NDR และโครงสร้างทางสังคม/ความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่มได้ สมาชิกที่เข้าร่วมในการสนทนาครั้งนี้เป็นสมาชิกระดับแกนนำของกลุ่ม NDR รวมทั้งเป็นแกนนำของกลุ่มย่อยต่างๆด้วย ทีมวิจัยเริ่มต้นด้วยกันให้สมาชิกช่วยกันนึกถึงความเป็น NDR ในความคิดของสมาชิกแต่ละคนซึ่งก็คือ ความเป็นเพื่อน, ยายแฉ้ว (นางลัดดาวัลย์), การต่อต้านยาเสพติด, การทะเลาะวิวาท, ความสามัคคี, ป้าแดง (เจ้าของร้านขายข้าวแกงที่เป็นแหล่งรวมตัวกันของสมาชิก) และแกนนำคนหนึ่งที่เป็นศูนย์รวมของเพื่อนๆและเป็นผู้ก่อตั้งกลุ่ม NDR หรือกลุ่มหน้าดารา ข้อมูลที่ได้รับในการสนทนากลุ่มแต่ละครั้งเป็นเรื่องราว (เหตุการณ์/วีรกรรม) ของสมาชิกในช่วงก่อตั้งกลุ่มตั้งแต่ปี 2539 – ปัจจุบัน ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2

5) กิจกรรมกลุ่มสนทนากับกลุ่มพระราม – พระลักษณ วันที่ 24 พฤษภาคม 2545

วัตถุประสงค์

กลุ่มพระราม – พระลักษณเกิดจากการรวมตัวของกลุ่มพระรามเก่าและกลุ่มบินลาเดน โดยแกนนำของกลุ่มทั้ง 2 เป็นพี่น้องกัน ทีมวิจัยจึงมุ่งประเด็นคำถามไปที่ความเป็นกลุ่มของ

พระรามเก่าหรือบินลาเดินมากกว่าที่จะเน้นความเป็นพระราม – ลักษณะเนื่องจากสมาชิกหลายคนยังรู้สึกว่าพวกเขาคือสมาชิกคนละกลุ่มกันเพียงแต่เป็นกลุ่มที่มีความสนิทสนมกันมากเท่านั้น

วิธีดำเนินการ

1. ทีมวิจัยจึงให้สมาชิกทั้ง 2 กลุ่มกล่าวถึงเอกลักษณ์ของทั้ง 2 กลุ่มโดยรวม เช่น กลุ่มเพื่อน ความเป็นพี่เป็นน้อง ความสามัคคี ความโหด ความห่วงใย รักสนุก บ้า โหด ใจร้อน การทะเลาะวิวาท รอยยิ้มและความเป็นกันเอง (ไม่มีความลับต่อกันและเปิดใจต่อกัน)

2. จากนั้นทีมวิจัยจึงถามสมาชิกว่ารู้สึกอย่างไรกับเอกลักษณ์ของกลุ่มของตนเอง สมาชิกโดยเฉพาะแกนนำรุ่นพี่ (แกนนำกลุ่มพระรามเก่าและเป็นสมาชิก NDR เดิมด้วย) ตอบว่าอยากให้สมาชิกรุ่นน้องลดความใจร้อน ความโหด และความบ้าลงแต่ความรักสนุก/ยิ้มแย้มแจ่มใส นั้นสมาชิกอยากให้เอกลักษณ์เหล่านี้คงอยู่

3. ทีมวิจัยได้ตั้งประเด็นต่อมาเป็นการพูดคุยเรื่องของความเป็นมาของกลุ่มโดยเริ่มจากกลุ่มบินลาเดิน แล้วให้กลุ่มพระรามเก่าเล่าต่อ

ผลที่ได้รับ

ความเป็นมาของกลุ่มบินลาเดิน

เริ่มต้นเมื่อประมาณปลายปี พ.ศ. 2544 จากการเป็นเพื่อนบ้านกัน ตั้งแต่เด็กๆและเรียนหนังสือมาด้วยกัน กิจกรรมหลักของกลุ่มคือการรวมตัวกันแต่งรถ (มอเตอร์ไซด์) เพื่อแข่งทั้งในสนามมืด (หลังม. พายัพ) ถนนซูเปอร์และในสนามแข่งที่ถูกกฎหมาย (แต่สมาชิกชอบสนามมืดมากกว่าเพราะ ตื่นเต้นกว่า/เงินเดิมพันสูงกว่า) นอกจากการแข่งขันมอเตอร์ไซด์

ทีมฟุตบอลไว้แข่งขันตามงานต่างๆจนได้ถ้วยรางวัลมาแล้ว (สมาชิกเล่าว่าผลงานของทีมฟุตบอลจะดีกว่าการแข่งขันมอเตอร์ไซด์) สมาชิกหลายคนพูดถึงกลุ่มของตนว่า “บินลาเดิน” เป็นชื่อที่ตั้งตามชื่อผู้ก่อการร้ายชื่อดังเพราะตนต้องการมีชื่อเสียงและรู้สึกว่าชื่อนี้จะไม่โดนตำรวจจับเพราะไม่มีใครสามารถหาบินลาเดินพบได้ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีการทะเลาะวิวาทกับวัยรุ่นกลุ่มอื่นบ่อยครั้งและส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่นที่มีอายุมากกว่า (กลุ่มบินลาเดินสมาชิกอายุประมาณ 13 – 17) แต่กลุ่มนี้ก็สามารถเอาชนะได้จึงค่อนข้างเป็นกลุ่มที่มีชื่อเสียง แกนนำคนสำคัญของ NDR ถือว่าเป็นวีรบุรุษในใจของสมาชิกบินลาเดินจนทำให้กลุ่มมาขอเข้าเป็นสมาชิก NDR และให้แกนนำคนดังกล่าวสอนวิชาการต่อสู้ให้

ความเป็นมาของกลุ่มพระรามแก้ว

เริ่มต้นรวมตัวกันเมื่อประมาณต้นปี 2544 จากกลุ่มเพื่อนประมาณ 20 คนซึ่งเป็นนักเรียนที่โรงเรียนกาวิละด้วยกัน เดิมชื่อกลุ่ม “หงส์พลอย” เป็นกลุ่มแข่งรถ กลุ่มหงส์พลอยเป็นกลุ่มที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทกับกลุ่มอื่นบ่อยครั้ง แต่ทั้งกลุ่มมีแต่เด็กๆ จึงต้องการคนมีอายุมากกว่ามาดูแล สมาชิกจึงชวนแกนนำจาก NDR ที่รู้จักกันมาก่อนแล้วเข้ามาดูแล สมาชิกกล่าวว่ากลุ่มหงส์พลอยเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันแน่นแฟ้น เพราะแม้ว่าสมาชิกหลายคนจะอยู่กันคนละห้องเรียนแต่เวลาที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทหรือเพื่อนมีเรื่องเดือดร้อน เพื่อนคนอื่นจะไม่มีทางทิ้งกัน เรียกว่าเป็นการ “ซื่อใจกัน” ระหว่างเพื่อน กลุ่มนี้ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีชื่อเสียงทั้งกับวัยรุ่นด้วยกันเองและตำรวจ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ชอบการแข่งขันรถสนามมืดและมีเรื่องทะเลาะวิวาทบ่อยครั้งจึงเป็นเป้าหมายในการจับกุมของตำรวจ แกนนำคนปัจจุบันจึงเปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็นจึงเปลี่ยนชื่อมาเป็น “พระรามแก้ว แหกแต่” “แหกแต่” เป็นศัพท์ที่ใช้กันในสถานพินิจแปลว่าสุดยอดแต่ต่อมาเหลือเพียงชื่อพระรามแก้วเพราะสั้นและเรียกง่ายกว่า

เป้าหมายของกลุ่มและเป้าหมายของสมาชิก

- แกนนำต้องการให้สมาชิกทั้งสองกลุ่มมีความสามัคคีและมีความเป็นพี่เป็นน้องมากกว่านี้ เพราะกลุ่มทั้งสองเคยไม่ถูกกันมาก่อน
- รวมกลุ่มกันเพื่อเล่นกีฬา (ฟุตบอล , ตะกร้อ , วอลเลย์บอล)
- อขากมีชื่อเสียง
- อยากให้สมาชิกเป็นคนดีต่อสังคมไม่สร้างความวุ่นวายให้สังคมเชียงใหม่ ไม่ทะเลาะวิวาทกับกลุ่มอื่น (ลดความรุนแรง) เพราะรู้สึกทำให้เจ็บ เสียเงิน หรือถูกจับ และไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

6) กิจกรรมกลุ่มสนทนากับกลุ่มวังตาล วันที่ 29 พฤษภาคม 2545

วัตถุประสงค์

กลุ่มวังตาลเป็นกลุ่มที่มีแกนนำกลุ่มเป็นประธานกลุ่ม NDR การสนทนากลุ่มสำหรับสมาชิกกลุ่มนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกลุ่มอื่นที่ผ่านมา คือ ประเด็นเรื่องเอกลักษณ์ ความเป็นมาของกลุ่ม และเป้าหมายของกลุ่ม

ผลที่ได้รับ

เอกลักษณ์ของกลุ่ม

- การแข่งรถมอเตอร์ไซด์
- ความเป็นเพื่อน
- หน้าตาดี
- ความมีน้ำใจ
- เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- เข้าใจซึ่งกันและกัน
- การไม่มีความลับต่อกัน

ความเป็นมาของกลุ่ม

กลุ่มวังตาลแบ่งสมาชิกออกเป็น 2 ส่วนคือ วังตาลสายในกับสายนอก วังตาลสายในคือกลุ่มเพื่อนที่คบกันมาตั้งแต่ป. 4 – ป.5 ประมาณ 10 คนซึ่งอยู่ในละแวกบ้านเดียวกัน (ตำบลท่าวังตาล) และเล่นฟุตบอลมาด้วยกัน สายนอกคือคือพวกที่ไม่ได้อยู่ในตำบลวังตาล แต่เรียนวิทยาลัยเทคนิคที่เดียวกับแกนนำ

สมาชิกเริ่มมากขึ้นตอนแกนนำของกลุ่มเข้าเรียนเทคนิคปี 1 ประมาณปี 2542 มีเพื่อนๆเทคนิคมารวมกลุ่มด้วยปี 2543 จึงมีสมาชิกเกือบ 100 คน โดยสมาชิกมาจากแผนกอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า และช่างยนต์ (จำนวน 10 กว่าคน) เหตุที่รวมกันเพราะโรงเรียนเทคนิคจะมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันบ่อยฉะนั้นการรวมกลุ่มกันไว้เป็นจำนวนมากจะปลอดภัยกว่า ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับกลุ่มเมื่อแกนนำและสมาชิกขึ้นชั้นปีที่ 3 เนื่องจากมีสมาชิกบางคนออกจากกลุ่มเพราะความสนใจและกิจกรรมที่เปลี่ยนไปเช่น เริ่มคบเพื่อนต่างเพศ ไปเที่ยวที่ต่างกัน ทำงานพิเศษและมีสมาชิกบางคนติดยาจึงต้องออกจากกลุ่มไป (เพราะแกนนำและสมาชิกบางส่วนไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด) ในขณะเดียวกันก็มีสมาชิกใหม่เข้ามาทั้งจากเพื่อนละแวกบ้านเดียวกันและจากวิทยาลัยเทคนิคโดยการทำความรู้จักกันต่อๆมา (เพื่อนของเพื่อน)

กิจกรรมของกลุ่มวังตาลคือ การแข่งฟุตบอลและการแข่งรถมอเตอร์ไซด์ กลุ่มวังตาลเริ่มมีชื่อเสียงในหมู่วัยรุ่นด้วยกันจากการไปมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับกลุ่มผู้มาเยือนโดยได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่ม NDR เพราะแกนนำของวังตาลและ NDR เคยเป็นเพื่อนสนิทเรียนโรงเรียนเดียวกัน

สิ่งที่ดีของกลุ่มในความรู้สึกของสมาชิก

- ประทับใจที่สมาชิกมีหัวใจและนิสัยคล้ายๆกัน คือ ชอบความท้าทายเหมือนกัน
- ไม่ทิ้งกัน
- เป็นพี่น้องกัน
- รู้ใจกัน
- สนุกสนาน

สิ่งที่อยากให้แก้ไขภายในกลุ่ม

- อยากให้สายในและสายนอกมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้น
- อยากให้สมาชิกเป็นผู้ใหญ่มากกว่านี้

เป้าหมายของกลุ่มในอนาคต

- อยากอยู่ด้วยกันไปนานๆ
- อยากให้สมาชิกเก็บความทรงจำที่ดีๆไว้
- อยากให้สมาชิกรวมกลุ่มกันมากกว่านี้ ระหว่างสายนอกกับสายใน แต่บ้านไกลกัน

7) กิจกรรมกลุ่มสนทนากับกลุ่มหน้าคา วันที่ 5 มิถุนายน 2545

ผลที่ได้รับ

เอกลักษณ์ของกลุ่ม

- สามัคคี
- ไม่ตรงเวลา
- ไม่ชอบหาเรื่องใคร
- ชอบสนุกสนาน
- ต่อต้านยาเสพติด
- มีหลายศาสนา
- ไม่ชอบเมาแต่ชอบดื่มร่ำมากกว่า
- ชอบแข่งรถ/ความเร็ว/ความแรง

ความเป็นมาของกลุ่ม

เริ่มจากแกนนำกลุ่มคนปัจจุบัน เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2542 สาเหตุเกิดจากการอยากมีเพื่อนจึงหาเพื่อนทั้งจากข้างบ้านและเพื่อนที่ไปพบกันที่ลานเสกิตแห่งหนึ่ง ซึ่งทำให้แกนนำและสมาชิกได้พบกับแกนนำ NDR (ลานเสกิตแห่งนี้กลุ่ม NDR เป็นผู้ดูแลอยู่) กิจกรรมส่วนใหญ่ของกลุ่มจะเป็นการไปเที่ยวตามสถานที่เที่ยวของวัยรุ่นและการแข่งรถมอเตอร์ไซด์ ประมาณปี 2543 กลุ่มหน้าคาได้ไปมีเรื่องทะเลาะวิวาทกลุ่มทำศรีโคงซึ่งเป็นศัตรูของ NDR ด้วยเช่นกัน หลังจากนั้นก็จะเป็นการมีเรื่องทะเลาะวิวาทประปรายส่วนใหญ่จะเป็นตามงานเทศกาลเช่น ลอยกระทง

เป็นต้น ปี 2545 เกิดความเปลี่ยนแปลง คือกลุ่มเริ่มแตกแยก สมาชิกบางคนติดยาบางคนมีแฟน บางคนทำงาน โดยปกติแล้วจะมาพบกันที่สนามบอลการเคหะหนองหอยเป็นประจำทุกวันแต่เมื่อสมาชิกหลายคนติดการะกิจส่วนตัวจึงไม่สามารถมารวมกันได้และห่างเหินกันไปในที่สุด ขณะนี้กลุ่มเหลือกัน 15 คน (ส่วนใหญ่สมาชิกที่ออกไปเพราะติดยาโดยมีบางคนไปเสฟและชวนเพื่อนในกลุ่มไปด้วย คนที่ไปเสฟมักเป็นคนที่เคยเสฟมาแล้ว ชุมชนเคหะหนองหอยเป็นแหล่งขายยาเสฟติด) สมาชิกปัจจุบันก็จะไปพบกันที่อยู่ที่แกนนำทำงานอยู่ กิจกรรมส่วนใหญ่เที่ยวกลางคืนบางแข่งรถมอเตอร์ไซด์บ้าง

เป้าหมายในอนาคต

- อยากคงความเป็นเพื่อนกันแบบนี้ไปตลอด
- ไม่อยากขยายกลุ่มอีกแล้ว อยากมีชีวิตที่สงบกว่านี้

เป้าหมายชีวิตที่แกนนำมีต่อสมาชิก

- อยากให้สมาชิกรุ่นน้องเรียนหนังสือจะได้ไม่ลำบาก
- อยากให้รักกันและไม่อยากให้สมาชิกติดยาเสฟติด

จากข้อมูลทั้งหมดทำให้นักวิจัยได้ทราบถึงปัญหาในเบื้องต้นของสมาชิก(ในกลุ่มย่อย) และกลุ่ม NDR ซึ่งก็คือปัญหาเกี่ยวกับภาพพจน์ของกลุ่มต่อสายตาของคนในสังคมที่เป็นไปในทางลบ และปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในเรื่องของการทะเลาะวิวาท ตลอดจนได้ทราบถึงโครงสร้างใหญ่ของกลุ่ม NDR ว่าประกอบไปด้วยกลุ่มย่อยต่างๆ โดยในหลายกลุ่มมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพราะแกนนำของแต่ละกลุ่มเป็นเพื่อนร่วมเป็นร่วมตายใน NDR เดิมมาก่อน นอกจากนี้นักวิจัยยัง

ได้รู้จักกับแกนนำของแต่ละกลุ่มที่มีบทบาทในด้านความเป็นผู้นำและให้ความช่วยเหลือกับสมาชิก
รุ่นน้องภายในกลุ่มของตนเองได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR)

วัตถุประสงค์

ขั้นตอนนี้เป็นการลงมือทำการวิจัยแบบมีส่วนร่วมหรือ PAR กับกลุ่มแกนนำ โดยมี
จุดประสงค์เพื่อสมาชิกประเมินผลพฤติกรรมรุนแรง (Violence) และค้นหาวัฒนธรรมย่อย
ตลอดจนเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่มย่อยภายใน NDR ว่าเป็นอย่างไร แต่ละกลุ่มมีวิถีทางในการคง
เอกลักษณ์และวัฒนธรรมของตนเองไว้ได้อย่างไร นักวิจัยจะสามารถเข้าใจโครงสร้างและวิถี
ชีวิตในแต่ละกลุ่มได้เพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาลักษณะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามธรรมชาติของสมาชิกได้

วิธีดำเนินการ

1) การทบทวนและวิเคราะห์ผลของสถานการณ์และพฤติกรรมของกลุ่ม NDR

กระบวนการในขั้นตอนนี้เริ่มจากการที่ทีมนักวิจัยและสมาชิกกลุ่ม NDR ได้ร่วมกัน
ทบทวนและวิเคราะห์ ในประเด็นเรื่องเอกลักษณ์และพฤติกรรมเด่นของกลุ่ม ความเป็นมาและ
สาเหตุในการรวมกลุ่ม สถานการณ์ต่างๆในอดีตของกลุ่มว่ามีผลดีหรือผลเสียอย่างไร

จากนั้นทีมวิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามถึงสถานการณ์และความเป็นไปของกลุ่ม NDR ใน
ปัจจุบันพบว่าสถานการณ์หรือพฤติกรรมการรวมกลุ่มได้เปลี่ยนไป เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการเป็น
เป้าสายตาของตำรวจและกลุ่มคู่อริ แต่จะมีการปรับและพัฒนายุทธวิธีในรับมือกับคู่อริหรือผู้ที่
กระทำต่อกลุ่มหรือสมาชิกในกลุ่ม

โดยสมาชิกกล่าวว่าปัจจุบันจะรวมตัวกันไปเที่ยวเป็นกลุ่มย่อยๆมากกว่าที่จะไปเป็น
กลุ่มใหญ่เหมือนเมื่อก่อน โดยจะรวมตัวกันไม่เกิน 15 คน โดยจะไปกับเพื่อนที่สนิทที่สุด เหตุที่ไม่
นิยมไปเป็นกลุ่มใหญ่เพราะเกรงว่าจะเป็นเป้าสายตาตำรวจ และศัตรูแต่เวลามีเรื่องจะมารวมตัว
กัน เพราะจะรู้ว่าเพื่อนแต่ละกลุ่มนั้นจะอยู่ที่ไหนและมีการส่งข่าวกันอย่างรวดเร็ว เมื่อได้ทราบ
ความเป็นไปในปัจจุบัน

2) การตกลงโน้มน้าวหรือตัดสินใจเลิกพฤติกรรมบางอย่างและการคงอยู่ของพฤติกรรม บางอย่างโดยแสดงเหตุผล

เมื่อทีมวิจัยให้สมาชิกช่วยวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกได้กระทำในอดีตหลายเหตุการณ์ที่สมาชิกตอบว่าถ้าย้อนเวลากลับไปได้จะไม่ลงมือกระทำอีก เช่น การรุมทำร้าย ชุมนยิง หรือการที่มีชาวบ้านโดนลูลง เป็นต้น เพราะสมาชิกระดับแกนนำรู้สึกเสียใจกับสิ่งเหล่านี้ที่ทำให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องบาดเจ็บหรือเสียชีวิต อีกทั้งสมาชิกหลายคนยังได้รับการลงโทษทางกฎหมาย ทำให้รู้สึกขัดหลาบกับการกระทำอย่างนี้ แกนนำจึงไม่ต้องการให้สมาชิกรุ่นน้องต้องมาประสบปัญหาและสถานการณ์อย่างที่สมาชิกรุ่นพี่ได้เผชิญมาแล้ว

ส่วนพฤติกรรมที่ไม่สามารถยุติได้ที่สมาชิกส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นที่ฟ้องกันว่าการใช้ความรุนแรงในการจัดการความขัดแย้งแบบเผชิญหน้าทันทีระหว่างกลุ่มมากกว่าการใช้การเจรจา เนื่องจากความไม่ไว้วางใจในฝ่ายตรงข้าม ความไม่สามารถคาดคะเนความคิดความต้องการของฝ่ายตรงข้ามได้ และในกลุ่มคนหลายคนมักจะมีคนที่เป็จุดชนวน เช่น กำลังมีการเจรจาระหว่างแกนนำของทั้งกลุ่มในขณะที่สมาชิกของทั้งสองกลุ่มต่างคุมเชิงกันอยู่ แล้วที่สมาชิกของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่เพิ่งเข้ามาในเหตุการณ์ไม่ได้ดูว่ากำลังทำอะไรกันอยู่ เมื่อมาถึงจึงโดดเข้าทำร้ายฝ่ายตรงข้ามทันที หากเหตุการณ์เป็นดังนี้สมาชิกอื่น ๆ ก็จ้ะรู้สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นข้างหน้าว่าอีกฝ่ายไม่ยอมเจรจาด้วยและต้องมีการดาหน้าเข้าทำร้ายฝ่ายตนแน่เนื่องจากความโกรธ สมาชิกทุกคนก็จะโดดเข้าใส่ฝ่ายตรงข้ามพร้อมกันโดยอัตโนมัติซึ่งพวกเขารบอกว่า “ใครลงมือก่อนได้เปรียบ” หรือจากการประเมินหรือประสพการณ์บอกว่าบางกลุ่มไม่สามารถเจรจาได้ หรือเจรจาแล้วฝ่ายโน้นมักตะบัดสัตย์หรือกลับล้นหลัง ก็จะเลือกใช้ความรุนแรงชิงลงมือก่อนเลย

3) การวิเคราะห์สาเหตุเชิงลึกของการทะเลาะวิวาท และจุดแข็งของกลุ่มNDRสาเหตุเชิงลึกของปัญหา

ทีมวิจัยและแกนนำจึงช่วยกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาการทะเลาะวิวาทซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ของกลุ่ม NDR แบ่งเป็น 5 สาเหตุคือ

1. เกิดจากอารมณ์โกรธแค้นในตัวบุคคลหรือกลุ่มในขณะนั้น
2. การปกป้องศักดิ์ศรีเมื่อได้รับกระทบจากผู้อื่นหรือกลุ่มอื่นที่ทำให้พวกเขารู้สึกถูกดูหมิ่นดูแคลน
3. ตอนเด็กๆมักจะถูกรังแกทำให้เก็บความแค้นในวัยเด็กไว้แล้วแสดงออกเป็นความรุนแรงในความเข้าใจของพวกเขเข้าเป็นการแสดงความแข็งแกร่งที่คนอื่นไม่สามารถรังแกพวกเขาได้อีก
4. เด็กจะเรียนรู้เรื่องการต่อสู้จากกลุ่มเพื่อน เมื่อตีกับกลุ่มอื่นแล้วชนะจะเกิดความมั่นใจและฮึกเหิม

5. “ความเป็นลูกผู้ชาย” และแนวคิดเรื่องการต่อสู้แบบลูกผู้ชาย

จุดแข็งของกลุ่มที่สามารถนำไปพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาคาความรุนแรง

แม้ว่าการทะเลาะวิวาทจะเป็นปัญหาใหญ่ของ NDR แต่ตัวโครงสร้างกลุ่มเองก็มีจุดแข็งที่สามารถพัฒนาเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหากลุ่มได้กล่าวคือ

1. มีกฎข้อห้ามในเรื่องของยาเสพติด เนื่องจากผู้ติดยาเสพติดจะนำมาซึ่งปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาเรื่องเงิน และปัญหาเรื่องคดีความ เวลาไปเที่ยวจะไม่สนุกเพราะผู้ติดยาจะเกิดความหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา

2. สมาชิกระดับแกนนำ (รุ่นพี่) เริ่มหลีกเลี่ยงการมีเรื่องทะเลาะวิวาท เพราะมีปัญหาตามมามากอาจต้องถูกตำรวจจับ และส่งสารคนที่ถูกทำร้าย

3. เวลาไปเที่ยวทำตัวดีขึ้น (แต่งตัวดีขึ้น วางตัวดีขึ้น ไม่มีทำที่หรือทำทางที่หาเรื่องหรือชวนหาเรื่องเหมือนเมื่อก่อน) เพราะต้องการเป็นที่สนใจของเพศตรงข้าม

4. จะมีการเจรจาก่อนก็ต่อเมื่อมีเรื่องกับกลุ่มที่สมาชิกรู้จักกัน และประเมินฝ่ายตรงข้ามว่าสามารถคุยกันได้ การที่สมาชิกรวมตัวกันจากกลุ่มย่อยต่างๆ ภายใต้ชื่อ NDR สมาชิกจะได้ชื่อว่าเป็นพวกเดียวกันการทะเลาะวิวาทจึงเกิดขึ้นน้อยลง

5. สมาชิกบางคนเริ่มเห็นว่า การมีมิตรดีกว่าการเป็นศัตรู

วัฒนธรรมย่อยของกลุ่ม

ทีมนักวิจัยและสมาชิกยังได้ร่วมกันวิเคราะห์ความเป็นมาของกลุ่มจนได้ทราบถึงวิถีชีวิต, วัฒนธรรมย่อย และเอกลักษณ์ของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม กล่าวคือพฤติกรรมที่สมาชิกเกือบทั้งหมดของ NDR ยอมรับจนเป็นวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มคือ ความรักและปกป้องเพื่อนพ้อง การร่วมมือร่วมใจกันต่อสู้ ความกล้าหาญในการต่อสู้ที่พวกเขาเรียกว่า “สู้จนหลังชนฝา” หรือ “หันหลังชนกันสู้” เพราะฉะนั้นแกนนำของแต่ละกลุ่มที่จะได้รับการยอมรับจากสมาชิกจะต้องมีคุณสมบัติเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้สมาชิกยังให้ความสำคัญอย่างมากกับแกนนำในด้านของผู้ให้ความคุ้มครองและความสามารถในการจัดการปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลและกับกลุ่มของสมาชิกได้

ขั้นตอนที่ 3 การปรับเปลี่ยนและพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงให้กับแกนนำ

1) กิจกรรมสร้างความตระหนักในตนเอง วันที่ 24-28 กรกฎาคม 2545

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้แกนนำตระหนักและเข้าใจถึงพฤติกรรมและความเป็นตัวตนแท้จริง (Real self) ของตนเองและเพื่อนเมื่อพบกับความกดดัน (Presser) อย่างมีเหตุผล

วิธีดำเนินการ

มีสมาชิกระดับแกนนำจำนวน 21 คน เข้าร่วม (มีทั้งแกนนำเก่าและแกนนำใหม่) โดยให้แกนนำเหล่านี้เข้าไปสัมผัสถึงการดำรงชีพในป่าเป็นเวลา 3 วัน 2 คืน สมาชิกทั้งหมดต้องใช้ชีวิตอย่างลำบากอยู่ในป่าโดยที่มียาและอาหารอย่างจำกัด

1. แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 10-12 คน โดยมีพี่เลี้ยงที่เป็นนักวิจัย นักพัฒนาเยาวชน เจ้าหน้าที่ป่าไม้จังหวัดตาก เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติลานสาง และวิทยากรจากอุทยานแห่งชาติตากสิน

2. Walk rally ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

3. เดินป่าโดยทุกคนแบกสัมภาระส่วนตัวและช่วยกันรับผิดชอบเสบียงที่จะใช้เป็นอาหารแต่ละมื้อ อุปกรณ์ทำอาหารที่จำเป็น โดยปล่อยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มรับผิดชอบกลุ่มของตนเองไม่ว่าจะเป็นการกางเต็นท์จัดที่นอน การทำอาหาร และการแบ่งปันอาหารให้สมาชิกในแต่ละวัน

4. ทั้ง 3 วันที่มีการเดินป่าและทำกิจกรรม ช่วงกลางคืนจะเป็นช่วงที่มีการประชุมร่วมกันทั้งหมดเพื่อสรุปบทเรียนที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมแต่ละวัน วิทยากรและพี่เลี้ยงสะท้อนพฤติกรรมที่ดีของบางคนโดยออกชื่อ สะท้อนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบางคนโดยไม่ออกชื่อ และประเมินกลุ่มในแต่ละวัน

5. กิจกรรม “ต้นไม้เพื่อนฉัน” ใช้กิจกรรมปิดทาคาล่าและสัมผัสต้นไม้ในความเงียบและทิ้งให้แกนนำอยู่กับต้นไม้ช่วงเวลาหนึ่งเพื่อให้เรียนรู้ในการใช้สติ สมาธิ ความรู้สึก และการสังเกตในการสื่อสารสัมพันธ์กับสิ่งมีชีวิต

6. กิจกรรม “กวาดดินดง” ใช้กิจกรรมปิดตาเดินตามเส้นเชือกเพื่อสอนปรัชญาชีวิตและการใช้สติ-ปัญญาในการใช้ชีวิต

7. พิธีการ “คำมั่นสัญญาที่จะทำเพื่อสังคม” โดยวิทยากรและพี่เลี้ยงแต่ละคนจะฝากงานเพื่อสังคมให้แกนนำสืบทอด

8. จากนั้น 1 สัปดาห์ ได้มีการทบทวนถึงความรู้สึกและบทเรียนที่ได้จากค่ายครั้งนี้

ผลที่ได้รับ

วันแรก ระหว่างการเดินทางจะพบพฤติกรรมของแกนนำบางคนที่แสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ เช่น แกนนำคนหนึ่งจะใช้มีดถากถางกิ่งไม้และสิ่งกีดขวางเพื่อให้พี่เลี้ยงและเพื่อนที่ตามมาข้างหลังเดินได้สะดวกขึ้นและดูแลปกป้องพี่เลี้ยงผู้หญิง แกนนำคนหนึ่งเป็นคนสนุกสนานก็จะเดินไปพูดคุยตลกขบขันไปพร้อมกับก้มลงเก็บเศษขยะที่เพื่อน ๆ ทิ้งไว้ใส่ถุงพลาสติกที่ผูกติดกับหูกางเกง ทั้งสองคนทำพฤติกรรมดังกล่าวโดยไม่มีใครมอบหมายหน้าที่ ระหว่างการเดินทางได้มีการทำความรู้จักกันระหว่างแกนนำ พี่เลี้ยง และวิทยากรอยู่ตลอด และระหว่างการเดินป่าได้พบเหตุการณ์ที่มีผู้ลักลอบตัดไม้ จึงเป็นโอกาสที่แกนนำได้เรียนการทำงานจริงเพื่อดูแลรักษาป่าของเจ้าหน้าที่ป่าไม้และเจ้าหน้าที่อุทยาน ซึ่งแกนนำหลาย ๆ คน จะตามไปช่วยพี่เลี้ยง แต่ถูกห้าม และมีแกนนำอายุน้อยบางคนแสดงออกไม่พอใจที่มีคนมาลักลอบตัดไม้กล่าวว่า “ถ้ามีปืนอยู่ในมือจะยิงมัน” ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นหัวข้อสนทนาตอนสรุปประจำวัน ที่จะทำความเข้าใจระหว่างหน้าที่ วิธีปฏิบัติงานที่อะลุ่มอล่วยกับผู้กระทำผิดเพราะความจำเป็นและยากแค้น ทำให้แกนนำได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจมนุษย์และสังคมมากขึ้น ช่วงการเตรียมอาหารและที่พักในขณะที่เพื่อน ๆ ที่แสดงออกว่าจะเป็นผู้ทำอาหารเตรียมเครื่องอาหาร เพื่อนบางคนก็ไปเก็บเศษไม้บริเวณนั้นมารวมสำหรับใช้ทำฟืน ก็จะมีบางคนนอนเล่นหรือนั่งคุยกัน และบางคนแอบกินอาหารก่อนเพื่อน ๆ และบางกลุ่มเกิดความผิดพลาดในการทำอาหาร ทำให้อาหารไม่พอ ทำให้ต้องนำส่วนของวันต่อไปมาใช้บางส่วน

วันที่สอง ระหว่างการเดินทางบางกลุ่มเกิดสถานการณ์สมาชิกได้รับอาหารไม่พอ เนื่องจากการเตรียมอาหารเพื่อใช้ระหว่างเดินทางไม่ดีพอ และได้นำส่วนของวันนี้ไปใช้เมื่อวานบ้างแล้ว การตั้งที่พักวันนี้ลำบากกว่าเมื่อวานเพราะไม่มีแหล่งน้ำอยู่บริเวณนั้น (วันวานพักริมลำธาร ถ่ายหลังกอไผ่) สมาชิกไม่พอในและความไม่พอก็มากขึ้นกลายเป็นความโกรธที่พี่เลี้ยงโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และเจ้าหน้าที่อุทยานแกล้งพามาพักตรงบริเวณนี้ มีสมาชิกบางคนต้องเข้าไปทำร้ายเจ้าหน้าที่ซึ่งตั้งที่พักอยู่บริเวณใกล้ ๆ นั้น นักวิจัยต้องห้ามปราม (ช่วงหลังกินอาหารที่พี่เลี้ยงเจ้าหน้าที่ป่าไม้และเจ้าหน้าที่อุทยานเข้าเยี่ยมและพูดคุยกับสมาชิกแต่กลุ่มแต่ละเดินส้อย่างเป็นกันเอง ทำให้เกิดการทำความรู้จักและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน การสอนบทเรียนชีวิตของพี่เลี้ยงโดยใช้ประสบการณ์ของตนเองเมื่อมีอายุเท่ากับแกนนำและประสบการณ์เมื่อผ่านช่วงนั้นมาจากกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งสิ่งที่ทำให้พี่เลี้ยงเข้าถึงสมาชิกได้คือประสบการณ์เกี่ยวกับความรุนแรงที่พี่เลี้ยงผ่านมาแล้วในช่วงวัยรุ่น) มีสมาชิกบางคนนั่งเฉยอยู่ไม่ได้จะออกสำรวจหาแหล่งน้ำเพียงลำพัง นักวิจัยจึงต้องไปด้วย แต่การบริหารจัดการอาหาร การเตรียมอาหาร การเตรียมที่พักจะมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันมากขึ้นโดยไม่ได้มีการแบ่งอย่างเป็นทางการ

ทางการ เช่น เมื่อเห็นเพื่อนคนนี้ทำอาหารเป็นก็จะปล่อยให้เตรียมอาหาร บางคนเห็นแล้วช่วยเพื่อนเตรียม เมื่อเห็นมีคนช่วยเตรียมแล้วบางคนก็จะก่อไฟ หาฟืน ฯลฯ ตามแต่ว่าใครสามารถทำอะไรได้

วันที่สาม ทุกอย่างเข้ารูปเข้ารอย สมาชิกปรับตัวได้ การบริหารจัดการการแบ่งบทบาทอย่างไม่เป็นทางการของกลุ่ม แต่เป็นตามความถนัด ตามความจำเป็น ตามโอกาส และความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมและการอยู่รอดของกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม

หลังจากค่าย 1 สัปดาห์ แกนนำสะท้อนว่าชีวิตในป่าครั้งนั้นทำให้ตนได้เรียนรู้ว่าการดำรงชีวิตโดยปกติเพื่อการเอาชีวิตรอดเกี่ยวกับปากท้องการอยู่การกิน ซึ่งเป็นความจำเป็นของชีวิต ในขณะที่อยู่ในเมืองมีสิ่งสะดวกสบายทำให้ไม่เห็นถึงความจำเป็นของชีวิตคืออะไร การเอาชีวิตรอดในเมืองเป็นการเอาชีวิตรอดจากความขัดแย้งและทะเลาะวิวาท ตั้งแต่กลับมาไม่กล้ากินข้าวเหลือแล้วทิ้งกินจนหมด และบางคนกล่าวว่ารู้สึกรักพ่อแม่มากขึ้น ที่เตรียมอาหารการกินที่หลับที่นอนให้เสร็จ ไม่ต้องดิ้นรนยากลำบากเหมือนในป่า

ขั้นตอนที่ 4 การบรรเทาและแก้ไขปัญหากลุ่ม NDR

นักวิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันขบคิดวิธีการบรรเทา/แก้ไขปัญหากลุ่มแบบเป็นรูปธรรม เพื่อนำเนื้อหาที่แกนนำกลุ่มและนักวิจัยพูดคุยร่วมกันเกี่ยวกับภูมิหลังกับปัญหาชีวิต(ในแผนงานที่ 2) มาประชุมกับสมาชิกในกลุ่มคนอื่นๆ วิธีการคือทีมนักวิจัยและสมาชิกระดับแกนนำจัดค่ายเยาวชนเล็กๆ 1 ครั้งเพื่อระดมความคิดในเรื่องการแก้ไขปัญหากลุ่ม NDR โดยให้สมาชิกทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาในอดีต/ปัจจุบันของ NDR และทบทวนความต้องการแก้ปัญหาภายในกลุ่มของตัวแกนนำเองว่าต้องการให้ปัญหาคือคลี่คลายไปในทางใด นอกจากนี้ยังวางแผนการทำงานในอนาคตเป็นกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมและจัดสรรบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่มของสมาชิกให้ชัดเจน

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งอดีต/ปัจจุบันร่วมกันระหว่างทีมนักวิจัยและแกนนำกลุ่มพบว่าสถานการณ์ปัญหาที่กลุ่ม NDR กำลังประสบอยู่สามารถแยกได้ 3 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1. ปัญหาภาพพจน์จากสังคม ตำรวจ และสื่อ เช่น

- ภาพพจน์ต่อตำรวจ/การถูกขึ้นบัญชีดำ
- สื่อประโคมข่าว
- ทัศนคติของคนในสังคม

2. ปัญหาภายในเกี่ยวกับสมาชิก เช่น

- สมาชิกแตกกลุ่ม

- ปัญหาส่วนตัวของสมาชิกส่งผลกระทบต่อกลุ่มใหญ่ เช่น เรื่องยาเสพติด

3. ปัญหาภายนอกจากกลุ่มอื่นที่มากกระทบ เช่น

- กลุ่มใหม่ที่ก่อตัวขึ้น/กลุ่มที่แอบอ้างเป็น NDR
- ความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม

ปัญหาทั้งหมดมีความสัมพันธ์/เชื่อมโยงและส่งผลกระทบถึงกันเช่น ความรุนแรงหรือการทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่มก็ส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ในทางลบจากสังคมต่อกลุ่ม NDR แต่ในขณะเดียวกันสมาชิกเองก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทได้ตลอดเวลา เพราะจะมีวัยรุ่นกลุ่มอื่นเข้ามาทำร้ายสมาชิกรุ่นน้องอยู่บ่อยๆ สมาชิกจึงต้องป้องกันตนเอง ภาพพจน์ในทางลบจึงยังคงอยู่ เป็นต้น เพราะฉะนั้นทีมนักวิจัยและแกนนำจึงได้ได้วางแผนงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาทั้ง 3 นอกจากนี้ยังได้จัดสรรบทบาทของสมาชิกในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และสามารถกำหนดระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมที่แน่นอนได้ โดยทีมนักวิจัยจะทำหน้าที่เป็นเพียงพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาเท่านั้นแกนนำและสมาชิกจะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทั้งหมดเอง

รายละเอียดการดำเนินงานในระยะ 6 เดือนแรก

แผนงาน	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลที่ได้รับจริง
1. นักวิจัยเข้าไปสร้าง ความสัมพันธ์กับสมาชิก กลุ่ม NDR ในฐานะเป็นที่ ปรึกษา	นักวิจัยเข้าไปพูดคุยกับสมาชิกในกลุ่มอย่าง ไม่เป็นทางการ ประมาณ 3 ครั้ง โดย แบ่งเป็นกลุ่มละ 15 - 20 ครั้งที่ 1 ทำ การพูดคุยกับแกนนำ, ครั้งที่ 2 ร่วมกันค้นหา ปัญหาของสมาชิกกลุ่ม, ครั้งที่ 3 ค้นหา ทางแก้ไข ปัญหา/หาเคสหรือช่วยทำ คณะกรรมการแก้ไขปัญหของแกนนำ	- เพื่อบรรเทาป้องกัน ปัญหาชีวิตที่ จะเกิด กับสมาชิก - เมื่อปัญหาเกิดขึ้นแล้ว นักวิจัยเข้าไป ไปเพื่อช่วยสมาชิกขอ คดีวิธีการ แก้ปัญหาอย่างเป็น ระบบ	นักวิจัยและสมาชิกได้รับรู้ เนื้อหา/ที่มาของปัญหาชีวิต ของสมาชิกอย่างใกล้ชิด และ หาวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็น ระบบ	- ปัญหาในเบื้องต้นของสมาชิกและ กลุ่ม NDR (ความรุนแรง, ทะเลาะ วิวาท, ภาพพจน์ทางด้านลบต่อ สังคม) - โครงสร้าง/ความสัมพันธ์ทางสังคม ภายในกลุ่ม
2. คงมีทำการวิจัยแบบมี ส่วนร่วมหรือ PAR กับกลุ่ม แกนนำ	-นักวิจัยเข้าไปพูดคุยกับแกนนำกลุ่มของแต่ ละกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ (โดยกระทำ กลุ่มละหลายๆครั้ง) - นำแกนนำของแต่ละกลุ่มมาพูดคุยกัน	เพื่อค้นหาสาเหตุ/ที่มา ของปัญหา และภูมิหลัง ของสมาชิก เช่น ภูมิ หลังของแกนนำ สาเหตุ	เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างทาง สังคม/ปัญหาของสมาชิกจาก แกนนำกลุ่ม และให้แกนนำ รับรู้ถึงปัญหา/อันตรายที่เกิด	- วัฒนธรรมย่อยและเอกลักษณ์ ของกลุ่ม NDR - สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่ม - จุดแข็งที่สามารถพัฒนาเพื่อนำไป

	(เพื่อสร้างความสัมพันธ์)ประมาณ 6 ครั้ง	ของการมาร่วมตัวกันของสมาชิก และอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยง	จากพฤติกรรมเสี่ยง	ผู้การแก้ไขปัญหากลุ่ม
3. นักวิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันขบคิดวิธีการบรรเทา/แก้ไขปัญหากลุ่มแบบเป็นรูปธรรม	นักวิจัย แนะนำ และสมาชิกกลุ่ม ร่วมกันประชุมในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ / ภูมิหลัง/ อันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยง โดยให้คำแนะนำเป็นผู้ดำเนินการประชุม นักวิจัยจะทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงเท่านั้น และจัดค่ายเยาวชนเสักราประมาณ 2 – 3 ครั้ง	เพื่อนำเนื้อหาที่แนะนำกลุ่มและนักวิจัยพูดคุยร่วมกันเกี่ยวกับภูมิหลังกับปัญหาชีวิต (ในแผนงานที่ 2) มาประชุมกับสมาชิกในกลุ่มคนอื่นๆ	ให้แนะนำกลับไปคุยกับเพื่อนในกลุ่ม และสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับเพื่อนๆได้	- สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน - วางแผนงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน - จัดสรรบทบาทของสมาชิกในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

สถานการณ์ปัญหาในขณะนั้น

สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบันที่สมาชิกกลุ่ม NDR กำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาภาพพจน์จากสังคม ตำรวจ และสื่อ
2. ปัญหาภายในเกี่ยวกับสมาชิก
3. ปัญหาภายนอกจากกลุ่มอื่นที่มากกระทบ

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในขั้นตอนที่ 3 ของกระบวนการวิจัย สมาชิกโดยเฉพาะระดับแกนนำมีความรู้สึกว่าเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขเร่งด่วน โดยเฉพาะปัญหาที่ 1 คือปัญหาเกี่ยวกับภาพพจน์เพราะสมาชิกกำลังถูกตำรวจขึ้นบัญชีดำซึ่งทำให้กลุ่มเยาวชน NDR ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมดังที่ได้วางแผนไว้ในระยะแรกได้สะดวก อันส่งผลให้นางลัดดาวัลย์ต้องปิดสำนักงานโครงการเยาวชนป้องกันยาเสพติด NDR สมาชิกจึงไม่มีสถานที่พบปะสังสรรค์หรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่สมาชิกภายในกลุ่มไม่สามารถแก้ไขเองได้ทั้งหมดจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจและความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกเป็นอย่างยิ่ง

สถานการณ์เร่งด่วนในขณะนั้นทำให้ทีมวิจัยและสมาชิกไม่สามารถดำเนินแผนงานของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้แต่แรกได้ กล่าวคือการวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความรุนแรงและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เช่น การทะเลาะวิวาท หรือ การใช้ยาเสพติด แต่เมื่อมีสถานการณ์ต่างเหล่านี้เข้ามาโดยเฉพาะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตำรวจ (แกนนำถูกขึ้นบัญชีดำและสมาชิกคนไม่กล้าเข้าร่วมกิจกรรมเพราะกลัวว่ารวมตัวกันแล้วตำรวจจะจับ) ทำให้สมาชิกรู้สึกว่าจะต้องหาหนทางที่จะแก้ไขปัญหานี้โดยด่วน เนื่องจากปัญหานี้เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตของสมาชิกโดยตรง

ทีมวิจัยจึงร่วมมือกับสมาชิกเพื่อคิดแผนปฏิบัติงานในระยะ 6 เดือนหลังของโครงการเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาทั้ง 3 ประเด็นหลัก แผนการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหที่เกิดขึ้นต่างๆ เหล่านี้จะแบ่งเป็น 2 แผนงานคือ

1. แผนการดำเนินงานภายในกลุ่มเยาวชน NDR โดยมีวัตถุประสงค์คือ
 - เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของแกนนำและสมาชิกกลุ่มที่จะเข้าใจในปัญหาของกันและกัน รวมถึงวิทยากรกลุ่มอื่น โดยให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสาเหตุของอันตราย เพื่อนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหาที่ปราศจากความรุนแรง
 - เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางบวกและส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในพฤติกรรมทางบวกของตนเอง
 - เพื่อฝึกทักษะการสื่อสารของแกนนำเพื่อเป็นที่พักพิงของสมาชิก

- เพื่อสรุปบทเรียนวิจัย

2. แผนการดำเนินงานกับกลุ่มองค์กรภาคี (หน่วยงานต่างที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนทั้งภาครัฐและเอกชน) โดยมีวัตถุประสงค์คือ

- เพื่อสนับสนุนกลุ่มเยาวชนให้สามารถแก้ไขปัญหาของตนและกลุ่มวัยรุ่นอื่นได้
- เพื่อสรุปบทเรียนการวิจัย
- อันมีรายละเอียดดังนี้

(ดูในแผนปฏิบัติงาน)

แผนดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนในเมืองเชียงใหม่ ระยะที่ 2 ตุลาคม 45 – มีนาคม 46
(กลุ่มเด็กและเยาวชน)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ตัวชี้วัด
2. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของแกนนำและสมาชิกกลุ่มที่จะเข้าเฝ้าปัญหาของกันและกัน และช่วยกันกลุ่มอื่นโดยให้เกิดการวิเคราะห์ปัญหาหรือสาเหตุของอันตราย เพื่อนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหารุนแรง	2.1 เก็บข้อมูลวัยรุ่นในกลุ่มพื้นที่พฤติกรรมใกล้เคียงกันกับตนเอง (คนหรือยากเป็น NDR) วัตถุประสงค์ เพื่อให้เห็นภาพและสมาชิกได้ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของวัยรุ่นคนอื่นที่มีพฤติกรรมใกล้เคียงกันกับตนเอง วิธีดำเนินการ 1. ออกสำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมายโดยการสังเกตสัมภาษณ์พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ในระหว่างการเดินทางชีวิตปกติของตนเอง เช่น การไปเที่ยว 2. ส่งให้สมาชิกที่อาสาเป็นผู้รวบรวมข้อมูลจากเพื่อนแล้วนำมาพิมพ์ 3. ในสัปดาห์ที่ 2 นำข้อมูลมาร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนการเก็บข้อมูลที่ขาดหายไปหรือที่ต้องเก็บเพิ่ม 4. ในสัปดาห์ที่ 4 นำข้อมูลทั้งหมดมาร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนการแก้ไข 2.2 ดำเนินการตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ว่า วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง	ต.ค.45	แกนนำสมาชิกอาสาฯ และทีมวิจัย	1. แกนนำ และสมาชิก เข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของวัยรุ่นคนอื่น 2. ได้แผนการแก้ไขที่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงความรุนแรง	แผนการแก้ไขที่ปราศจากความรุนแรง
	2.2 ดำเนินการตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ว่า วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง	ต.ค.45-มี.ค.46	แกนนำ 6 กลุ่ม		

วิธีดำเนินการ	
ภายในกลุ่ม	ภายนอกกลุ่ม
1. กลุ่มพูดคุยเพื่อทำความเข้าใจระหว่างแกนนำกับสมาชิกกลุ่มของตน เพื่อส่งเสริมแนวคิดที่เหมาะสม โดยใช้ประสบการณ์เดิมของแกนนำเป็นบทเรียน 2. การพูดคุยตัวต่อตัวอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อทำความเข้าใจระหว่างแกนนำกับสมาชิกกลุ่มของตน เพื่อส่งเสริมแนวคิดที่เหมาะสม โดยใช้ประสบการณ์เดิมของแกนนำเป็นบทเรียนและใช้โอกาสในการพบปะในชีวิตประจำวัน เช่น เวลาไปเที่ยว	3. กลุ่มพูดคุยเพื่อทำความเข้าใจระหว่างแกนนำกับวิทยากรกลุ่มอื่น เพื่อส่งเสริมแนวคิดที่เหมาะสม โดยใช้ประสบการณ์เดิมของแกนนำเป็นบทเรียน 4. การพูดคุยตัวต่อตัวอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อทำความเข้าใจระหว่างแกนนำกับวิทยากรกลุ่มอื่น เพื่อส่งเสริมแนวคิดที่เหมาะสม โดยใช้ประสบการณ์เดิมของแกนนำเป็นบทเรียนและใช้โอกาสในการพบปะในชีวิตประจำวัน เช่น เวลาไปเที่ยว 5. แกนนำพบกลุ่มแกนนำด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนบทเรียนในการปฏิบัติงาน และหารื้อร่วมกัน 2 สัปดาห์/ครั้ง

วัตถุประสงค์	กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ตัวชี้วัด
3. เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางบวกและส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในพฤติกรรมทางบวกของตนเอง	2.3 กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในและกลุ่มนอก เช่น กีฬาฟุตบอล โดยตั้งรางวัล ทีมชนะเลิศ ทีมสุขภาพบุรุษ ทีมอารมณดี	ม.ค.-ก.พ. 46	แกนนำและสมาชิก NDR	1. เกิดความเข้าใจและเกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกลุ่ม NDR และกลุ่มอื่น	1. ข้อตกลงการจัดกีฬาสัมพันธ์ร่วมกันทุกปี
	2.4 กลุ่มสัมพันธ์ หรือค่ายมิตรภาพ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และสร้างเป้าหมายการพัฒนา กลุ่ม		สมาชิกกลุ่มอื่น	2. เกิดการกำหนดกิจกรรมที่จะทำร่วมกันต่อไป	2. ข้อตกลงการจัดกิจกรรมอื่นร่วมกัน
3. เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางบวกและส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในพฤติกรรมทางบวกของตนเอง	3.1 การบริจาคเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วย (เวลา 2 วัน) - แกนนำและสมาชิกรวบรวมเสื้อผ้าบริจาคจากการใช้ความสามารถของตนเองนำมาได้ - นำเสื้อผ้าที่รวบรวมได้ไปบริจาคให้เด็กยากไร้ - สมาชิกจะสังเกตและเรียนรู้วิถีชีวิตของเด็กและชุมชนยากไร้ โดยให้เด็กและชาวบ้านในชุมชนพาเที่ยวรอบหมู่บ้านโดยประกอบไปด้วย - สังเกตความรู้สึกและพฤติกรรมตนเองและเพื่อนสมาชิก - discussed Group เกี่ยวกับสถานการณ์ที่พบในชุมชนดังกล่าว และสรุปบทเรียนร่วมกัน	ต.ค.-ธ.ค. 45	แกนนำและสมาชิก NDR ทีมวิจัย	1. แกนนำและสมาชิกได้เรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตผู้อื่นที่ยากไร้ และเรียนรู้ชีวิตตนเองผ่านกิจกรรม 2. แกนนำเกิดความภาคภูมิใจต่อพฤติกรรมทางบวกของตนเอง 3. เกิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อส่วนรวมต่อไป	1. เนื้อหาจากบันทึกผลการสรุปบทเรียนโดยบันทึกพัฒนาการด้านความคิดและพฤติกรรมเป็นรายบุคคล 2. การตั้งเป้าหมายร่วมกันในอนาคต

	3.2 ทำความสะอาดเมืองเชียงใหม่ (เวลา 1 วัน) - แกนนำและสมาชิกแบ่งบทบาทและวางแผนปฏิบัติการกันเอง - ลงมือปฏิบัติ และสังเกตความรู้สึกละพฤติกรรมตนเองและเพื่อนสมาชิก - สรุปบทเรียนร่วมกัน	ต.ล.-ธ.ล. 45	แกนนำและสมาชิก NDR ทีมวิจัย		
--	--	--------------	--------------------------------	--	--

วัตถุประสงค์	กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ตัวชี้วัด
	3.3 อบรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด - ใช้แผนป้ายรณรงค์ และสื่อชุด NDR ต้านยาเสพติด โดยให้สมาชิกวางแผนและดำเนินการกันเอง - สรุปผลและสรุปบทเรียนร่วมกัน 3.4 เลี้ยงอาหารและเล่นดนตรีให้เด็กกำพร้าบ้านกึ่งแก้ว	ต.ล.-ธ.ล. 45 ต.ล.-ธ.ล. 45	แกนนำและสมาชิก NDR ทีมวิจัย แกนนำและสมาชิก NDR ทีมวิจัย		
4. เพื่อฝึกทักษะการสื่อสารแกนนำเพื่อการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนและสมาชิก	4.1 อบรมทักษะการสื่อสารและการให้คำปรึกษากับแกนนำ โดยใช้เวลา 2-3 วัน 4.2 แกนนำปฏิบัติการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือสมาชิกตามปกติของการใช้ชีวิต 4.3 นัดพบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนและหาวิธีแนวทางแก้ไข และพัฒนาทักษะของตนเอง 2 สัปดาห์/ครั้ง	ต.ล. พ.ย. 45 เสาร์อาทิตย์ พ.ย. 45- มี.ค. 46 พ.ย. 45- มี.ค. 46	วิทยากรและแกนนำ วิทยากรและแกนนำ	1. แกนนำได้เรียนรู้และได้ฝึกทักษะการสื่อสารที่ใช้ในการให้คำปรึกษา 2. แกนนำสามารถให้คำปรึกษาสมาชิกของตนได้	1. บันทึกผลในระหว่างกิจกรรมรายบุคคล 2. บันทึกการรายงานตนเอง

5. เพื่อสรุปบทเรียนการวิจัย	5.1 จัดกระบวนการสรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างทีมวิจัยและกลุ่มเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย (เวลา 2 วัน)	มี.ค.46	แกนนำและทีมวิจัย	1. แกนนำและทีมวิจัยตระหนัก ในบทเรียนการวิจัย 2. รายงานวิจัย	ส่งรายงานวิจัยฉบับ สมบูรณ์
5.2 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์					

แผนดำเนินการป้องกันการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในมืองเชียงใหม่ ระยะที่ 2 ตุลาคม 45 – มีนาคม 46
(กลุ่มองค์กรด้านเด็กและเยาวชน)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ตัวชี้วัด
เพื่อสนับสนุนกลุ่มเยาวชนให้สามารถแก้ไขปัญหาของตนเองและกลุ่มวัยรุ่นอื่น	1. การจัดเวทีองค์การภาคีปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน 2. เพื่อรายงานผลการวิจัยในระยะที่ 1 3. เพื่อเสนอแผนการแก้ไขปัญหายของกลุ่มเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายในระยะที่ 2 4. เพื่อให้เกิดการวางแผนการสนับสนุนกิจกรรมและหารแก้ไขปัญหายของกลุ่มเยาวชนดังกล่าวร่วมกันระหว่างองค์กรภาคี 5. ใช้เวทีรายงานความก้าวหน้าในการนำเสนอโดยใช้เวลา 1 วัน 6. ผู้เข้าร่วมเวทีจะประกอบด้วย CY-net. องค์กรด้านเด็กทั้ง GO และ NGO	ต.ล.45	ผู้ประสานงาน CY-Net. และทีมวิจัย	1. องค์การเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการรวมตัวและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย 2. เกิดความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมการแก้ไขปัญหายของกลุ่มเป้าหมาย	1. แผนการสนับสนุนเยาวชน 2. มีการระบุบทบาทขององค์กรลงในแผนการสนับสนุน 3. การเข้าร่วมส่วนร่วมในแผนของกลุ่มเยาวชน

	2. การจัดเวทีรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติกิจกรรมแผนขององค์กรและความก้าวหน้าของแผนการปฏิบัติการของกลุ่มเยาวชนเดือนละ 1 ครั้ง วัตถุประสงค์ เพื่อรับแผนและวิธีการให้ได้ผลยิ่งขึ้นและพร้อมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการปฏิบัติการ	พ.ย.45-มี.ค.46	ผู้ประสานงาน CY-Net. และทีมวิจัย		
วัตถุประสงค์	กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ตัวชี้วัด
เพื่อสรุปบทเรียนการวิจัยร่วมกัน	จัดเวทีรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนและสรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างองค์กรภาคีกับกลุ่มเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย	มี.ค.46	ผู้ประสานงาน CY-Net. ทีมวิจัย และแกนนำ กลุ่มเยาวชน	1. บทเรียนการดำเนินการเกี่ยวกับเยาวชนกับความรุนแรง 2. แนวทางการดำเนินการต่อเพื่อให้ได้ความช่วยเหลือเยาวชนในลักษณะเดียวกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายต่อไปอย่างยั่งยืน 3. แนวทางในการขยายผลหรือการผลักดันเชิงนโยบาย	สรุปผลเวที

**กระบวนการวิจัยในระยะ 6 เดือนหลัง
การดำเนินกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมจากแผนงานที่ได้วางไว้ใน 6 เดือนแรก**

1. กิจกรรมการเก็บข้อมูลกับวัยรุ่นกลุ่มอื่น

การทำงานในระยะ 6 เดือนหลังจะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาศักยภาพของแกนนำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้สมาชิกเข้าใจในปัญหากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆโดยปราศจากความรุนแรง กิจกรรมในระยะ 6 เดือนหลังจึงเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นไปที่การปัญหาเร่งด่วนของสมาชิกโดยให้แกนนำเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมต่างๆด้วยตนเองตามแผนงานที่ได้วางไว้ร่วมกันระหว่างนักวิจัยกับสมาชิกกลุ่ม

โดยเริ่มจากการให้สมาชิกที่เป็นอาสาสมัครในการทำงานลงพื้นที่เพื่อไปสังเกตเรียนรู้พฤติกรรมและความต้องการของวัยรุ่นคนอื่นที่มีพฤติกรรมใกล้เคียงกันกับตนเอง วัตถุประสงค์ในการกิจกรรมก็คือ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของแกนนำและสมาชิกกลุ่มที่จะเข้าใจปัญหาของกันและกัน และวัยรุ่นกลุ่มอื่นโดยให้เกิดการวิเคราะห์ปัญหาหรือสาเหตุของอันตราย เพื่อนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหาคความรุนแรงได้ เพราะปัญหาคความรุนแรงส่วนใหญ่เกิดจากการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่นต่างกลุ่ม การให้สมาชิกลงพื้นที่เพื่อศึกษาพฤติกรรมเด็กวัยรุ่นกลุ่มอื่นน่าจะทำให้สมาชิกกับแกนนำเข้าใจถึงพฤติกรรมและความต้องการของวัยรุ่นกลุ่มอื่น ซึ่งจะได้หาแผนการแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสมและปราศจากความรุนแรง นอกจากนี้สมาชิกยังต้องการทราบว่าวัยรุ่นกลุ่มใดบางที่แอบอ้างตนเองว่าเป็นสมาชิกกลุ่ม NDR ทั้งๆที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องใดๆทั้งสิ้น บุคคลเหล่านี้ถือว่าทำให้กลุ่ม NDR เสียชื่อเสียงเพราะชอบแอบอ้างชื่อกลุ่ม NDR ไปทะเลาะวิวาทหรือไปทำร้ายร่างกายคนอื่น อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สื่อมวลชน ตำรวจ และคนทั่วไปมอง NDR ในภาพลบเสมอมา

กระบวนการในการดำเนินการเริ่มจากการให้สมาชิกอาสาสมัครออกสำรวจข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายโดยการสังเกตและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ในระหว่างชีวิตประจำวันของตนเช่น การไปเที่ยวกลางคืน จากนั้นสมาชิกก็กลับมาบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในแบบฟอร์มแล้วนำมาคุยร่วมกันกับเพื่อนๆ เพื่อช่วยกันวิเคราะห์และวางแผนการเก็บข้อมูลที่ขาดหายไป

ตัวอย่างของแบบฟอร์มในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ข้อมูลภาคสนามของแกนนำ NDR	
วันที่	
บันทึก.....	
ชื่อผู้	
บันทึก.....	
สถานที่ในการเก็บ	
ข้อมูล.....	
ชื่อกลุ่ม.....	
ชื่อหัวหน้า	
กลุ่ม.....	
เป้าหมายของ	
กลุ่ม.....	
สัญลักษณ์ของ	
กลุ่ม.....	
วิธีการในการควบคุม	
สมาชิก.....	
เครือข่ายมีที่	
กลุ่ม.....	
ชื่อกลุ่ม	
อะไรบ้าง.....	
มีความเกี่ยวข้องกับใครบ้าง (ช่วยเหลือ/	
สนับสนุน)	
ภายในกลุ่ม/เครือข่ายมีความเกี่ยวข้องกับ NDR หรือไม่ (ถ้ามีเป็น	
อย่างไร)	
สถานที่รวมตัวกัน	
- ก่อน	
เที่ยว.....	

-	หลัง เที่ยว.....
ลักษณะ/พฤติกรรมในการรวมตัว	
-	ก่อน เที่ยว.....
-	หลัง เที่ยว.....
สถานที่ เที่ยว.....	
ลักษณะพฤติกรรมในการ เที่ยว..... มีพฤติกรรม	
ในการแอบอ้างชื่อ NDR หรือไม่ (ถ้ามีเป็น อย่างไร)	

ผลของการลงพื้นที่เก็บข้อมูลสรุปได้ว่า สมาชิกพบกลุ่มวัยรุ่น 6 กลุ่มที่มักจะไปเที่ยวกลางคืนในสถานที่เดียวกันบ่อยๆคือกลุ่มออร์เวย์, หงส์ซิ่ง (หางตง), หลังวัง, ออร์เรนจ์, ช้างคลาน และกลุ่มสันกำแพง เกือบทุกกลุ่มจะเที่ยวกลางคืนที่ถนนนิมมานเหมินท์ ซอย 19 และบริเวณภาคเชิงดอยใกล้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในแต่ละกลุ่มก็จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเองและกับกลุ่ม NDR ทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งหลายกลุ่มยังมีพฤติกรรมแอบอ้างชื่อ NDR ในการทะเลาะวิวาทกับกลุ่มอื่นด้วย ซึ่งข้อมูลของแต่ละกลุ่มมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มออร์เวย์ สัญลักษณ์ของกลุ่มคือสมาชิกจะใส่หมวกใส่แว่นตานานาๆสี และสวมเสื้อกับสติ๊กเกอร์ที่มีสัญลักษณ์ประจำกลุ่มติดรถมอเตอร์ไซด์ หัวหน้ากลุ่มมี 2 คนเป็นคนคอยควบคุมสมาชิกโดยใช้วิธีการพูดคุยและใช้ระบบรุ่นพี่รุ่นน้องดูแลความสงบเรียบร้อยภายในกลุ่ม กลุ่มเป็นกลุ่มที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทกับวัยรุ่นกลุ่มอื่นบ่อยครั้ง พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนจะเริ่มจากการนัดรวมตัวกันเป็นจุด รวมกันเป็นกลุ่มให้ได้จำนวนมากและใช้รถมอเตอร์ไซด์เป็นยานพาหนะ จากนั้นจึงเข้าไปในผับเพื่อดื่มสุรา ออร์เวย์มีเครือข่ายประมาณ 6 กลุ่มได้แก่กลุ่มอังกิราเชนทร์ และ ออร์เรนจ์ มดยิม อำมหิต หลังวัง โดยสมาชิกจะมีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกกลุ่มออร์เรนจ์ บางคน แต่จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่ม NDR โดยตรง แต่มีความเกี่ยวพันกับกลุ่มออร์เรนจ์ซึ่งสมาชิกบางส่วนเป็นสมาชิกของกลุ่ม NDR ด้วย โดยจะเกี่ยวข้องกันในเรื่องของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกบางส่วนของกลุ่มออร์เวย์เองก็เคยเที่ยวด้วยกันกับ NDR แต่ตอน

หลังแยกตัวออกไปคบกลุ่มอื่น บ่อยครั้งที่สมาชิกกลุ่มออร์เวย์มีเรื่องทะเลาะวิวาทกับกลุ่มอื่นแล้ว อ้างชื่อ NDR และจะมีกลุ่มออร์เวย์คอยช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา

หงส์ชิง (หางดง) สัญลักษณ์ของกลุ่มคือสมาชิกจะชอบใส่หมวกผ้า (เด็กวัยรุ่นเรียกกันว่า “หมวกอังกี่”) แขนงนำของกลุ่มมี 2 คนเป็นพี่น้องกันจะชอบขี่รถมอเตอร์ไซด์ตระเวนไปเรื่อยๆโดยแกนนำจะเป็นผู้ชี้นำหน้ากลุ่มและจะมีอาวุธ (ดาบซามูไร) ติดตัวอยู่ตลอดเวลา กลุ่มนี้จะมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับกลุ่ม NDR เพราะแกนนำเป็นสมาชิก NDR รุ่นเก่า (หมู่บ้านหนองแสง) ก่อนไปเที่ยวกลางคืนจะรวมตัวกันที่ร้านเหล้าถนนสายใหม่ อ.หางดง จากนั้นจึงเข้ามาเที่ยวที่ถนนนิมมานเหมินท์ ซอย 19

หลังวัง สัญลักษณ์ของกลุ่มคือสมาชิกจะแต่งตัวแบบโลแบริบ (ใส่กางเกงยีนส์ขาเตฟ) หน้าขาว ทาปากแดง กลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ชอบเล่นเกมมากสถานที่รวมตัวกันส่วนใหญ่จะเป็นร้านเกม แกนนำของกลุ่มนี้มี 2 คนสมาชิกซึ่งอาสาสมัครของ NDR ให้ข้อสังเกตว่าแกนนำกลุ่มนี้ใช้ยาเสพติดอย่างยาบ้าและก้าวเป็นตัวดึงดูดสมาชิกให้เข้ากลุ่มหรือใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมสมาชิก หลังวังจะมีเครือข่ายด้วยกันอยู่ 4 กลุ่มคือ กลุ่มข้าวดำ, ออร์เวย์, อังกี่และราเชนทร์ นอกจากนี้ทั้ง 4 กลุ่มแล้วหลังวังยังมีความเกี่ยวข้องกับ NDR เพราะแกนนำของหลังวังรู้จักกันกับแกนนำของ NDR บางคน วัยรุ่นกลุ่มนี้ก็เที่ยวกลางคืนที่ซอย 19 เหมือนกับวัยรุ่นกลุ่มอื่นๆแต่ก่อนหน้านั้นก็จะรวมตัวกันที่ร้านเกมหรือปั๊มน้ำมันก่อน พอเที่ยวเสร็จก็จะกลับมารวมตัวกันที่ปั๊มน้ำมันช่วงเวลาหนึ่งที่วัยรุ่นกลุ่มนี้มันจะมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับกลุ่มอื่นแล้วแอบอ้างชื่อว่าเป็นสมาชิก NDR สร้างความไม่พอใจให้กับสมาชิก NDR บางส่วนเป็นอย่างมาก

ออร์เรนจ์ สัญลักษณ์ของกลุ่มคือสมาชิกจะใส่เสื้อสีดำ เครือข่ายของกลุ่มคือกลุ่มสันป่าข่อย สันผีเสื้อ และออร์เวย์ แกนนำกลุ่มมีความสัมพันธ์กับแกนนำของ NDR โดยสมาชิกทุกคนจะฟังคำสั่งของแกนนำตลอดและแกนนำจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกสถานที่เที่ยว ซึ่งสถานที่เที่ยวก็จะเป็นที่ซอย 19 แต่ก่อนหน้านั้นจะรวมตัวกันที่ถนนสายสันกำแพง บ้านร้องขุนแล้วจึงไปเที่ยวพฤติกรรมในการเที่ยวของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเข้าไปจับผู้หญิงในสถานที่เที่ยวและดื่มสุรา ข้อมูลที่ได้จากอาสาสมัครของ NDR ระบุว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เรื่องทะเลาะวิวาทกับกลุ่มอื่นบ่อยเพราะแกนนำกลุ่มชอบประกาศความยิ่งใหญ่ของตนแต่ก็จะอ้างชื่อและอ้างความเกี่ยวข้องกับกลุ่ม NDR ตลอด

ช้างคลาน สัญลักษณ์ของกลุ่มคือสมาชิกจะแต่งตัวแบบผู้ใหญ่ (ใส่กางเกงขายาว รองเท้าหนัง โดยเฉพาะแกนนำกลุ่ม) แกนนำของกลุ่มช้างคลานเคยมาขอเข้าร่วมเป็นสมาชิก NDR กับยายแฉ้วแต่ยายให้เป็นสมาชิกเฉพาะแกนนำสมาชิกคนอื่นๆของกลุ่มยายไม่ได้รับไว้

พฤติกรรมกรเที่ยวของข้างคลานก็เหมือนกับกลุ่มวัยรุ่นอื่นๆ คือจะนัดรวมตัวกันก่อนแล้วค่อยไปเที่ยวที่ซอย 19 กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เรื่องทะเลาะวิวาทบ่อยและทุกครั้งก็จะอ้างชื่อ NDR

สันกำแพง กลุ่มนี้ไม่มีสัญลักษณ์อะไรเด่นเป็นพิเศษ แกนนำกลุ่มเป็นคนค่อนข้างมีฐานะจะเป็นคนคอยหาอาวุธมาให้สมาชิกในกลุ่ม แกนนำกลุ่มจะใช้วิธีการตบหัวในการดูแลสมาชิกในกลุ่ม กลุ่มสันกำแพงไม่มีสถานที่เที่ยวแน่นอนแต่จะตระเวนเที่ยวไปเรื่อยๆโดยขี่มอเตอร์ไซด์เป็นกลุ่มระหว่างทางกลับบ้านก็จะมีเรื่องกับวัยรุ่นกลุ่มอื่นเป็นประจำ ซึ่งก็เช่นเดียวกับวัยรุ่นกลุ่มอื่นที่จะบอกกับคู่ใจว่าตนเป็นหนึ่งในสมาชิก NDR

ตารางข้อมูลภาคสนาม : วิทยุรุ่มกลุ่มอื่นๆในเมืองเชียงใหม่

ชื่อกลุ่ม	สัญลักษณ์กลุ่ม	สถานที่รวมตัว	บุคคลของหัวหน้ากลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม
ออริเอย์	ใส่หมวกกับแว่นตาหลายสี สวมเสื้อและหมวกที่เก๋หรือชื่อกลุ่ม ติดร่มมอเตอร์ไซด์	ก่อนเที่ยว: ถนนสันทราย หลังเที่ยว: ซอย 19 สวนสุขภาพ มักจะมาเจอกับกลุ่มอื่นหลังจาก เที่ยว	หัวหน้ามี 2 คนใช้วิธีพูดคุยใน การควบคุมสมาชิกกลุ่ม	ใส่เสื้อกลุ่มตนเอง/สวมมอเตอร์ไซด์ เป็นกลุ่ม ออกเที่ยวกันเป็นกลุ่ม และดื่มสุรา
หงษ์ซิ่ง (หางคอง)	ชอบใส่หมวกผ้า (เด็กวัยซนเรียก กันว่า "หมวกอั้งยี่")	ก่อนเที่ยว: ร้านเหล้าถนนสายใหม่ หางคอง หลังเที่ยว: กลับไปรวมกันที่ถนน สายใหม่	ชอบหาเรื่องขี้กมมอเตอร์ไซด์ เป็นกลุ่มโดยมีหัวหน้ากลุ่มขึ้นนำ	เที่ยวที่ร้าน Black Rose และซื้ มอเตอร์ไซด์ตระเวนรอบเมือง
หลังวัง	แต่งตัวแบบโล้เต๋บ (ใส่กางเกง ยีนส์ขาแคฟ) หน้าขาว ทาปาก แดง	ก่อนเที่ยว: ร้านเกมทุ่งโฮเต็ลและ หน้าซอย 19 หลังเที่ยว: ร้านเกมและปั้มน้ำมัน	หัวหน้ามี 2 คนใช้กาาและเกม เป็นเครื่องมือในการควบคุม สมาชิก	เที่ยวกลางคืนที่หาดเชิงดอย ตม กาา เล่นเกมส์ รวมกลุ่มกัน
ออริเรนจ์ Orange	ใส่เสื้อดำ	ก่อนเที่ยว: สายเส้นกำแพง บ้าน ร่องขุน หลังเที่ยว: มาต่อที่อิมเมจิน	ชอบแสดงว่าตนเองมีอำนาจ ชอบหาเรื่องและห่มไปใน ภายหลัง	เที่ยวกลางคืนดื่มสุรา จับสาวแต่ สถานที่เที่ยวจะไม่แน่ชัดขึ้นอยู่กับ หัวหน้ากลุ่มว่าจะพาไปที่ใด

ฐานผลงาน (C.K)	การแต่งตัวแบบผู้ใหญ่ (ใส่กางเกงขายาวรองเท้าหนัง โดยเฉพาะหัวหน้ากลุ่ม)	ก่อนเที่ยว: ผู้ตามฐานผลงาน หลังเที่ยว: แยกย้าย	หัวหน้าจะเป็นคนควบคุมดูแลสมาชิก	เที่ยวกลางคืนที่ชอย 19 แล้วมาต่อที่คูเมืองเมื่อร้านปิด
ผู้นำแพง (บ้านดง)	ไม่เด่นชัด	แล้วแต่จะนัด	ค่อนข้างมีฐานะ/เป็นคนจิตใจหาอาวชให้สมาชิกกลุ่มและใช้การพบหัวเป็นวิธีการควบคุมสมาชิก	ทีมเอเตอร์เป็นกลุ่ม วางแผนหาเรื่องทำร้ายด้วยสมาชิกกลุ่มอื่น

จากข้อมูลจะสังเกตได้ว่ารุ่นเกือบทุกกลุ่มจะนิยมไปเที่ยวกลางคืนที่บริเวณซอย 19 ถนนนิมมานเหมินต์และกาดเชิงดอย¹ ซึ่งอยู่บนถนนเส้นเดียวกัน แต่สถานที่เที่ยวกลางคืนเหล่านี้ไม่ค่อยมีความแน่นอน กล่าวคือวัยรุ่นจะเปลี่ยนสถานที่เที่ยวไปเรื่อยๆตามความนิยมในขณะนั้น หรือสถานที่ใดมีตำรวจเข้าไปตรวจบ่อยหรือมีการตรวจบัตรประชาชนของเจ้าของสถานบริการ อย่างเข้มงวดวัยรุ่นก็จะไม่ค่อยเข้าไปเที่ยว สถานที่เที่ยวกลางคืนของวัยรุ่นแต่ละกลุ่มนั้นจะไม่ซ้อนทับกันแต่ละกลุ่มก็จะมีพื้นที่เที่ยวของตนเอง บางกลุ่มก็สามารถเที่ยวกันได้แต่กลุ่มคู่อรินั้นจะไม่ใช่ในที่ๆกลุ่มคู่อริของตนนั้นเที่ยวอยู่เป็นประจำเรียกว่า “ถิ่นใครถิ่นมัน” ก็ได้ พื้นที่ของแต่ละกลุ่มนั้นจะเป็นที่รู้จักกันเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นหรือกลุ่มคนที่เที่ยวกลางคืน

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งที่น่าสนใจคือวัยรุ่นทุกกลุ่มจะมีการรวมตัวกันทั้งก่อนไปเที่ยว และหลังไปเที่ยว โดยจะไม่ค่อยมีการไปนัดเจอกันที่สถานที่เที่ยวกลางคืนสักเท่าไร แต่จะนัดพบกันก่อนเสมอซึ่งบริเวณที่นัดพบก็จะเป็นสถานที่ๆใกล้บริเวณบ้านของสมาชิกส่วนใหญ่หรือเป็นบ้านของหัวหน้ากลุ่มเช่น กลุ่มหงษ์ซิ่ง (หางดง) ก็จะรวมตัวกันบริเวณถนนสายที่ตัดใหม่ละแวกอำเภอ กลุ่มออร์เวย์จะรวมกันที่ถนนสันทราย กลุ่มออร์เรนจ์จะรวมกันที่บ้านร้องขุน ถนนสายสันกำแพงหางดงใหม่ กลุ่มช้างคลานก็จะรวมกันที่สุสานช้างคลาน เป็นต้น หรือไม่ก็เป็นสถานที่ๆสมาชิกไปรวมกันทำกิจกรรมบ่อยเช่น กลุ่มหลังวังไปรวมตัวกันที่ร้านเกมบริเวณทุ่งโฮเต็ล เป็นต้น จากนั้นสมาชิกของแต่ละกลุ่มก็จะรวมตัวกันไปเที่ยวโดยขี่มอเตอร์ไซด์ไปกันเป็นกลุ่มใหญ่ และหลังจากการเที่ยวสมาชิกก็จะมีการรวมตัวกันอีกซึ่งส่วนใหญ่จะกลับไปรวมตัวกันที่เดิม อาสาสมัครของ NDR ให้ข้อมูลว่าช่วงเวลาหลังจากเที่ยวกลางคืนนี้จะเป็นเวลาที่กลุ่มวัยรุ่นจะมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันมากที่สุด เพราะมีการขี่รถรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ซึ่งเป็นที่สะดุดตาของกลุ่มคู่อริ กอปรกับวัยรุ่นแต่ละคนอยู่ในอาการเมาสุราจึงง่ายต่อการมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับกลุ่มคู่อริ และกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป

นอกจากพฤติกรรมและสถานที่ในการรวมตัวแล้ว สัญลักษณ์ของแต่ละกลุ่มยังเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นกลุ่มของแต่ละกลุ่มและทำให้วัยรุ่นสามารถแยกแยะกันเองว่าใครอยู่กลุ่มไหนได้ เพราะแต่ละกลุ่มมีสัญลักษณ์ที่แตกต่างและมีความเฉพาะตัว เช่น กลุ่มออร์เวย์จะใส่แว่นตาสีดำและมีสติ๊กเกอร์ชื่อกลุ่มติดมอเตอร์ไซด์ กลุ่มหงษ์ซิ่ง (หางดง) จะใส่หมวกฮังยี่ และกลุ่มหลังวังจะแต่งตัวแบบโลเซบ ทาหน้าขาว ทาปากแดง เป็นต้น

¹ สถานที่ๆนิยมในขณะนี้คือ บริเวณศูนย์การค้า 12 ห้วยแก้ว ซึ่งเคยเป็นที่นิยมมากแต่ช่วงนั้นมีตำรวจเข้ามาตรวจมาก วัยรุ่นจึงเลิกเที่ยวไปและตอนนี้ก็กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง

ถึงแม้ว่าสัญลักษณ์ของกลุ่มการแสดงความเห็นตัวตนของแต่ละกลุ่ม หัวหน้ากลุ่มก็เป็นคนสำคัญในการกำหนดทิศทางความเป็นไปของกลุ่ม หรืออาจจะกล่าวได้ว่าหัวหน้าให้ไปทางไหน ลูกน้องก็จะไปทางนั้น บางกลุ่มหัวหน้าแต่งตัวแบบไหนลูกน้องก็จะแต่งตัวแบบนั้นตาม เช่น กลุ่มช้างคลาน เป็นต้น

จากข้อมูลที่อาสาสมัครได้มานั้นสามารถแบ่งลักษณะของหัวหน้ากลุ่มได้เป็น 3 ประเภท

1. หัวหน้าที่ใช้การพูดคุยและความเป็นกันเองเพื่อน้องเป็นการควบคุมสมาชิกคนอื่น ๆ เช่น กลุ่มออร์เวย์ หงส์ชิง (หางดง) ออร์เรนจ์ ช้างคลาน
2. หัวหน้าที่ใช้อำนาจและกำลังเป็นเครื่องมือควบคุมสมาชิกอย่างกลุ่มสันกำแพง
3. หัวหน้าที่ใช้ยาเสพติดเป็นเครื่องมือในการควบคุมสมาชิกเช่นกลุ่มหลังวังที่ใช้กาและการเล่นเกมเป็นตัวควบคุมสมาชิก

ทั้งนี้หัวหน้ากลุ่มอาจจะไม่ได้ใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งในการควบคุมสมาชิกก็ได้ เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกของหัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มที่ได้มา ยังไม่มีความชัดเจนเท่าที่ควร ข้อมูลที่ได้มาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสมาชิกของหัวหน้ากลุ่ม ซึ่งก็สามารถแสดงถึงบุคลิกลักษณะของหัวหน้าแต่ละกลุ่มได้เป็นบางส่วนแต่ก็สามารถมองเห็นภาพของหัวหน้าและกลุ่มของพวกเขาได้พอสมควร

สิ่งได้รับการทำกิจกรรม

การลงพื้นที่เก็บข้อมูลครั้งนี้ทำให้สมาชิกอาสาสมัครได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตน ข้อมูลเหล่านี้แสดงถึงว่าแท้จริงแล้ววัยรุ่นกลุ่มต่างๆในเมืองเชียงใหม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เพียงแต่วัยรุ่นหลายกลุ่มมีพฤติกรรมที่มีความรุนแรงคือมีเรื่องทะเลาะวิวาทการบ่อยเมื่อออกไปเที่ยวกลางคืน ปัญหาจะเกิดจะกลุ่ม NDR ก็ต่อเมื่อกลุ่มวัยรุ่นต่างเหล่านี้อ้างว่าตนเป็นสมาชิก NDR ทำให้ชื่อเสียงของกลุ่มเป็นไปในทางลบดังที่เป็นปัญหายุ่งตอนนี การแอบอ้างชื่อเป็นไปได้ทั้งการต้องการความปลอดภัยจากชื่อเสียงของ NDR คือ เมื่อบอกกลุ่มคู่อริว่าเป็นสมาชิก NDR คู่อริอาจจะเกิดความเกรงกลัวเพราะกลุ่ม NDR เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ใหญ่และมีชื่อเสียงในทางการต่อสู้จากที่เคยกระทำไว้ในอดีต เหตุผลอีกประการคือกลุ่มวัยรุ่นเหล่านั้นต้องการให้กลุ่ม NDR เสียชื่อเสียงและมีศัตรูมากขึ้น อาจจะเกิดจากความเกลียดชัง (อาจจะเคยมีเรื่องกัน) และอยากมีชื่อเสียงขึ้นมาแทนที่กลุ่ม NDR ก็ว่าได้

นอกจากนี้สมาชิกจะทราบว่าในกลุ่มวิทยุรุ่นใดบางที่แอบอ้างชื่อ NDR แล้ว สมาชิกยังได้ศึกษาพฤติกรรมของวิทยุรุ่นกลุ่มอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายกับตน ซึ่งอาจจะสร้างภาพสะท้อนของตนเองในมุมมองที่สมาชิก NDR ไม่เคยเห็น เช่นได้รับรู้ว่า NDR ในสายตาของกลุ่มอื่นๆเป็นอย่างไร หรือเห็นภาพของตนเองผ่านวิทยุรุ่นกลุ่มอื่นๆที่ลักษณะและพฤติกรรมคล้ายกัน เป็นต้น ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและสถานที่ในการเที่ยวของแต่ละกลุ่มยังทำให้สมาชิกสามารถหลบเลี่ยงการไปเที่ยวในสถานที่ของคู่อริได้อีกด้วย การสังเกตและศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มอื่นทำให้สมาชิกอาสาสมัครได้ซึมซับกระบวนการเป็นนักวิจัยบางส่วนได้ เช่น การสังเกต การจดบันทึก การแยกแยะประเภทของข้อมูลที่ได้ และการวิเคราะห์

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ากิจกรรมนี้จะสามารถทำให้สมาชิกเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับวิทยุรุ่นกลุ่มอื่นๆเพิ่มเติมอาสาสมัครหลายคนได้ตั้งข้อสังเกตว่ากิจกรรมในรูปแบบนี้อาจจะนำมาซึ่งอันตรายสู่สมาชิกที่ไปเก็บข้อมูลได้ เพราะสมาชิกจะต้องไปในสถานที่ที่เปลี่ยวกลางคืนแต่อาจจะมีกลุ่มคู่อริอยู่และอาจมีเรื่องทะเลาะวิวาทได้ ข้อเสียอีกประการคือมีการคุ้ยกันสรุปผลงานกันน้อยไปทำให้สมาชิกไม่สามารถทราบได้ว่าต้องไปหาข้อมูลในประเด็นไหนเพิ่มทำให้ข้อมูลที่ได้บางส่วนไม่เพียงพอ ซึ่งคิดว่าจะต้องมีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะนี้ต่อไปเพื่อจะได้ทราบข้อมูลของวิทยุรุ่นเมืองเชียงใหม่หลายๆกลุ่มไม่เพียงเฉพาะกลุ่มที่ได้ข้อมูลมาในขณะนี้

2. กิจกรรมค่าย: สร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มย่อย

กิจกรรมค่ายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มย่อยนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มรู้จักกันมากขึ้นซึ่งมีจุดประสงค์หลักของการจัดกิจกรรมดังนี้

1. เชื่อมความสัมพันธ์ฉันท์พี่น้อง
2. ให้เกิดความสามัคคีภายในกลุ่ม
3. เพื่อดึงเป้าหมายของกลุ่ม

2.1 ค่ายออบขาน (NDR, ซากระ และหญ้าคา) 8 – 9 มี.ค. 2546

สมาชิกรู้สึกว่าการรวบรัดวัตถุประสงค์ใน 2 ข้อแรก เพราะได้สมาชิกได้ใกล้ชิดกันจากการทำกิจกรรมร่วมกันใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นเวลา 1 คืน 2 วัน สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 มีประเด็นที่สำคัญดังนี้ วัตถุประสงค์ข้อที่ 3. การดึงเป้าหมายของกลุ่ม

กลุ่ม NDR เดิมกับสภาพทั่วไป

- NDR เดิมแยกย้ายกันไปตามหน้าที่แต่จะเรียกกลับมาเมื่อไรก็ได้/ความสัมพันธ์ยังเหมือนเดิม

- สมาชิกต้องการคงรูปแบบของ NDR เดิมต่อไป
- รักกันอยู่แล้วจริงใจให้กัน
- ความสัมพันธ์ลึกซึ้งยาวนาน
- มีความสามัคคีกันอยู่แล้ว

กลุ่ม NDR รวมและเป้าหมายกลุ่ม

- อยากให้รุ่นน้องรู้จักรุ่นพี่มากกว่านี้
- อยากให้คนที่ไม่รัก NDR จริงออกจากกลุ่มเพราะไม่จริงใจ
- อยากให้ร่วมมือกับกิจกรรมมากกว่านี้
- รวมกลุ่มกันเพื่อให้พึ่งพากันได้
- อยากให้สามัคคีกันมากกว่านี้
- เป็นผู้ใหญ่มากกว่านี้
- รักสงบมากกว่านี้บางทีก็ทำคนอื่นไปเรื่อย/ไม่ต้องยุ่งกับเรื่องคนอื่นอันเกิดจากการ

ขาดการวิเคราะห์สถานการณ์

- อยากให้คงความเป็นกลุ่ม NDR ได้นานๆ เพราะปัจจุบันยังไม่ค่อยพอใจกับสภาพทุกวันนี้เพราะไม่ค่อยรู้จักกันทั่วถึง สมาชิกบางคนทำตัวเด็กๆ ไม่รู้จักพี่รู้จักน้องและมีคนนอกเข้ามาทำให้แตกกัน

กลุ่มชากระ

- ต้องการให้สมาชิกเข้ามาปรึกษาด้วยกันเวลามีปัญหา
- อยากมีงานทำเพราะตอนนี้ตกงาน (แนะนำให้เรียนเพิ่ม)
- ปัจจุบันกลุ่มแตกแยกเพราะขาดผู้นำ
- อยากเปลี่ยนชื่อกลุ่มแต่ยังคงเป็นกลุ่มเดิมภายใต้การนำของแจ๊คและขวัญเป็นที่

ปรึกษา

- ทำกิจกรรมสร้างสรรค์เล่นกีฬาด้านยาเสพติด

กลุ่มหน้าคา: สภาพปัจจุบัน

- ตอนนีเห็นยวแน่นเพราะมีกัน 3 – 4 คนจาก 30 – 40 คน เนื่องจากติดยา 15 คนทำงาน 15 คน

- พูดกับคนพวกนี้ไม่รู้เรื่องอยากพูดกันกับเฉพาะเพื่อนที่ฟังกัน
- อยากได้เพื่อนแท้ สามัคคีมีอะไรก็ปรึกษากันได้ เมื่อก่อนเป็นแต่เดี๋ยวนี้อันไม่เป็น
- คนไหนติดยาจะไม่ออกไปด้วยกันจะได้ไม่ติดยา
- เเหงา

เป้าหมายของกลุ่ม

- อยากให้เพื่อนที่ติดยาเลิกยาแล้วกลับมาเหมือนเดิมกลมเกลียวกันเห็นยวแน่น
- อยากรู้จักเพื่อนต่างกลุ่ม
- อยากรู้จักกันมากๆ เพราะเวลาเที่ยวจะไม่อันตราย

เป้าหมายของกลุ่ม NDR

- อยากให้หลายกลุ่มเข้ามารู้จักกันเวลาไปเที่ยวจะได้รู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน
- มีกลุ่มเยอะขึ้นและรู้จักกันมากขึ้น
- ให้กลุ่มยอมรับ NDR ในความเป็นเพื่อน

หมายเหตุ

สมาชิก NDR มีพัฒนาการมากขึ้นในการจัดกิจกรรม (โดยเฉพาะสมาชิกที่เคยไปค่ายที่ตาก) มีการจัดการแบ่งหน้าที่ว่าใครทำอะไรเช่น แบ่งหน้าที่เรื่องกางเต็นท์ ทำอาหาร ก่อไฟ เป็นต้น พี่เลี้ยงทำหน้าที่เป็นผู้คอยเฝ้าดูอยู่ห่างเพราะสมาชิกสามารถกางเต็นท์ หาฟืน ก่อไฟได้เอง แต่ยังคงต้องเร่งรัดเรื่องเวลาอยู่บ้าง มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเช่นสถานที่กางเต็นท์ที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้จัดไว้ให้ไม่มีความเหมาะสมเนื่องจากมีนักท่องเที่ยวพักอยู่ก่อนแล้ว สมาชิกรุ่นพี่จึงไปหาสถานที่กางเต็นท์กันเองและเริ่มจัดการเรื่องที่พักได้โดยที่พี่เลี้ยงไม่ต้องให้คำแนะนำมากนัก

แม้ว่าจะมีความขัดแย้งในเรื่องการจัดการเรื่องอาหารอยู่บ้างในตอนเย็นแต่สมาชิกรุ่นพี่ก็สามารถจัดการกับปัญหาเหล่านั้นได้ โดยแบ่งบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปให้คนละ 2 ชามสำหรับมือเช้าจึงไม่มีความวุ่นวายในเรื่องการจัดการอาหารในตอนเช้า และมีปัญหาอยู่บ้างในตอนกลางคืนที่มีคน

นอกเข้ามาทำให้สมาชิกบางคนไม่พอใจแต่สมาชิกคนอื่นๆก็ช่วยกันทำให้ปัญหาคสึคลายลงไปได้ โดยไม่มีความขัดแย้งเกิดขึ้น

2.2 ค่าย TCP (ทางช้างเผือก) กับ บินลาเดินที่น้ำตกหมอกฟ้า 29 – 30 มี.ค. 2546

กิจกรรม เข้าวันที่ 30 มี.ค. 2546

เดินป่าไปน้ำตก โดยพี่เลี้ยงให้โจทย์ว่า ให้สมาชิกสังเกตดูว่าธรรมชาติพึ่งพาอาศัยกันอย่างไร สมาชิกได้สังเกตว่า หนอนพื้งน้ำ – ป่า – ต้นไม้ – ป่า – น้ำ
จุดประสงค์ของกิจกรรมนี้ก็คือ ให้สังเกตสิ่งที่อยู่รอบตัวเราเรียนรู้ชีวิตจิตใจ การสังเกตก็คือการเรียนรู้ จากนั้นก็ให้แยกกลุ่มคุยเกี่ยวกับปัญหาของกลุ่มและเป้าหมายของกลุ่มในอนาคต (ปัจจุบัน และอนาคต)

ปัญหาของกลุ่มและเป้าหมายกลุ่ม

TCP 1

ปัญหา

1. แย่งผู้หญิง
2. แตกความสามัคคี
3. ทะเลาะวิวาทกันเอง
4. มีศัตรู (กลุ่มหลังวัง)
5. ไม่มีอาวุธ

อนาคต

1. อยากให้เกาะกันเป็นกลุ่มเหมือนเดิม
2. อยากให้สามัคคีกันทุกคน
3. ต้องการมีอาวุธเพิ่ม

TCP 2

ปัญหา

1. ความขัดแย้งกับพวกเดียวกัน
2. ความเห็นแก่ตัว
3. เกียจคร้าน
4. ไม่เคารพรุ่นพี่

ประการสุดท้ายคือสมาชิกของกลุ่มย่อยได้มาทบทวนเป้าหมายและปัญหาของกลุ่มร่วมกัน โดยสมาชิกและแกนนำแต่ละกลุ่มนั้นจะได้ร่วมกันคิดว่ากลุ่มของตนนั้นมีเป้าหมายเพื่ออะไรและจะเป็นอย่างไรหรือจะทำอะไรต่อไปในอนาคต และที่สำคัญที่สุดคือแกนนำและสมาชิกได้วิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มร่วมกันตลอดจนร่วมกันคิดหาทางออกของปัญหาเหล่านั้น

ถึงแม้ว่าการเข้าค่ายสร้างความสัมพันธ์จะให้บทเรียนในเรื่องที่กล่าวไปข้างต้นกับสมาชิกแต่หลังจากนั้นทีมวิจัยและสมาชิกยังไม่ได้มีการติดตามผลต่อว่าเรื่องราวที่สมาชิกได้ช่วยกันคิดหรือวิเคราะห์อย่างเรื่องปัญหาและเป้าหมายของกลุ่มนั้นได้มีการสานต่อหรือไม่ และปัญหาต่างๆของกลุ่มนั้นได้รับการแก้ไขแล้วหรือยัง ข้อเสียอีกประการคือการขาดความพร้อมในการกิจกรรมของทั้งทีมวิจัยและสมาชิกอย่างการหาสถานที่เข้าค่ายที่เหมาะสม ปัญหาการตรงต่อเวลาของสมาชิกทำให้กิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ตั้งแต่แรกนั้นคลาดเคลื่อน รวมถึงระยะเวลาในการจัดค่ายนั้นสั้นเกินไปเพียง 2 วัน 1 คืน ซึ่งยังไม่พอให้สมาชิกได้ทำกิจกรรมและเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อนได้มากเท่าที่ควร

3. กิจกรรมทั่วไป

กิจกรรมเหล่านี้เกิดจากแกนนำ สมาชิก และทีมวิจัยร่วมกันพิจารณาและวางแผน จากการให้อิสระทางความและการมีส่วนร่วมของกลุ่มเด็ก NDR ในการวางแผนการแก้ไขปัญหา โดยมีแนวคิดของนักวิจัยแต่งเติมเข้าไป กิจกรรมต่าง ๆ จึงไม่ได้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง แต่มักเป็นสิ่งที่เด็กต้องการจะทำ ซึ่งสามารถทำให้พวกเขาเกิดความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้แกนนำและสมาชิกเกิดความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง และได้ลงมือกระทำพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมที่เป็นรูปธรรมในระดับที่เด็กจะสามารถคิดได้ด้วยตนเอง

การดำเนินกิจกรรม

3.1 กิจกรรมแข่งขันฟุตบอลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อย

มีการจัดการแข่งขันขึ้น 2 ครั้งโดยสมาชิก NDR และกลุ่มย่อยทุกกลุ่มส่งทีมร่วมเข้าแข่งขัน เนื่องจากฟุตบอลเป็นกีฬาที่สมาชิกสาวนใหญ่ชื่นชอบและเล่นกันเป็นประจำภายในกลุ่ม โดยทีมที่ชนะการแข่งขันจะได้รับเงินรางวัลและถ้วยรางวัล

นอกเข้ามาทำให้สมาชิกบางคนไม่พอใจแต่สมาชิกคนอื่นๆก็ช่วยกันทำให้ปัญหาคีลคลายลงไปได้ โดยไม่มีความขัดแย้งเกิดขึ้น

2.2 ค่าย TCP (ทางช้างเผือก) กับ บินลาเต้นที่น้ำตกหมอกฟ้า 29 – 30 มี.ค. 2546

กิจกรรม เข้าวันที่ 30 มี.ค. 2546

เดินป่าไปน้ำตก โดยพี่เลี้ยงให้โจทย์ว่า ให้สมาชิกสังเกตดูว่าธรรมชาติพึ่งพาอาศัยกันอย่างไร สมาชิกได้สังเกตว่า หนอนพื้งน้ำ – ป่า – ต้นไม้ – ป่า – น้ำ
จุดประสงค์ของกิจกรรมนี้ก็คือ ให้สังเกตสิ่งที่อยู่รอบตัวเราเรียนรู้ชีวิตจิตใจ การสังเกตก็คือการเรียนรู้ จากนั้นก็ให้แยกกลุ่มคุยเกี่ยวกับปัญหาของกลุ่มและเป้าหมายของกลุ่มในอนาคต (ปัจจุบัน และอนาคต)

ปัญหาของกลุ่มและเป้าหมายกลุ่ม

TCP 1

ปัญหา

1. แย่งผู้หญิง
2. แยกความสามัคคี
3. ทะเลาะวิวาทกันเอง
4. มีศัตรู (กลุ่มหลังวัง)
5. ไม่มีอาวุธ

อนาคต

1. อยากให้เกาะกันเป็นกลุ่มเหมือนเดิม
2. อยากให้สามัคคีกันทุกคน
3. ต้องการมีอาวุธเพิ่ม

TCP 2

ปัญหา

1. ความขัดแย้งกับพวกเดียวกัน
2. ความเห็นแก่ตัว
3. เกียจคร้าน
4. ไม่เคารพรุ่นพี่

5. ไม่มีความสามัคคี

6. เมาแล้วขอหาเรื่อง

เป้าหมาย

ต้องการเป็นกลุ่มที่แข็งแรง มีความสามัคคีและเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด มีครอบครัว มีสมาคมโต๊ะสนุ๊ก มีสมาคมสมาชิกเก่า

บิณฑบาต ปัญหา

1. ไม่สามัคคีกันในกลุ่ม
2. เมาแล้วขอหาเรื่องผู้อื่น
3. รุ่นน้องไม่เคารพรุ่นพี่

เป้าหมาย

1. อยากเป็นคนดีของสังคม
2. อยากเปิดผับ

หมายเหตุ

สมาชิกสามารถจัดการค่ายกันเองได้แล้วเพราะมีสมาชิกที่เคยไปค่ายที่ตากอยู่ด้วย สมาชิกรุ่นพี่เหล่านี้สามารถจัดระบบในค่ายได้อย่างเช่น การแบ่งหน้าที่กันทำงาน ทางเดินที่ ทำอาหาร จัดการเรื่องเวลาในการทำกิจกรรม พี่เลี้ยงทำหน้าที่เป็นดูแลอยู่ห่างๆและกำหนด กิจกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของค่ายเท่านั้น นอกนั้นสมาชิกรุ่นพี่ทำเองหมด มีการแก้ปัญหา เฉพาะเช่น เมื่อไปถึงอุทยานแห่งชาติกลับพบว่ามีชาวเขามาจัดค่ายถึง 200 คน ทำให้เราไม่สามารถทางเดินที่และทำกิจกรรมอย่างที่ได้อำหนดไว้ในตอนแรก สมาชิกและพี่เลี้ยงจึงได้ไปเจรจากับเจ้าหน้าที่เพื่อขอพื้นที่ทางเดินที่เหมาะสม รวมถึงขออุปกรณ์ทำอาหารอย่างเตาแก๊ส ด้วย สมาชิกรุ่นพี่ที่เคยผ่านการไปค่ายตากมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นอย่างมากเห็นได้จากการที่เข้าไปพูดคุยเพื่อขอการอำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่และขอข้อมูลในการท่องเที่ยว ในบริเวณน้ำตก ทำให้สมาชิกในค่ายได้รับความสะดวกจากการดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่เป็นอย่างมาก

ปัญหาความขัดแย้งในค่ายนี้ก็เหมือนค่ายอื่นที่ผ่านมาโดยเฉพาะจะมีปัญหาในเรื่อง การจัดการอาหาร (บางคนได้กินในขนาดที่บางคนไม่ได้กิน บางคนตุนขนมไว้ในเตนท์) แต่ก็ไม่ได้เป็นความขัดแย้งที่รุนแรงนัก สมาชิกรุ่นพี่สามารถจัดการปัญหาให้ผ่านไปได้อย่างบางคนบัน

ส่วนของตัวเองให้รุ่มน่องหรือให้รุ่มน่องกินให้อิ่มก่อน (สมาชิกกลุ่มพีที่มีหน้าที่ให้การจัดการเรื่องอาหารจะแบ่งอาหารไว้ให้พี่เลี้ยงก่อนเสมอ หลังจากที่พี่เลี้ยงเกือบไม่กินมือเย็นเพราะกินไม่ทัน)

แม้ว่าการจัดกิจกรรมในค่ายจะผ่านไปด้วยดีจากความร่วมมือของสมาชิกแต่จากการข้อมูลที่ได้รับจากการพูดคุยในเรื่องเป้าหมายของกลุ่ม ทำให้รับทราบว่าทุกกลุ่มมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องความสามัคคีของกลุ่มและเรื่องความรุนแรงจากการที่สมาชิกของกลุ่ม TCP มีความต้องการที่จะมีอาวุธเพิ่มขึ้น อันแสดงว่าปัญหาความรุนแรงอยู่ในขนาดนี้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการเทียวกกลางคืนยังคงอยู่จากการที่สมาชิกให้ความเห็นว่าปัญหาอย่างหนึ่งของกลุ่มคือมีผู้เมาแล้วหาเรื่องเข้ากลุ่ม ซึ่งแสดงถึงว่า “เหล้า” ก็เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งนอกเหนือจากยาเสพติดชนิดอื่นเนื่องจากเหล้าสามารถนำไปสู่การทะเลาะวิวาทได้เพราะสมาชิกหลายคนขาดสติจากการเมาเหล้าจึงทำกระทำการที่ขาดสติได้ง่าย

2.3 สิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมค่ายสร้างความสามัคคี

ประการแรกคือสมาชิกได้รับความสนุกสนานจากการเข้าค่ายเพราะได้ไปเที่ยวในสถานที่ต่างๆที่ตนและเพื่อนยังไม่เคยได้ไป สมาชิกยังได้เรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันกับเพื่อนๆซึ่งโดยปกติแล้วจะพบปะสังสรรค์กันในลักษณะการเที่ยวเตร่มากกว่าการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันจริงๆ ทำให้สมาชิกสามารถรักกันและกันในด้านที่แต่ละคนไม่เคยรู้จักจากการกินนอนใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสถานที่ๆเป็นธรรมชาติไม่ได้สะดวกสบายเหมือนอยู่ที่บ้าน เพราะฉะนั้นสมาชิกจึงต้องทำให้สิ่งที่ตนอาจจะไม่เคยทำเลยตอนอยู่ที่บ้าน เช่น การกางเต็นท์ ก่อไฟ หุงข้าวด้วยฟืน หรือแม้แต่การจัดสรรอาหารการกิน ผลที่สมาชิกได้รับจากเพื่อนด้วยกันมีทั้งด้านดีและไม่ดี กล่าวคือสมาชิกได้ทราบถึงนิสัยที่ดีทั้งของตนเองและของเพื่อนจากการช่วยกันทำกิจกรรมต่างๆในค่าย และได้รับรู้ด้านที่ไม่ดีอย่างเช่นการไม่ช่วยเพื่อนในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้สมาชิกโดยเฉพาะแกนนำจะต้องเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเหล่านี้ให้ได้เพื่อความสงบเรียบร้อยภายในกลุ่ม

ประการต่อมาคือสมาชิกต่างกลุ่มย่อยสามารถรู้จักสนิทสนมกันได้โดยผ่านกิจกรรมค่ายครั้งนี้ เนื่องจากที่ผ่านมากลุ่ม NDR มีกลุ่มย่อยหลายกลุ่มทำให้สมาชิกต่างกลุ่มย่อยแทบจะไม่เคยรู้จักกันเลย การเข้าค่ายเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกต่างกลุ่มได้รู้จักนิสัยใจคอและได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันช่วงเวลาหนึ่ง โดยเฉพาะเวลากลางคืนจะเป็นเวลาที่สมาชิกในค่ายจะมานั่งคุยกันรอบกองไฟ หลายคนเล่าถึงเรื่องราวต่างๆในชีวิตของเขาให้เพื่อนๆต่างกลุ่มฟัง ทำให้สมาชิกได้ใกล้ชิดสนิทสนมและมีความเข้าใจกันมากขึ้น ซึ่งสามารถสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในกลุ่ม NDR ได้ในระดับหนึ่ง

ประการสุดท้ายคือสมาชิกของกลุ่มย่อยได้มาทบทวนเป้าหมายและปัญหาของกลุ่มร่วมกัน โดยสมาชิกและแกนนำแต่ละกลุ่มนั้นจะได้ร่วมกันคิดว่ากลุ่มของตนนั้นมีเป้าหมายเพื่ออะไรและจะเป็นอย่างไรหรือจะทำอะไรต่อไปในอนาคต และที่สำคัญที่สุดคือแกนนำและสมาชิกได้วิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มร่วมกันตลอดจนร่วมกันคิดหาทางออกของปัญหาเหล่านั้น

ถึงแม้ว่าการเข้าค่ายสร้างความสัมพันธ์จะให้บทเรียนในเรื่องที่กล่าวไปข้างต้นกับสมาชิกแต่หลังจากนั้นที่มิวิจัยและสมาชิกยังไม่ได้มีการติดตามผลต่อว่าเรื่องราวที่สมาชิกได้ช่วยกันคิดหรือวิเคราะห์อย่างเรื่องปัญหาและเป้าหมายของกลุ่มนั้นได้มีการสานต่อหรือไม่ และปัญหาต่างๆของกลุ่มนั้นได้รับการแก้ไขแล้วหรือยัง ข้อเสียอีกประการคือการขาดความพร้อมในการกิจกรรมของทั้งที่มิวิจัยและสมาชิกอย่างการหาสถานที่เข้าค่ายที่เหมาะสม ปัญหาการตรงต่อเวลาของสมาชิกทำให้กิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ตั้งแต่แรกนั้นคลาดเคลื่อน รวมถึงระยะเวลาในการจัดค่ายนั้นสั้นเกินไปเพียง 2 วัน 1 คืน ซึ่งยังไม่พอให้สมาชิกได้ทำกิจกรรมและเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อนได้มากเท่าที่ควร

3. กิจกรรมทั่วไป

กิจกรรมเหล่านี้เกิดจากแกนนำ สมาชิก และที่มิวิจัยร่วมกันพิจารณาและวางแผน จากการให้อิสระทางความและการมีส่วนร่วมของกลุ่มเด็ก NDR ในการวางแผนการแก้ไขปัญา โดยมีแนวคิดของนักวิจัยแต่งเติมเข้าไป กิจกรรมต่าง ๆ จึงไม่ได้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง แต่มักเป็นสิ่งที่เด็กต้องการจะทำ ซึ่งสามารถทำให้พวกเขาเกิดความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้แกนนำและสมาชิกเกิดความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง และได้ลงมือกระทำพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมที่เป็นรูปธรรมในระดับที่เด็กจะสามารถคิดได้ด้วยตนเอง

การดำเนินกิจกรรม

3.1 กิจกรรมแข่งขันฟุตบอลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อย

มีการจัดการแข่งขันขึ้น 2 ครั้งโดยสมาชิก NDR และกลุ่มย่อยทุกกลุ่มส่งทีมร่วมเข้าแข่งขัน เนื่องจากฟุตบอลเป็นกีฬาที่สมาชิกสาวนใหญ่ชื่นชอบและเล่นกันเป็นประจำภายในกลุ่ม โดยทีมที่ชนะการแข่งขันจะได้รับเงินรางวัลและถ้วยรางวัล

3.2 การเพนท์เสื้อรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

กิจกรรมได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณการจัดกิจกรรมของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) โดยทีมวิจัยได้จัดหาอุปกรณ์ในการเพนท์เสื้อไว้ให้สมาชิกที่สำนักงาน ซึ่งสมาชิกจะเป็นคนออกแบบลวดลายที่จะพิมพ์ลงไปบนเสื้อเอง ส่วนใหญ่เป็นชื่อกลุ่ม "NDR No Drugs Ruler"

3.3 เลี้ยงอาหารที่บ้านเด็กอ่อนเวียงฟิงค์

กิจกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม อันจะส่งผลให้สมาชิกเกิดความภาคภูมิใจในตนเองในเรื่องของการทำประโยชน์เพื่อสังคมและการได้ช่วยเหลือคนอื่นที่อ่อนแอกว่าอย่างเช่น เด็กกำพร้า เป็นต้น

3.4 อบรมทักษะการให้คำปรึกษากับแกนนำ

ทางทีมวิจัยได้เชิญคุณอนงค์ ปะนะทัง นักจิตวิทยาประจำศูนย์ฮอทไลน์มาเป็นวิทยากรให้การอบรม แต่ด้วยเวลาที่จำกัดทำให้การอบรมดำเนินไปเพียงหนึ่งครั้งเท่านั้นซึ่งไม่เพียงพอที่จะทำให้แกนนำสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับรุ่นน้อง ดังนั้นแกนนำจึงยังไม่สามารถทำหน้าที่นี้ได้ อย่างไรก็ตามการอบรมนี้จะมีขึ้นในโอกาสต่อไป

3.5 กิจกรรมค่าย: แกนนำใช้ประสบการณ์เป็นบทเรียนในการให้คำปรึกษารุ่นน้อง มีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 กระบวนการของค่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด

- กิจกรรมวันที่ 30 พ.ย. 2545

เริ่มจากการให้แกนนำหรือรุ่นพี่จำนวน 11 คนจัดกลุ่มเพื่อดูแลรุ่นน้อง แบ่งแกนนำออกเป็น 3 ชุด คือ ชุดสนทนาการ ชุดที่ 2 คือชุดคูน้องให้อยู่ในระเบียบของค่าย และชุดปลอบใจ ทำหน้าที่ปลอบน้องเมื่อชุดที่ 2 ทำหน้าที่เข้มงวดจนน้องเครียด ขั้นตอนต่อมาเป็นการวางแผนงานสำหรับกิจกรรมในวันที่ 30 พ.ย. โดยจะแบ่งกลุ่มรุ่นพี่เป็น 4 กลุ่มทำหน้าที่ดูแลและพูดคุยกับน้องๆ เริ่มต้นด้วยการที่แกนนำรุ่นพี่ ปรึกษารุ่นน้องที่ลานกิจกรรมและพูดคุยเรื่องของการวางแผนหลักของสมาชิก NDR เพื่อพูดคุยกันเรื่องยาเสพติดอย่างเปิดใจ จากนั้นแกนนำก็เข้ามาชี้แจง

เรื่องจุดประสงค์ของค่ายและฝ่ายสันตนาการเล่นเกมกับน้องจนปิดกิจกรรมในช่วงเย็น การดำเนินกิจกรรมในวันแรกเป็นไปอย่างซุกซนลักขลักยังต้องให้วิทยากรและพี่เลี้ยงเข้าไปดำเนินการอยู่เพราะสมาชิกแกนนำยังสับสนกับบทบาทที่ได้รับมอบหมาย และยังขาดประสบการณ์ในการทำค่ายเยาวชน กิจกรรมต่อมาในช่วงหัวค่ำเป็นการถอดประสบการณ์ยาเสพติดระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องอย่างเปิดใจ โดยแบ่งรุ่นพี่รุ่นน้องเป็นอย่างละ 2 กลุ่มเพื่อพูดคุยกันเรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวกับยาเสพติดโดยปราศจากกฎเหล็กของ NDR

- กิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ยาเสพติดระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง

กลุ่มที่ 1

รุ่นพี่ 4 คน

รุ่นน้อง 7 คน

โดยรุ่นพี่และรุ่นน้องของกลุ่มนี้จะนั่งคุยกันเป็นวงกลมสลับกันไป โดยรุ่นพี่แต่ละคนจะแบ่งหน้าที่กันทั้งการเป็นคนนำพูดคุย การจดข้อมูลต่าง ๆ ลงบนแผนผังชีวิตและการจับประเด็น ในช่วงแรกรุ่นน้องหลายคนจะเกร็งและยังไม่กล้าคุยกับรุ่นพี่เนื่องจากยังไม่รู้จักกันเท่าที่ควร รุ่นพี่ที่เป็นคนนำการพูดคุยจึงเริ่มเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทและยาเสพติดของตนเองก่อนจึงทำให้น้องรู้สึกผ่อนคลายรวมทั้งกล้าที่จะเล่าประสบการณ์ของตัวเองมากขึ้น ผลของการพูดคุยระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องทำให้แต่ละคนได้รับทราบถึงปัญหาของเพื่อนแต่ละคน ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเรื่องความเข้าใจกันระหว่างพ่อ แม่ และลูกอีกทั้งสมาชิกรุ่นน้องเกือบทั้งหมดในกลุ่มเคยลองยาเสพติดเช่น กัญชา กาว เหล้าและบุหรี่ยามาแล้วสร้างความประหลาดใจให้แกนนำรุ่นพี่เป็นอย่างมากเพราะ NDR มีกฎเหล็กเรื่องยาเสพติดอยู่แล้วแต่สมาชิกรุ่นน้องกลับเคยลองใช้ยามาเกือบทุกคน จากนั้นแกนนำรุ่นพี่และรุ่นน้องจึงช่วยกันคิดหนทางในการแก้ไขปัญหาขึ้นมาเช่น เมื่อรุ่นน้องมีปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจในครอบครัวทางแก้ปัญหาก็คือเชื่อฟังพ่อแม่ให้มากขึ้น (ไม่ดื้อนั่นเอง), ลด ละ เลิก ยาเสพติดทุกประเภท และรวมไปถึงลดการเที่ยวกลางคืนเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการทะเลาะวิวาท

ทีมวิจัยตั้งข้อสังเกตว่าแกนนำรุ่นพี่ของกลุ่มนี้มีลักษณะการพูดที่ทำให้น้องผ่อนคลายและให้ความเป็นกันเอง โดยเฉพาะแกนนำทั้ง 2 คนที่เป็นคนนำพูดคนหนึ่งเป็นคนมีอารมณ์ขันสามารถสร้างเสียงหัวเราะให้กับวงสนทนาได้อยู่ตลอดเวลา แกนนำอีกคนก็มีความเป็นผู้นำสูงและค่อนข้างมีไหวพริบสามารถนำการสนทนากลุ่มได้ดี จุดเด่นของกลุ่มนี้คือ สมาชิกสามารถ

วิเคราะห์ปัญหาและหนทางการแก้ไขปัญหาของตนเองได้ แก่นำสามารถที่จะจับประเด็นและแยกแยะความสำคัญของปัญหาได้

กลุ่มที่ 2

รุ่นพี่ 7 คน

รุ่นน้อง 8 คน

แก่นำรุ่นพี่ได้แยกแยะประเด็นปัญหาของรุ่นน้องเป็น 2 ประเด็นคือ ประเด็นในเรื่องของการทะเลาะวิวาทและเรื่องยาเสพติด ปัญหาที่พบในกลุ่มนี้คือ สมาชิกรุ่นน้องมีการทะเลาะวิวาทบ่อยครั้ง สมาชิกจำนวน 5 เคยลงและเคยใช้ยาเสพติดอย่างยากับกับกัญชา ในที่นี้มีสมาชิกเพียง 3 คนเท่านั้นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด ทีมวิจัยเห็นว่าการพูดคุยกันของกลุ่มนี้ยังไม่ค่อยเป็นกันเองเท่าที่ควรเนื่องจากรุ่นพี่มีจำนวนมากและไม่ได้นั่งกันเป็นวงกลมเหมือนกลุ่มที่แล้ว วงสนทนาจะนั่งกันเป็นแถวหันหน้าเข้าหากันแยกแยะระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องอย่างชัดเจน จุดเด่นอยู่ที่แก่นำผู้เป็นคนที่จับประเด็นซึ่งสามารถสรุป/แยกแยะปัญหาออกมาอย่างชัดเจนบนแผ่นปริบชาร์ท อีกทั้งแก่นำรุ่นพี่ยังมีความกระตือรือร้นในการทำงานเป็นอย่างมาก

- กิจกรรมในวันที่ 1 ธ.ค. 2545

กิจกรรมในวันนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความเป็นกันเองระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง โดยสมาชิกแก่นำและพี่เลี้ยงจะสร้างฐานสำหรับเล่นเกมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆกับกลุ่มน้องขึ้นมาเป็นจำนวน 5 ฐาน

โดยจะดำเนินกิจกรรมที่ละ 2 ฐานเริ่มจากฐานที่ 1 ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะในเรื่องของความสามัคคีในหมู่เพื่อน กระบวนการคือรุ่นพี่เจ้าของฐานจะให้น้องจับคู่กันและใช้ด้ายเส้นเล็กๆ มันทาไว้ด้วยกันแล้วให้เดิน (แบบสามขา) ไปหยิบกระดาษทิชชูที่ร้านอาหาร โดยมีกติกาว่าน้องคู่ใดทำเชือกขาดให้วัดพื้น ฐานที่ 2 เป็นการเล่นเกมเพื่อความสนุกสนาน เกมที่เล่นคือเกมหย่อนปากกาลงขวดน้ำพลาสติก โดยให้ผู้เล่นนำเชือกผูกกับปากกาและนำไปผูกกับขอบกางเกงด้านหลังให้มีความยาวประมาณหัวเข่าแล้วให้หย่อนลงขวดให้ได้ ทีมไหนสมาชิกสามารถทำได้สำเร็จทุกคนก่อนจะเป็นผู้ชนะ

ฐานที่ 3 เป็นเกมปิดตาตีปิปโดยให้เพื่อนที่ไม่ได้ปิดตาเป็นคนบอกทางแก่ผู้ที่ถูกปิดตา เกมนี้เน้นไปที่การพัฒนาประสาทสัมผัส ฐานที่ 4 ความพยายาม (จำไม่ได้) ฐานที่ 5 โดยพี่เลี้ยงฐานนี้จะรุ่นพี่และรุ่นน้องแบ่งเป็น 2 กลุ่มคละกันไประหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องประกอบไปด้วยเกม 3 เกม เกมที่ 1 เป็นเกมที่ให้ผู้เล่นใช้ของในร่างกายเช่น เข็มขัด เสื้อ นาฬิกา สร้อยคอ ฯลฯ มาต่อกัน

ให้ยาวที่สุดภายในเวลา 2 นาที แนวคิดของเกมคือการเอาชนะไม่ว่าจะด้วยวิธีการไหนก็ตาม เกมที่ 2 เป็นเกมสร้างรังนก โดยการสมมติให้ผู้เล่นทั้ง 2 กลุ่มเป็นลูกนกต่อแถวกันนำกิ่งไม้ที่อยู่หัวแถวไปให้คนที่อยู่ปลายแถวสร้างรังให้สวยที่สุด กลุ่มไหนสร้างรังได้สวยที่สุดในเวลาที่กำหนดจะเป็นผู้ชนะ โดยมีข้อแม้ว่าห้ามใช้มือจับกิ่งไม้โดยเด็ดขาดยกเว้นคนสร้างรังเพียงคนเดียว ผู้เล่นที่เหลือต้องใช้ปากคาบกิ่งไม้ต่อกันมาตั้งหัวแถวจนถึงปลายแถวเพื่อให้คนสุดท้ายนำไปสร้างรัง จุดประสงค์ของฐานนี้คือ การรู้จักตนเองและรู้จักเพื่อนเพื่อเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

กิจกรรมต่อมาคือการพูดคุยเปิดใจกันระหว่างรุ่นพี่ รุ่นน้อง และพี่เลี้ยงถึงความรู้สึกที่ได้มาร่วมกิจกรรมกันเป็นเวลา 2 วัน โดยรุ่นพี่หรือแกนนำทั้ง 11 คนถึงเรื่องจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้กับสมาชิกรุ่นน้อง สรุปได้ดังนี้

จุดประสงค์

- ทำเพื่ออนาคตของน้องๆ ต้องการให้น้องเป็นคนดีเพื่ออนาคตที่ดี
- เพื่อให้เกิดความตระหนัก/รู้จุดยืนของตัวเองเร็วขึ้น
- ไม่อยากให้น้องมีอนาคตเหมือนอย่างรุ่นพี่
- ไม่ต้องการให้น้องยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- อยากให้น้องที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเรียนรู้ประสบการณ์การเลิกยาของรุ่นพี่
- รุ่นพี่ต้องการเรียนรู้ประสบการณ์ในการดูแลรุ่นน้อง
- ให้รุ่นน้องทำงานเป็นแกนนำแทนแกนนำรุ่นเก่าได้

นอกจากนี้รุ่นพี่และรุ่นน้องยังได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องบทเรียนที่ได้รับจากค่ายครั้งนี้กล่าวคือ รุ่นน้องได้เรียนรู้ประสบการณ์การเลิกยาหรือวิธีการแก้ปัญหาชีวิตของรุ่นพี่ แกนนำได้นำเสนอว่าพวกตนเลิกยาได้ก็เพราะต้องการทำเพื่อพ่อแม่, ถึงจุดอิ่มตัว/เริ่มคิดได้, เมื่อพฤติกรรมของตนเองที่ซ้ำซาก, จิตได้สำนึกบอกให้เลิก, ครอบครัวยุติและคนรักเป็นแรงบันดาลใจ, เริ่มรู้สึกว่าร่างกายของตนเสื่อมโทรม เริ่มเปรียบเทียบตนเองกับเด็กคนอื่นที่มีร่างกายสมบูรณ์กว่า และสุดท้ายคือกฎของ NDR ที่ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นกฎระหว่างเพื่อน

ปัจจัยที่ทำให้เลิกยาเสพติดลำบาก

- มีปัญหาครอบครัวอยู่แล้ว
- กลุ่มเพื่อนเล่นยาเกือบหมด
- เพื่อนชวนเล่นยา
- ใช้แล้วติดใจเพราะทำให้เหียวสนุก

- ภาพในตอนที่เล่นตามมาหาลูกหลอน เช่น เมื่อพบเพื่อนเก่าหรือสถานที่ที่เคยเล่นยากก็จะนึกถึงตอนที่เล่นจนทำให้อยากเล่นอีก

แนวทางการแก้ไข

- เชื้อพึงพ่อแม่
- ลดการเที่ยวเตร่

สิ่งที่รุ่นน้องได้รับจากค่าย

- ได้ฝึกร่างกายโดยการร่วมกิจกรรมการเล่นเกม
- รู้จักพี่ๆ และเพื่อนมากขึ้น
- ได้เรียนรู้แนวทางในการแก้ไขปัญหาเสพติดและประสบการณ์ในแง่มุมต่างๆ ของรุ่นพี่
- เรียนรู้ว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควรทำ
- มีกำลังใจในการเลิกยา

ความในใจของรุ่นพี่เพื่อลดช่องว่างกับรุ่นน้อง

- ได้เล่าประสบการณ์ในน้องฟัง
- รุ่นพี่พร้อมที่จะช่วยรุ่นน้องเสมอถ้าน้องเปิดใจกับรุ่นพี่
- อยากให้รุ่นน้องและรุ่นพี่รวมกลุ่มกัน
- อยากให้น้องๆ ดีขึ้นไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- ได้รู้จักน้องมากขึ้น
- รุ่นพี่มีกำลังใจในการทำงานเพราะน้องให้ความร่วมมือ
- ต้องการให้รุ่นน้องมีความประพฤติที่ดีกว่ารุ่นพี่ที่ผ่านมา
- ต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดกับน้องๆ อีก

การพูดคุยกันอย่างเปิดใจในเรื่องต่างๆ ของสมาชิกแกนนำ รุ่นน้องและพี่เลี้ยงเป็นกิจกรรมสุดท้ายของค่ายป้องกันยาเสพติดครั้งนี้ การจัดกิจกรรมนั้นนอกจากจะเป็นการอบรมสมาชิก NDR ให้ตระหนัก/เรียนรู้ถึงสถานการณ์และปัญหาของยาเสพติดแล้ว ยังไปการฝึกแกนนำทั้ง 11 คนในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนๆ และน้องๆ อีกทั้งยังเป็นการดึงประสบการณ์ตรงของแกนนำในการแก้ปัญหาชีวิตของพวกเขามาให้สมาชิกรุ่นน้อง ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ตรงกับธรรมชาติของวัยรุ่นมากที่สุด โดยการให้วัยรุ่นที่ผ่านประสบการณ์มาแล้วเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำเด็กรุ่นน้อง ซึ่งพวกเขาสามารถเข้าใจสถานการณ์ได้ดีกว่าทีมวิจัยที่เป็นคนนอก

แม้ว่าแกนนำทั้ง 11 คนจะยังไม่มีประสบการณ์และความพร้อมในการทำงานเท่าใดนัก แต่แกนนำบางคนก็ได้เรียนรู้วิธีการทำงานของทีมวิจัยเพื่อไปปรับใช้กับการทำงานของพวกเขาใน ครั้งนี้ เช่น การเขียนพริบชาห์เพื่อสรุปประเด็นในการสนทนากลุ่มกับรุ่นน้องที่ได้เรียนรู้มาจากการทำสนทนากลุ่มของทีมวิจัยกับสมาชิกแกนนำ หรือการเรียนรู้ที่จะพูดคุยอย่างเป็นกันเองกับรุ่นน้องเพื่อให้รุ่นน้องผ่อนคลาย รวมทั้งการแสดงความจริงใจในความต้องการที่จะให้คำปรึกษาและช่วยเหลือรุ่นน้องในเรื่องต่างๆแม้กระทั่งเรื่องยาเสพติดที่เป็นเรื่องต้องห้ามของ NDR โดยการเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การทะเลาะวิวาท หรือแม้แต่ความลำบากในสถานพินิจที่พวกรุ่นพี่บางคนได้ประสบมาให้รุ่นน้องฟัง ทำให้น้องหลายคนพร้อมที่จะเปิดใจและเล่าประสบการณ์ของตนให้รุ่นพี่ฟังบ้าง กระบวนการเหล่านี้ถือว่าเป็นพัฒนาการในการทำงานของแกนนำทั้ง 11 คน ทางทีมวิจัยจึงได้สรุปจุดแข็งในการทำงานของแกนนำจากกิจกรรมทั้ง 2 วันดังนี้

- ข้อดีในการทำงานของแกนนำ

1. มีการวางแผนงาน
2. มีการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
3. มีการพัฒนารูปแบบกิจกรรม

แกนนำเริ่มมีการวางแผนงานในการจัดกิจกรรมการเข้าฐานตั้งแต่วันแรก แม้ว่าจะยังไม่กำหนดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมแต่ก็ได้กำหนดกรอบคิดของเกมที่将会เล่นไว้เช่น เกมที่เน้นความพยายาม ความสามัคคี หรือเกมที่พัฒนาประสาทสัมผัส นอกจากนี้แกนนำยังสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ เช่น ฐานที่ 1 ยังทำกิจกรรมกับน้องกลุ่มแรกอยู่แต่น้องกลุ่มที่ 2 มารอทำกิจกรรมอยู่แล้ว แกนนำบางคนจึงออกไปรับหน้าคุยกับน้องและชวนน้องเล่นเกมอื่นก่อนเพื่อรอน้องกลุ่มแรกเสร็จกิจกรรม เป็นต้น

ข้อบกพร่องในการทำงานต่างๆอันเกิดจากการที่แกนนำยังไม่สามารถรับผิดชอบบทบาทการทำงานของตนเองได้ นอกจากจะเกิดจากการขาดประสบการณ์ของแกนนำแล้ว ทีมวิจัยและทีมพี่เลี้ยงเองก็มีส่วนบกพร่องในส่วนนี้สรุปได้ดังนี้

- ข้อเสียของการทำงานระหว่างแกนนำ, ทีมวิจัยและทีมพี่เลี้ยง

1. ไม่ได้มีการวางแผนงานกันก่อน เพราะภารกิจส่วนตัวจึงทำให้ไม่มีเวลาและไม่มีการติดตามงาน
2. จุดประสงค์ของพี่เลี้ยงไม่ชัดเจน

3.ธรรมชาติของกลุ่มผู้เข้าอบรมยังเป็นเด็ก บางครั้งจึงขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ขาดความกระตือรือร้น และขาดการตรงต่อเวลา

ข้อบกพร่องหลักคือการทำทีมพี่เลี้ยงและแกนนำไม่ได้วางแผนงานล่วงหน้าว่าจะดำเนินกิจกรรมอย่างไร แกนนำบางคนก็ยังไม่ทราบว่าพวกเขาต้องเป็นผู้ดำเนินการในค่ายทั้งหมดเอง โดยที่พี่เลี้ยงจะดูแลอยู่ห่าง อย่างไรก็ตามทั้งทีมพี่เลี้ยง แกนนำ และรุ่นน้องก็ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานของกันและกันจากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมค่ายในครั้งนี้ เพื่อเป็นบทเรียนในการทำงานร่วมกันครั้งต่อไป

4. สิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม

จากการประชุมเพื่อร่วมกันสรุปผลงานระหว่างสมาชิกและทีมวิจัยทำให้ได้รับทราบถึงความรู้สึกของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ทางทีมวิจัยยังได้ให้สมาชิกร่วมพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่สมาชิกคิดว่าได้รับจากการทำกิจกรรมร่วมกัน อันมีเนื้อหา ดังนี้

4.1 สิ่งที่สมาชิกได้รับจากกิจกรรมการแข่งขันฟุตบอล คือ

- การมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย
- ความสามัคคี
- ความสนุกสนานร่างกายแข็งแรงจากการออกกำลังกาย
- การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- ได้ฝึกฝนฝีมือทางการกีฬาของตนเอง
- ได้แข่งขันว่าใครหรือทีมไหนจะมีฝีมือเหนือกว่า

4.2 ข้อเสนอแนะของสมาชิกกับกิจกรรมฟุตบอล

- สนามแข่งฟุตบอลที่ดีกว่าเดิม
- ชุดกีฬาที่สวยขึ้นและสามารถเอากลับไปเป็นของตนเองได้
- เงินรางวัลที่มากขึ้น
- จัดการแข่งขันกับทีมภายนอกกลุ่ม
- ทีมฟุตบอลของสมาชิกต้องมีความพร้อมกว่านี้ เช่น ตรงเวลามากขึ้นและเตรียมนักกีฬาในทีมให้พร้อม (การไม่ตรงต่อเวลาของหลายๆทีมเป็นอุปสรรคในการแข่งขันเป็นอย่างมาก เพราะทำให้ทีมที่มาก่อนต้องเสียเวลารอและทำให้การแข่งขันล่าช้าจนบางครั้งต้องมีการปรับทีมที่มาช้าแพ้)

4.3 สิ่งที่สมาชิกได้รับจากกิจกรรมการเพนท์เสื้อธงรงค์ต่อต้านยาเสพติด

- สมาชิกรู้สึกภาคภูมิใจในฝีมือตนเอง
- รู้สึกเท่
- แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มจากการเพนท์เป็นชื่อกลุ่ม
- ได้รับความสนุกสนาน

สมาชิกไม่ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเนื่องจากรู้สึกที่ดีอยู่แล้ว

4.4 สิ่งที่สมาชิกได้รับจากกิจกรรมเลี้ยงอาหารที่บ้านเด็กอ่อนเวียงพิงค์

- ได้รับความรู้สึกที่ดีกับการทำบุญกับเด็กกำพร้า
- มีความสุขที่ได้เห็นความน่ารักของเด็กๆ
- สมาชิกรู้สึกภูมิใจที่ทางเจ้าหน้าที่ของบ้านเด็กอ่อนต้อนรับเป็นอย่างดี

4.4 ข้อเสนอแนะ

มีสมาชิกเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้เนื่องจากการประสานงานภายในกลุ่ม NDR ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง สมาชิกบางคนจึงไม่ทราบถึงการทำกิจกรรมนี้แต่หลายคนต้องการที่จะไปอีก ทางทีมวิจัยจึงคิดว่าควรจัดกิจกรรมแบบนี้ขึ้นอีกในโอกาสต่อไป

4.5 สิ่งที่สมาชิกได้รับจากกิจกรรมการอบรมทักษะการให้คำปรึกษากับแกนนำ

- สมาชิกเข้าใจในเนื้อหาของการอบรมและนำไปเผยแพร่กับรุ่นน้อง
- ได้รับความรู้มากขึ้น

4.6 สิ่งที่ได้จากกิจกรรมค่าย: แกนนำใช้ประสบการณ์เป็นบทเรียนในการให้คำปรึกษารุ่นน้อง

การจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งนี้ทำให้สมาชิกแกนนำได้เรียนรู้วิธีการที่จะทำงานร่วมกับเพื่อน,น้อง และทีมวิจัย โดยตนเองเป็นผู้คิด วางแผน เตรียมอุปกรณ์ และดำเนินกิจกรรมกระบวนการเอง ซึ่งแกนนำส่วนใหญ่ก็จะมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้เป็นอย่างดีถึงแม้แกนนำแทบทุกคนจะไม่เคยทำงานในค่ายเยาวชนเลยก็ตาม อีกทั้งแกนนำยังได้รับรู้ปัญหาเรื่องยาเสพติดของกลุ่มถึงแม้ว่ากลุ่มจะมีการควบคุมที่เข้มงวดอย่างการมีกฎเหล็กแล้วก็ตาม แต่สมาชิกหลายคนก็ยังเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอยู่ทำให้แกนนำ ทีมวิจัย และสมาชิกต้องกลับมาพิจารณากฎของกลุ่มรวมถึงการดำเนินการภายในกลุ่ม

สรุปกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PRA) และการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสุดท้ายที่ทางทีมวิจัยและสมาชิกได้ทำร่วมกันตามแผนงานที่ได้วางไว้คือการสรุปบทเรียนของงานวิจัยในตลอด 1 ปีที่ผ่านมา อันมีเนื้อหาสาระตามที่ได้รายงานไปข้างต้น นอกจากนี้ทีมวิจัยยังได้จัดการประชุมภาคีกับหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (ศปพด.), ตำรวจภูธรภาค 5 , ภาควิชาจิตเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ NGOs ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ทางทีมวิจัยยังได้นำเสนอข้อมูลบางส่วนในภาพรวมเพื่อเป็นบทเรียนและเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนดำเนินงานแก้ปัญหาเด็กในหลายๆฝ่าย ทางทีมวิจัยจึงได้จัดทำตารางสรุปกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PRA) เพื่อให้คณะทำงานขององค์กรภาคีได้เห็นภาพรวมในการทำงานตลอดระยะเวลา 1 ปีของทีมวิจัยและสมาชิกกลุ่ม NDR และเพื่อเป็นการสรุปเนื้อหาของกระบวนการทำงานของทีมวิจัย จึงใคร่ขอนำเสนอตารางสรุปในรายงานฉบับนี้เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจในกระบวนการทำงานตลอด 1 ปีที่ผ่านมา

สรุปกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม		
ทิมวิจัย	แกนนำ	ผลที่ได้รับ
1. ตั้งข้อมูลมาสรุปและสะท้อนกลับ	1. ให้ข้อมูล	ข้อมูลที่ได้รับจากการตรวจสอบแล้ว
2. ปรับแก้ตามที่กลุ่มเป้าหมายแก้ไข	2. ตรวจสอบข้อมูล	ข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์จากทั้ง 2 ฝ่าย
3. ร่วมวิเคราะห์+วิเคราะห์เสริม	3. ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล	พฤติกรรมในอดีตที่ได้รับการทบทวน
4. ให้โอกาสโดยใช้คำถาม	4. ประเมินสถานการณ์ที่ผ่านมา	หนทางหลีกเลี่ยงพฤติกรรมทางลบ
5. ให้โอกาสและให้สิทธิในการเลือกโดยแสดงเหตุผล	5. ตกลงเลือกหยุดพฤติกรรม	วิธีการจัดการปัญหาปัจจุบัน
6. ให้โอกาสเรียบเรียงข้อมูลโดยใช้คำถาม	6. เรียบเรียงข้อมูลการจัดการปัญหาในปัจจุบัน	จุดอ่อน/แข็งที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา
7. ให้โอกาสประเมินโดยใช้คำถาม	7. ประเมินจุดอ่อน/แข็งของกลุ่ม	
สถานการณ์สื่อโจมตี NDR และตำรวจขึ้นบัญชีดำ		
8. ให้โอกาสโดยใช้คำถาม	8. วิเคราะห์สถานการณ์ส่วนเฉพาะหน้า	เข้าใจสถานการณ์ในปัจจุบัน
9. ใช้สติ๊กเกอร์ให้คะแนนแต่ละปัญหา	9. เรียงลำดับปัญหาตามความรุนแรง/เร่งด่วน ในความคิดของเด็ก	ปัญหาที่ต้องแก้ไขก่อน/หลัง
10. ให้โอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมแสดงความคิดเห็นกับกิจกรรมที่เด็กคิด	10. วางแผนว่าจะจัดการกับสถานการณ์อย่างไร	แผนงานเพื่อแก้ไขสถานการณ์

1. ให้โอกาสได้อาสา/กำหนดเวลาตามความเต็มใจ/ความ รับผิดชอบ	1. วางแผน/อาสาในการรับผิดชอบและกำหนดเวลาปฏิบัติ กิจกรรม	กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม/อาสาสมัคร
ถูกปิดสำนักงาน แผนนำ/สมาชิกผู้ศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาด้านสภาพพจนารถตามแผนที่วางไว้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทัน จึงต้องปรับแผน		
1.2. ให้โอกาสแกนนำและสมาชิกกระบวนการปรับวิธีการ	1.2. ระบุด้วยความคิดเห็นร่วมกันของแกนนำส่วนใหญ่	อยากเจอจริงกับตัวจริงว่า NDR ไม่ได้ ทำ
1.3. ทีมวิจัยตั้งคำถามท้าทาย "ไปคุยโดยไม่มีหลักฐานใครจะ เชื่อ?"	1.3. ทบทวนความต้องการในการแก้ปัญหาของตนเอง	จะต้องมีข้อมูล ไปยืนยัน
1.4. ให้อาสาสมัครจะเป็นคนเก็บข้อมูล/อย่างไร/ประเด็น อะไร?	1.4. แกนนำ/สมาชิกคิดวิธีเก็บข้อมูล ประเมินจากศักยภาพ/ ความปลอดภัย/ประเด็นที่จะทำให้สำรวจเชื่อว่ากลุ่มเหล่านั้นมี จริง/เก็บข้อมูล	วิธีเก็บข้อมูลตามธรรมชาติ : สังเกต/ พูดคุยจากการสอบถามภาคี
1.5. ผลักดันให้สมาชิกดำเนินกิจกรรม	1.5. ดำเนินกิจกรรมแต่ต้องอาศัยแรงผลักดันจากทีมวิจัย	ดำเนินกิจกรรม ได้เกือบทั้งหมด ยกเว้นกิจกรรมที่เป็นอันตราย

บทที่ 4

บริบทกลุ่ม NDR

กลุ่ม NDR ในอดีต

เรื่องราวของวัยรุ่นกลุ่ม NDR เริ่มต้นเมื่อประมาณปี 2539 จากการที่แกนนำ 2 คนเป็นเพื่อนสนิทเรียนโรงเรียนเดียวกัน จากนั้นทั้งสองมีเหตุให้ต้องออกจากโรงเรียนเดิมและไปเข้าโรงเรียนใหม่ด้วยกัน ต่อมาทั้งคู่มีเหตุขัดแย้งกับเจ้าถิ่นของโรงเรียนใหม่จึงทำให้ต้องมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันกับเด็กกลุ่มใหญ่ที่สุดของโรงเรียน แกนนำทั้งสองคนเป็นบุคคลที่มีความสามารถในเรื่องของการต่อสู้และไม่เคยวิ่งหนีถึงแม้ฝ่ายตรงข้ามจะมีจำนวนคนมากกว่า ทำให้กลุ่มของเด็กหัวโจกในโรงเรียนใหม่ยอมรับในฝีมือของคนทั้งคู่และเป็นเพื่อนกันในที่สุด สถานที่พบปะสังสรรค์ของเด็กกลุ่มนี้ก็คือร้านข้าวแกงบริเวณหน้าโรงเรียนคาราวิทยาลัย ด้วยเหตุที่เจ้าของร้านเป็นหญิงวัยกลางคนเด็กทุกคนจึงเรียกว่าป้า เจ้าของร้านขายข้าวแกงเป็นคนใจดีเข้าใจวัยรุ่นรวมทั้งมีบุคลิกของนักเลงทำให้เด็กๆรักและเคารพป้าเจ้าของร้านมาก อีกทั้งยังขายอาหารราคาถูกและไม่คั่วว่ากล่าวเมื่อเด็กๆเสียดังหรือสูบบุหรี่ ร้านขายข้าวแกงร้านนี้จึงเป็นแหล่งชุมนุมของสมาชิกกลุ่มซึ่งเป็นที่มาของชื่อกลุ่ม “หน้าคารา”

ประมาณปี 2539 – 2540 สมาชิกของกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากเดิมมีประมาณ 20 กว่าคน เพิ่มขึ้นเป็น 70 คน ทั้งนี้เกิดขึ้นจากการยอมรับและศรัทธาในตัวแกนนำ เนื่องจากเมื่อมีการทะเลาะวิวาทกับกลุ่มอื่นแม้ว่ากลุ่มนั้นจะมีจำนวนคนมากกว่าแต่แกนนำและเพื่อนคนอื่นๆก็ไม่เคยถอยเรียกว่า “สู้จนหลังชนฝา” ทุกครั้งไป ทำให้กลุ่มอื่นๆที่เป็นคู่ต่อสู้เกิดความรู้สึกยอมรับจนเข้ามาขอเป็นพวกด้วย สมาชิกเรียกกระบวนการเหล่านี้ว่า “การซื้อใจ” ขณะเดียวกันวิธีการต่อสู้แบบนี้ทำให้สมาชิกมีรู้สึกร่วมกันร่วมคากลายเป็นกลุ่มเพื่อนที่มีความผูกพันกันลึกซึ้ง กล่าวคือสมาชิกรู้สึกถึง “ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว” จากประสบการณ์ที่มีร่วมกัน โดยกลุ่มจะแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อยสำหรับการต่อสู้โดยเฉพาะเรียกว่า “ชุดลุย” ประกอบไปด้วยสมาชิกที่มีฝีมือทางการต่อสู้ประมาณ 20 คน เวลาเมื่อมีเรื่องกันสมาชิกชุดนี้ก็จะทำหน้าที่เจรจาหรือต่อสู้กับกลุ่มคู่อริ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะชนะ เมื่อชนะแล้วก็จะได้สมาชิกของกลุ่มที่ต่อสู้ด้วยมาเป็นพวกทำให้กลุ่มหน้าคารามีสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ภาพของชัยชนะในการต่อสู้เกือบทุกครั้งเป็นการพิสูจน์ความแข็งแกร่งและพลังในการต่อสู้ของแกนนำ ความแข็งแกร่งและความใจกล้าเท่ากับเป็นพฤติกรรมที่สมาชิกของกลุ่มหน้าคารารวมทั้งวัยรุ่นกลุ่มอื่นๆยอมรับและศรัทธา หรืออีกนัยหนึ่งความแข็งแกร่งในการต่อสู้และความใจกล้าเท่ากับเป็นวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มหน้าคารา (สุริชัย, 2543) การรวมตัว

กันเป็นกลุ่มใหญ่จึงเป็นการแสดงพลังและความแข็งแกร่งได้ดีที่สุดเพื่อให้สังคมของวัยรุ่นยอมรับในความเป็นตัวตนของหน้าคารา และเพื่อจะไม่ให้มีใครมาทำร้ายสมาชิกคนอื่นๆของกลุ่มหน้าคาราอีกต่อไป เพราะฉะนั้นการเป็นพวกเดียวกันกับกลุ่มที่ใหญ่และแข็งแกร่งที่สุดจะเป็นการประกันความปลอดภัยของสมาชิกใหม่ได้ดีที่สุด

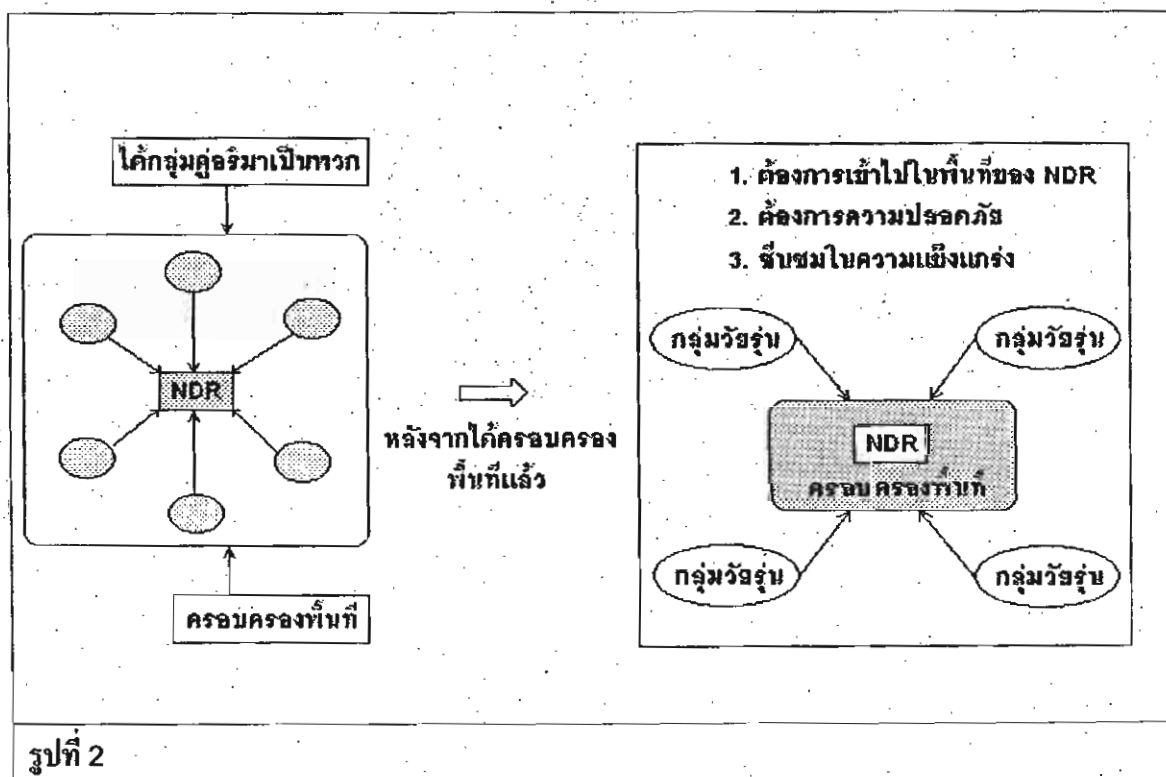
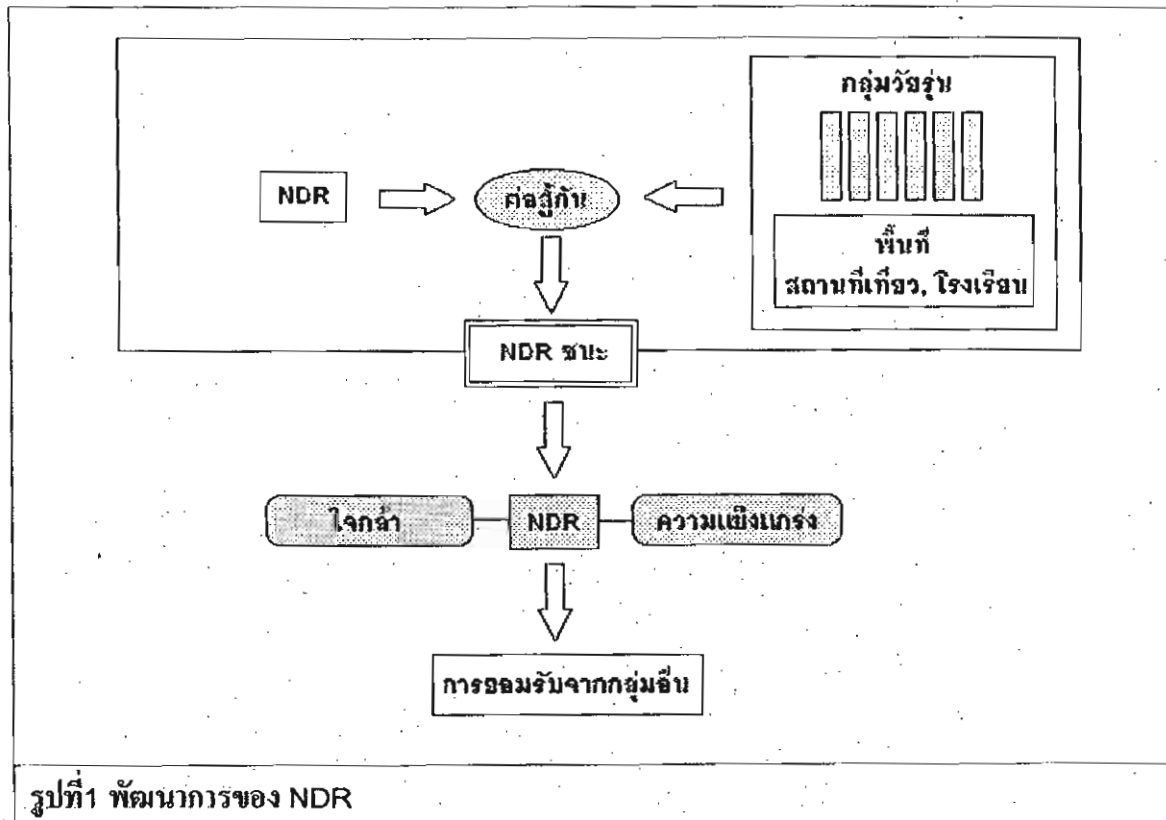
ชื่อของกลุ่มหน้าคาราเริ่มเป็นที่รู้จักต่อสังคมภายนอกประมาณปี 2540 เนื่องจากสมาชิกกลุ่มได้ทำการเข้าไปควบคุมดูแลสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับเล่นสเก็ตแห่งหนึ่ง โดยการปิดทางเข้าสถานที่ให้แต่เฉพาะสมาชิกกลุ่มเข้าไปใช้บริการได้เท่านั้น ในช่วงนี้จึงมีวัยรุ่นจำนวนมากมาขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเพื่อให้ได้เข้าไปเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ แม้จะมีการเจรจาจากเจ้าของสถานที่แต่กลุ่มหน้าคาราก็ยังคงควบคุมลานสเก็ตแห่งนั้นอยู่ นอกจากนี้แกนนำกับสมาชิกยังมีเรื่องกับกลุ่มคู่อริบ่อยครั้งเมื่อต่อสู้ชนะแล้วก็จะประกาศชื่อ "หน้าคารา" ให้ผู้อื่นได้ยินทำให้กลุ่มมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับจากวัยรุ่นกลุ่มอื่นๆในเรื่องของความแข็งแกร่ง สมาชิกหน้าคาราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นจำนวนประมาณ 100 กว่าคน

ต่อมากลุ่มหน้าคาราเริ่มมีเรื่องกับกลุ่มกาดเวียงเหตุนะกลุ่มนี้ได้ทำการควบคุมคัสโกเรคซิ่งคังแห่งหนึ่งทำให้สมาชิกหน้าคาราไม่สามารถเข้าไปเที่ยวได้ จากนั้นจึงเกิดการต่อสู้กับกลุ่มนี้อยู่หลายครั้งพลัดกันแพ้ชนะจนกระทั่งกลุ่มกาดเวียงได้สลายกลุ่มไปเองจากปัญหภายในกลุ่ม สมาชิกกาดเวียงบางส่วนจึงมาเข้าร่วมกลุ่มหน้าคาราด้วย ในขณะที่เดียวกันกลุ่มหน้าคาราก็ได้มีเรื่องขัดแย้งกับกลุ่มที่คุมทำน้ำ (ทำใหญ่ หรือ ทำศรีโขง) เหตุเพราะเมื่อใดสมาชิกหน้าคาราไปเที่ยวบริเวณทำน้ำนั้นก็จะถูกทำร้ายร่างกายและทำลายทรัพย์สิน (ทุบรถมอเตอร์ไซด์) กลุ่มทำใหญ่จึงมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับกลุ่มหน้าคาราตั้งแต่เหตุการณ์ครั้งนั้นจนถึงปัจจุบัน

ในปี 2543 กลุ่มหน้าคาราได้ทำการสลายกลุ่มคู่อริเกือบทั้งหมดคนในเมืองเชียงใหม่จนทำให้ตำรวจและสื่อมวลชนจับตามอง หนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ได้ทำการประโคมข่าวเรื่องแก๊งค์หัวแดงที่ใช้ดาบขามูไรเป็นอาวุธ (ช่วงนั้นสมาชิกเกือบทั้งหมดชอบผมสีแดง) ออกอาละวาดทำร้ายวัยรุ่นคู่อริ ตำรวจจึงได้ทำการกวาดล้างโดยการให้รถรับจ้างสี่ล้อแดง, รถสามล้อ และ อป.กร. (อาสาป้องกันภัย) เป็นสายเมื่อพบเห็นกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบผมแดงให้นำตัวมาโกนผมทันที เหตุการณ์สำคัญคือการออกกวาดล้างคู่อริของสมาชิกหน้าคารา 38 คนในตอนกลางคืน แต่ตำรวจสืบทราบได้ในภายหลังแกนนำกับสมาชิกบางส่วนจึงถูกจับ ในปีเดียวกันนั้นเองแกนนำของกลุ่มถูกจับเนื่องจากไปทำร้ายร่างกายของหลานนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่คนหนึ่งแต่แกนนำตัดสินใจมอบตัวจึงเข้าไปอยู่ในสถานพินิจเป็นเวลาหนึ่งปี

ต้นปี 2544 มีกลุ่มวัยรุ่นหลายกลุ่มเข้ามาเป็นพวกกับกลุ่มหน้าคารา เช่น กลุ่มกาดก้อม เชียงมัน สันป่าข่อย บ้านเด่น อารามบอย พญาชม เป็นต้น ต้นปี 2545 สมาชิกจึงเพิ่มขึ้นประมาณ 1,000 – 1,200 คน ถึงกลุ่มหน้าคาราจะมีสมาชิกจำนวนมากแต่เมื่อมีเรื่องทะเลาะวิวาทที่ใดสมาชิกก็จะไปช่วยเพื่อนที่ถูกทำร้ายไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็จะรวมตัวกันได้อย่างรวดเร็ว อันแสดงถึงความผูกพันและความสามัคคีของสมาชิกในกลุ่มได้เป็นอย่างดี ในสายตาของสังคมและบุคคลภายนอกความเป็นกลุ่มของสมาชิก “หน้าคารา” อาจจะเป็นเรื่องของทะเลาะวิวาทและความรุนแรงแต่สำหรับสมาชิกกลุ่มเองความเป็น “หน้าคารา” คือการไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นกฎเหล็กของกลุ่มเลยทีเดียว สมาชิกคนใดยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดจะถูกตัดเคียนจากสมาชิกรุ่นพี่ ถ้าสมาชิกผู้นั้นยังไม่เลิกก็จะถูกไล่ออกจากกลุ่มในทันที ด้วยเหตุผลที่ว่าคนติดยามักจะสร้างปัญหาให้กลุ่มอยู่เสมอโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องเงินและการลักขโมย

เหตุการณ์ในช่วงเริ่มแรกของกลุ่มหน้าคาราแสดงถึงการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งพรรคพวกจากการยอมรับในความแข็งแกร่ง จึงเท่ากับเป็นการก่อร่างสร้างตัวของกลุ่มหน้าคาราโดยมีฝีมือในการต่อสู้กับความใจกล้าเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม เหตุการณ์ในช่วงหลังเป็นการต่อสู้เพื่อครอบครองพื้นที่ในการเที่ยว เพื่อประกาศความเป็นหน้าคาราอันแสดงถึงความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคมของวัยรุ่นด้วยกันเอง (สุดาและสุรางค์ : 2513) ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อความปลอดภัยของสมาชิกกลุ่มไม่ว่าจะไปเที่ยวในที่ใดก็ตาม สิ่งที่กลุ่มหน้าคาราทำคือการกำจัดคู่อริที่ครอบครองพื้นที่นั้นๆ อยู่แต่เดิม ผลจากการต่อสู้นี้ทำให้มีคนมาขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกหน้าคาราเป็นจำนวนมาก (ตารางแสดงพัฒนาการของกลุ่ม)

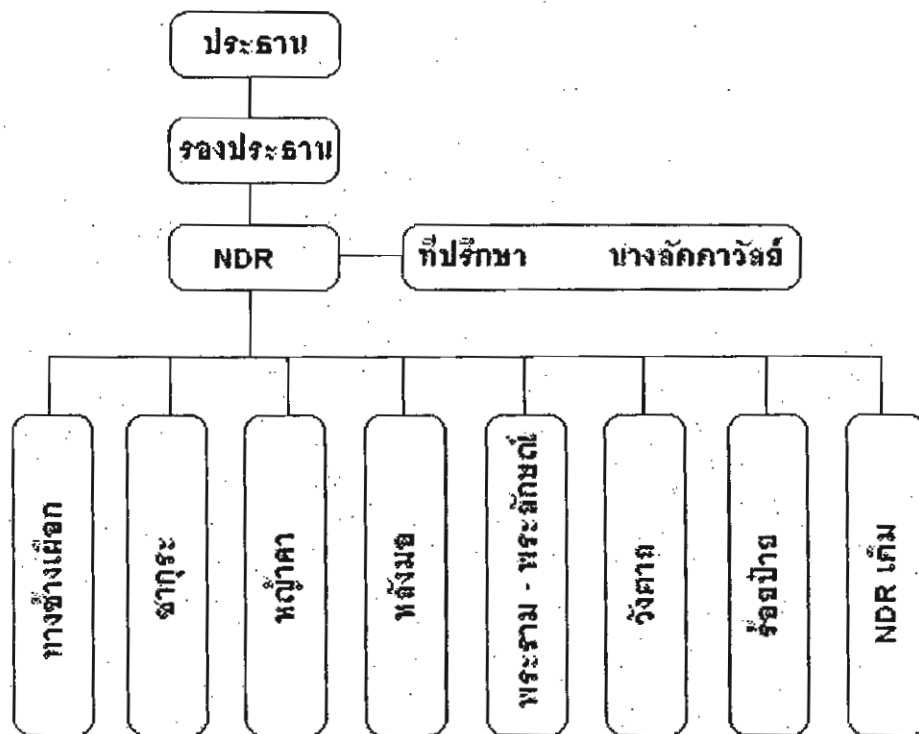

กลุ่ม NDR ในปัจจุบัน

กลุ่มหน้าคารา เปลี่ยนชื่อเป็น NDR ซึ่งนอกจากจะเป็นตัวย่อภาษาอังกฤษของคำว่า หน้าคาราแล้วยังมีความหมายถึง No Drugs Rulers คือกลุ่มที่ไม่ใช้ยาเสพติด จากปณิธานของแกนนำกลุ่มผู้ซึ่งไม่ต้องการให้เพื่อนสมาชิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โครงสร้างของกลุ่มหน้าคาราในปัจจุบันประกอบไปด้วยกลุ่มย่อยจำนวน 8 กลุ่ม คือ กลุ่มวังตาล, กลุ่มพระราม – พระลักษมณ์, กลุ่มทางช้างเผือก, กลุ่มหลังมอ, กลุ่มซากุระ, กลุ่มหญ้าคา, ร้อยปาย; NDR เดิม (หลายกลุ่มเป็นกลุ่มของแกนนำ NDR เดิม) และสมาชิกที่ไม่สังกัดกลุ่มย่อยใดๆ รวมสมาชิกได้ประมาณ 1,400 – 1,500 คน

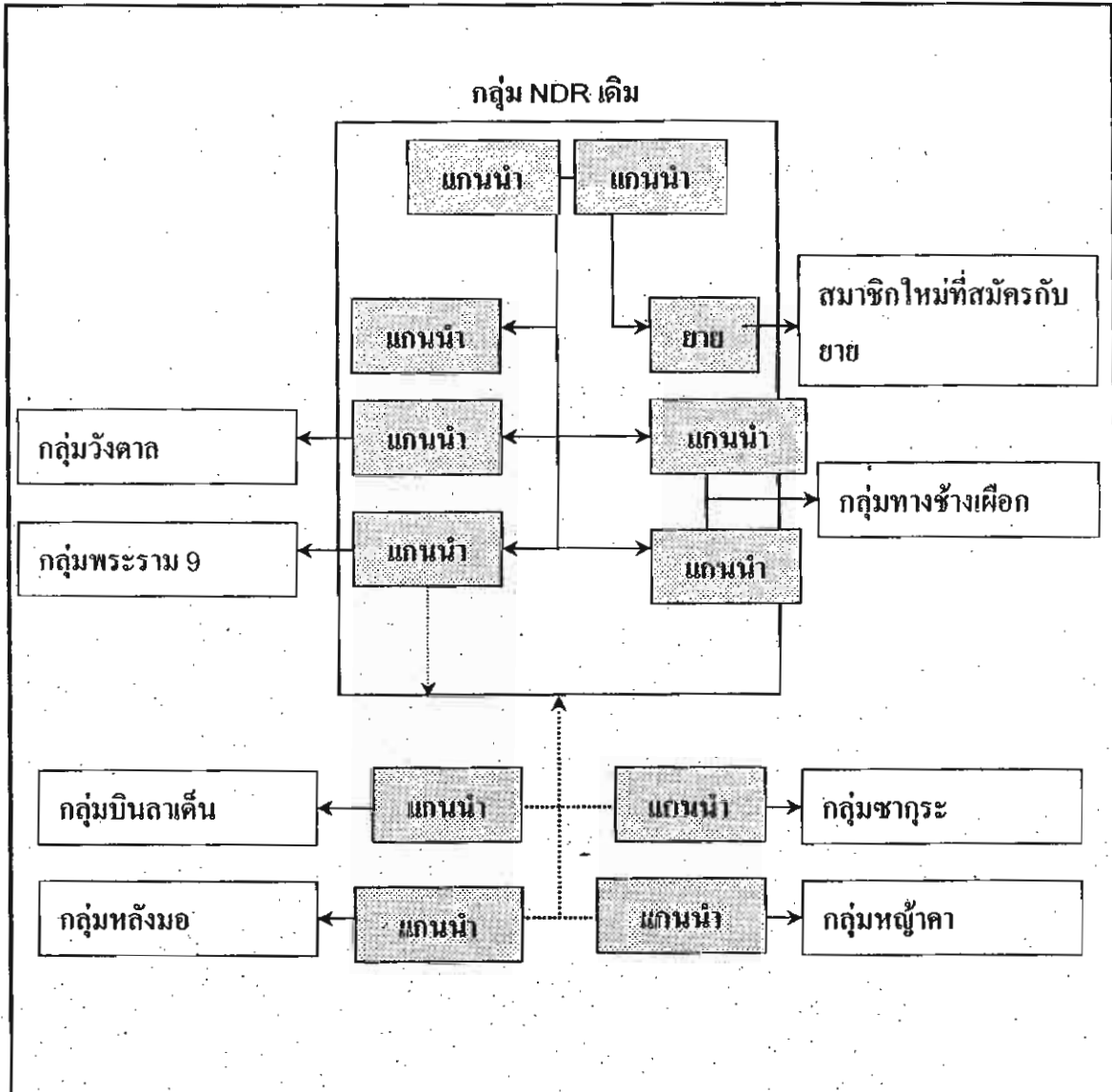
กิจกรรมส่วนใหญ่ของสมาชิกจะเป็นการพบปะสังสรรค์กันธรรมดา, เที่ยวกลางคืน, เล่นกีฬาและแข่งรถมอเตอร์ โดยสมาชิกจะทำกิจกรรมเฉพาะในกลุ่มย่อยของตนเพราะมีความสนิทสนมกันมากกว่า อีกทั้งการรวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่เหมือนแต่ก่อนอาจจะทำให้ถูกตำรวจเพ่งเล็งและถูกวัยรุ่นกลุ่มอื่นหาเรื่องทะเลาะวิวาทได้ สมาชิกจะรวมตัวกันเป็นจำนวนมากก็เมื่อมีการประชุมประจำเดือนหรือสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขตนเองได้ต้องขอความช่วยเหลือจากกลุ่มอื่นๆใน NDR

ปัจจุบันมีนางลัดดาวัลย์ ชัยนิลพันธุ์ “ยายแอ้ว” เป็นผู้ดูแลและให้คำปรึกษากับสมาชิก แต่เนื่องจากมีสมาชิกมากเกินไปทำให้นางลัดดาวัลย์ไม่สามารถดูแลสมาชิกให้ทั่วถึงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเช่น สกว. ออทไลน์ เป็นต้น

โครงสร้างกลุ่ม NDRในปัจจุบัน

โครงสร้างของกลุ่ม NDR ในปัจจุบัน

จากตารางจะเห็นได้ว่าในแต่ละกลุ่มย่อยต่าง ๆ กับ NDR เดิมนั้นมีความสัมพันธ์กันอยู่ กล่าวคือ แกนนำของแต่ละกลุ่มย่อยนั้นจะเป็นสมาชิกของ NDR เดิมหรือไม่ก็จะเป็นคนที่รู้จักสนิทสนมกับแกนนำของ NDR โดยกลุ่มย่อยนั้นจะเป็นทั้งกลุ่มเพื่อนในละแวกบ้านและโรงเรียนของสมาชิก NDR เดิม เช่น กลุ่มวังศาลเป็นกลุ่มของเพื่อนจากละแวกบ้านกับโรงเรียนเทคนิคของแกนนำ NDR เดิมและหลังมอเป็นกลุ่มในละแวกบ้านของแกนนำ NDR เดิม กลุ่มทางช้างเผือก ชากระ หญ้าคา เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับแกนนำ NDR และได้นำเพื่อนๆ ในกลุ่มที่มีกลุ่มอยู่แล้วเข้ามาร่วมกับ NDR โดยที่พระราม 9 จะเป็นกลุ่มที่มีอยู่แล้วโดยเป็นกลุ่มที่มาจากเพื่อนโรงเรียน

เดียวกันและได้เชิญแกน NDR คนหนึ่งไปเป็นแกนนำกลุ่ม แกนนำนึงได้นำกลุ่มพระราม 9 เข้ามา
รวมกับ NDR บินลาเดินเป็นกลุ่มของน้องชายของแกนนำกลุ่มพระราม 9 จึงได้ชักชวนเพื่อนๆ ใน
กลุ่มเข้ามาเป็นกลุ่ม NDR

บริบทของกลุ่มย่อยต่างๆใน NDR

กลุ่มชากระ

สมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่มจะเป็นเพื่อนบ้านหรือเป็นญาติกัน โดยไปมาหาสู่กันจนสนิท
สนมและจึงร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งมีแกนนำคนปัจจุบันเป็นผู้รวบรวมสมาชิกและตั้งเป็นกลุ่มชากระ
สถานที่ของกลุ่มคือบริเวณสนามฟุตบอลใกล้แขวงศรีวิชัยหรือละแวกสันติธรรม โดยที่สมาชิกจะ
รวมตัวกันเพื่อเล่นฟุตบอลเกือบทุกเย็น นอกจากเล่นฟุตบอลแล้วสมาชิกยังมีความชื่นชอบในการ
ตกปลาจนนำชื่ออาหารปลามาตั้งเป็นชื่อกลุ่ม โดยเฉพาะแกนนำจะเป็นผู้ที่ชอบการตกปลาเป็น
พิเศษ จนถึงได้ว่าการตกปลาเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม

ชื่อของกลุ่มนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มและความเป็นกลุ่ม
ได้เป็นอย่างดี ชากระคือชื่อของยี่ห้ออาหารปลา อันแสดงว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ชอบการตกปลาเป็น
อย่างมาก นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงอิทธิพลของแกนนำกลุ่มได้ด้วย คือเมื่อแกนนำกลุ่มชอบ
กิจกรรมตกปลาและนำชื่อมาตั้งเป็นกลุ่มสมาชิกคนอื่นก็ยอมรับในความคิดของแกนนำ แต่ว่า
ข้อมูลที่ได้จากการทำสนทนากลุ่มนั้นไม่ได้บอกว่าสมาชิกกลุ่มนั้นชอบการตกปลาอยู่แล้วหรือแกน
นำเป็นผู้ชักชวนสมาชิกคนอื่นๆไปตกปลา ซึ่งถ้าเป็นไปตามประการหลังนั้นแสดงว่าแกนนำกลุ่ม
จะเป็นคนสำคัญที่จะกำหนดความเป็นของกลุ่ม ถึงเวลานั้นนั้นแสดงถึงวัฒนธรรมย่อยของกลุ่ม
ชากระได้เป็นอย่างดี วัฒนธรรมย่อยของสมาชิกกลุ่มนี้คือการทำกิจกรรมตก
ปลา เล่นฟุตบอลที่แขวงศรีวิชัย และได้เล่นดนตรี (ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3)

แกนนำของกลุ่มชากระจะเป็นสมาชิกรุ่นพี่ที่มีอายุมากกว่าสมาชิกคนอื่นๆในกลุ่ม และ
สมาชิกทุกคนก็ให้ความเคารพนับถือ แกนนำของชากระเป็นคนที่มีความเป็นผู้นำสูง มีเหตุผล และ
สามารถรับรู้ปัญหาของสมาชิกคนอื่นของกลุ่มได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าเป็นข้อดีของแกนนำผู้นี้แต่
น่าเสียดายที่ปัจจุบันแกนนำได้ห่างเหินจากกลุ่มเนื่องจากหน้าที่การงานและปัญหาส่วนตัว ทำให้
ไม่สามารถเข้ามาดูแลสมาชิกรุ่นน้องเท่าที่ควร ดังนั้นจึงทำให้สมาชิกคนอื่นๆของชากระก็เข้า
มาร่วมกิจกรรมกับกลุ่ม NDR น้อยลง อันเนื่องมาจากการขาดผู้ประสานงานซึ่งก็คือตัวแกนนำ
นั่นเอง ในขณะที่เดียวกันสมาชิกบางส่วนของกลุ่มก็มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดด้วย กลุ่มชากระ